

I. VÝROK O RATINGU

Slovenská ratingová agentúra priraduje *Mestu Malacky* nasledovné ratingové hodnotenie:

Dlhodobý korunový rating	BB+ (pozitívny výhľad)
Dlhodobý devízový rating	B+ (pozitívny výhľad)
Krátkodobý rating	S3

Priradené dlhodobé ratingové hodnotenie v kategórii transakcií v slovenských korunách **BB+ (pozitívny výhľad)** je o 4 stupne nižšie ako ratingové hodnotenie štátu (A – stabilný výhľad). V kategórii transakcií v cudzích menách bolo Mestu Malacky priradené ratingové hodnotenie **B+ (pozitívny výhľad)**, čo je taktiež o 4 stupne pod úrovňou rizika Slovenskej republiky (BBB- stabilný výhľad). Krátkodobé ratingové hodnotenie *Mesta Malacky* je **S3**, čo je najlepšie možné krátkodobé ratingové hodnotenie pre subjekty dosahujúce dlhodobé ratingové hodnotenie BB+.

Zdôvodnenie:

- Mesto Malacky je významným hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom Záhoria. Má priaznivú geografickú polohu - nachádza sa v blízkosti štátnych hraníc s Rakúskom, Českou republikou a Maďarskom. V počte obyvateľov 17 773 k 26.5.2001 sa mesto radí medzi menšie mestá v SR. Mesto Malacky je strediskom strojárskoho, nábytkárskeho, potravinárskeho a naftársko-plynárskeho priemyslu. Priemyselné podniky sú reprezentované podnikmi tak so slovenským, ako aj zahraničným kapitálom. Miera nezamestnanosti v okrese Malacky k 31.5.2002 dosiahla 11,66 %, čo je viac ako miera nezamestnanosti v Bratislavskom kraji 5,52 %, ale menej ako celoštátna miera nezamestnanosti 17,67 %. Relatívne nižšia miera nezamestnanosti v okrese Malacky je ovplyvnená pracovnými príležitosťami, ktoré ponúka cca 50 km vzdialené hlavné mesto SR Bratislava.
- Systém vnútorných riadiacich procesov je od roku 1999 poznamenaný procesom zmien. Potreba týchto zmien vyplynula z ekonomickej a finančnej situácii mesta na prelome rokov 1998 a 1999 – voči mestu boli vedené viaceré exekučné konania a mesto sa nachádzalo v platobnej neschopnosti, t.j. nebolo schopné uhrádzať svoje záväzky. Vypracovaním jasnej stratégie v oblasti riadiacich procesov, finančného managementu, v oblasti nakladania s majetkom a nového systému interných smerníc došlo nielen k transparentneniu a sprehľadneniu spravovania mestských financií a majetku, ale najmä k lepšiemu zhodnocovaniu a využívaniu zverených financií. Významnú úlohu v oblasti kontroly hospodárenia mesta zohráva aj hlavný kontrolór mesta. Pozitívne hodnotíme skutočnosť, že od roku 1999 bolo vykonávané overovanie správnosti a úplnosti ročnej účtovnej závierky mesta iným audítorm. Ním zistené nedostatky a výhrady sú postupne odstraňované. Je však nevyhnutné, aby sa v započatých procesoch smerujúcich k posilneniu transparentnosti hospodárenia a ku konsolidácii mestských financií mesta pokračovalo aj v nasledujúcom volebnom období.

- Aj keď bol rok 1999 rokom riešenia platobnej neschopnosti mesta a neskôr rokom stabilizačným, mesto vykazovalo prebytkové hospodárenie. Kumulatívny prebytok za obdobie od roku 1999 – do roku 2001 predstavoval absolútny objem 13,432 mil. Sk. Objem disponibilných prostriedkov mesta k ultimu roka 2001 dosiahol 5,775 mil. Sk, za obdobie 1. polroka 2002 boli disponibilné prostriedky mesta v objeme 9,83 mil. Sk. Krátkodobé záväzky mesta predstavovali k ultimu roka 2001 objem 4,285 mil. Sk, za obdobie 1. polroka 2002 poklesli na hodnotu cca. 309 tis. Sk (pre porovnanie - stav krátkodobých záväzkov k 31.12.1998 predstavoval objem 17 016 tis. Sk, čo predstavovalo takmer štvrtinu vtedajšieho ročného rozpočtu). Krátkodobé záväzky mesta a dlhová služba mesta k 30.6.2002 boli v objeme 2,468 mil. Sk, čo znamená, že boli kryté objemom disponibilných prostriedkov takmer 4-násobne. Momentálne mesto neeviduje žiadne záväzky po lehote splatnosti. Ukazovateľ dlhová služba k príjmom, dosiahla k ultimu roka 2001 4,03 %, k 30.6.2002 dosiahla hodnotu 4,57 %. V rámci nových rozpočtových pravidiel bude pomer dlhovej služby mesta k bežným príjmom mesta na rok 2002 predstavovať 5,26 %, čo znamená, že mesto už v súčasnosti dodrží zásadu krytia bežných výdavkov bežnými príjmami vo väzbe na zákonom stanovené limity.
- Jedným zo zdrojov príjmov mesta sú granty a transfery s 12 %-ným podielom na celkových príjmoch, ktoré považujeme za výhodný zdroj financovania. V roku 2000 uskutočnilo mesto v rámci začatého ozdravného procesu reštrukturalizáciu jestvujúceho úverového portfólia, kedy tri pôvodné úverové vzťahy boli nahradené úverom poskytnutým za priaznivejších komerčných podmienok s pozitívnym dopadom na ekonomiku mesta (úspora nákladov).
- Pozitívne hodnotíme spoluprácu mesta s podnikateľskou sférou. Mesto sa snaží nielen o napĺňanie jeho základných funkcií, ale aj o jeho trvalo udržateľný rast. Podnikateľská sféra na území mesta zabezpečuje zamestnanosť pre občanov mesta a prispieva k celkovému rozvoju mesta. O rozvoj podnikania v meste sa vo veľkej miere zaslúhajú aj malé podniky, v prospech ktorých sa mesto snaží rozvíjať aktivity smerujúce k zvýšeniu ich počtu a väčšej pripravenosti na podnikateľskú činnosť. Za týmto účelom sa pripravuje zriadenie Inkubátora malého a stredného podnikania pre začínajúcich aj existujúcich drobných podnikateľov. Projekt predstavuje pre začínajúcich podnikateľov pomoc v oblasti poradenskej a ekonomickej (napr. poskytovaním priestorov pre podnikanie, zvýhodnené nájomné podmienky počas prvých rokov podnikania). Za spoluúčasti mesta bolo taktiež zriadené Regionálne poradenské a informačné centrum Malacky, ktorého účelom je taktiež podpora malého a stredného podnikania v regióne Záhoria a Regionálna rozvojová agentúra Záhorie so sídlom v Malackách, ktorá má plniť úlohu nástroja pre podporu rozvoja regiónu.
- Rozvoj mesta Malacky a jeho okolia v blízkej budúcnosti výrazne ovplyvní pripravovaná výstavba Priemyselného a technologického parku Záhorie, v rámci ktorého pripravuje mesto Malacky projekt výstavby Priemyselného parku Malacky. V časti tohto územia, sú už dnes umiestnené výrobné prevádzky viacerých podnikov, ako napr. Swedwood, s.r.o. Tower Automotive, a.s. a pod. Zvyšná časť územia bude pretvorená na moderný priemyselný park vybudovaný na „zelenej lúke“. Zriaďovateľom Priemyselného a technologického parku Záhorie bude akciová spoločnosť Eurovalley, na ktorej podiel vlastní aj mesto Malacky s inými obcami a organizáciami.

II. KONFLIKT ZÁUJMOV

Slovenská ratingová agentúra, a.s. týmto vyhlasuje, že žiaden z členov analytického tímu Slovenskej ratingovej agentúry, a.s., ktorý sa zúčastnil na komunikácii s klientom, na zbere a spracovaní informácií a údajov, na analytických prácach a tiež na schvaľovanom procese priradenia ratingového hodnotenia klientovi Mesto Malacky

nebol v konflikte záujmov.

Toto vyhlásenie vydávame ako potvrdenie nezávislosti Slovenskej ratingovej agentúry, a.s. s vedomím možných následkov.

Bratislava, 17. september 2002

Ing. Autner Rudolf
výkonný riaditeľ

Ing. Kapášová Silvia
hlavný analytik

III. ÚVODNÁ ČASŤ

A) Zmluvný vzťah

Zmluva o dielo o priradení ratingového hodnotenia bola uzatvorená dňa 5.6.2002 medzi mestom Malacký a Slovenskou ratingovou agentúrou, a.s.. Predmetom zmluvy je udelenie dlhodobého a krátkodobého ratingu mestu Malacký.

Materiály a informácie získané od klienta

Uskutočnené rokovania:

Dňa 31.7.2002   **za mesto Malacký**
Ing. Adamovič Ladislav – vedúci ekonomického oddelenia

za Slovenskú ratingovú agentúru
Ing. Silvia Kapášová – hlavný analytik
Ing. Štefánia Kruľová – senior analytik
Ing. Sylvia Martinkovičová - analytik

Dňa 5.9.2002:   **za mesto Malacký**
RNDr. Jozef Ondrejka, primátor
Ing. Ladislav Adamovič – vedúci ekonomického oddelenia

za Slovenskú ratingovú agentúru
Ing. Silvia Kapášová – hlavný analytik
Ing. Štefánia Kruľová – senior analytik

V priebehu analytického procesu bolo tiež vykonaných niekoľko telefonických konzultácií na viacerých úrovniach.

Zástupcami mesta Malacký boli predložené účtovné výkazy mesta Malacký a podané vysvetlenia týkajúce sa spôsobu zabezpečovania funkcií mesta, stratégie rozvoja, reformy verejnej správy z pohľadu novoschválených zákonov, kontrolných mechanizmov, financovania mesta a základných zásad mesta pri nakladaní s majetkom mesta.

Zástupcami mesta Malacký boli predložené nasledovné materiály:

- Záverečný účet mesta Malacký za roky 1999-2001 a k 30.6.2002
- Audítorská správa z overenia účtovníctva a správnosti zostavenia účtovnej závierky Mestského úradu Malacký za rok 1999
- Pracovný list k správe audítora pre Mestské zastupiteľstvo Malacký (rok 2000)
- Správa nezávislého audítora o audite účtovnej závierky k 31.12 2001
- Súvaha Úč ROPO 3-02 k ultimu rokov 1999-2001 a k 30.6.2002
- Výkaz RO 2-04 rozpočtové príjmy a výdavky za roky 1999-2001 a k 30.6.2002
- Výkaz RO 2-04 doplnujúce údaje za roky 1999-2000 ak 30.6.2002

- Návrh rozpočtu mesta Malacky na rok 2002
- Zmena rozpočtu na rok 2002
- Štatút mesta Malacky
- Smernica pre obeh účtovných dokladov
- Hlavné zásady pri nadobúdaní a prevodoch vlastníctva mesta a pri prenechaní majetku mesta do užívania formou nájmu, ktoré podliehajú schváleniu mestským zastupiteľstvom
- Zásady finančného hospodárenia
- Zásady hospodárenia s majetkom mesta Malacky
- Podiel mesta v obchodných spoločnostiach
- Príspevkové organizácie mesta
- Úverová záťaž mesta
- Investičné akcie v meste
- Právne spory mesta Malacky
- Inventúra stavu pohľadávok, záväzkov, úverov a peňažných prostriedkov na účtoch mesta Malacky k 31.12.2001 a k 30.6.2002
- Materiál obsahujúci strategické zámery mesta, individuálne údaje o meste a okrese

Pre analýzu v priebehu ratingového hodnotenia boli použité aj verejne prístupné informácie zo zdrojov, ktoré Slovenská ratingová agentúra považuje za spoľahlivé.

Prehlásenia a predpoklady manažmentu, s ktorými sme pracovali ako s relevantnými a danými:

- **v rokoch 1999 a 2000 bola účtovná závierka mesta Malacky overená audítorm s výhradou, v roku 2001 podľa audítora účtovná závierka nevyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú a majetkovú situáciu Mesta Malacky k 31.12.2001 a výsledok hospodárenia za uvedený rok (Podrobnejšie rozoberáme výhrady audítora v časti Audítorské správy tejto ratingovej správy).**
- počas spracovania predložených podkladov a poskytnutých informácií nenastali žiadne významné skutočnosti, ktoré by ovplyvnili ratingové hodnotenie
- neboli zamlčané žiadne skutočnosti, ktoré by mohli významným spôsobom ovplyvniť ratingové hodnotenie
- hodnotený subjekt poskytol ratingovej agentúre úplné a pravdivé informácie

IV. RATINGOVÉ HODNOTENIE

A) Analýza makroekonomického prostredia

1. Zhrnutie

Slovenská ekonomika zaznamenala v prvom štvrtroku tohto roka rast o 3,9 %, čo je presne v súlade s odhadom Slovenskej ratingovej agentúry. Tento rast bol presne na úrovni nárastu ekonomiky za celý minulý rok, čo sa však vo volebnom roku dalo očakávať. Otáznou v predpovediach na tento rok ostáva zmena politického cyklu. Napríklad v roku 1998 sme po voľbách zaznamenali pokles HDP na medzikvartálnej báze (po sezónnom očistení) približne o 10 %. Na tento vývoj môže pozitívne vplývať vo štvrtom štvrtroku 2002 aj vývoj zahraničného dopytu, ktorý bude v závere roka silnejší. Nadalej predpokladáme, že rast ekonomiky v tomto roku môže dosiahnuť 3,9 %.

Východiská rozpočtu na rok 2003 odkryli relatívne veľký problém, ktorý bude musieť nová vláda riešiť v pomerne krátkom čase. Príjmy sú plánované na hornej hranici, kým výdavky by pri súčasných trendoch presiahli plánovanú úroveň o niekoľko desiatok miliárd. Navyše, vzhľadom na ekonomický cyklus SR a na konvergenčný proces, bude v budúcom roku žiaduca reštriktívna fiškálna politika. Podľa nášho názoru bude obhájitelný deficit (pred medzinárodnými inštitúciami a NBS) v blízkosti 3 % (metodika MMF bez nákladov na reštrukturalizáciu bánk). Bolo by preto vhodné prejsť na metodiku ESA95, nakoľko tá je rozhodujúca pre vstup do EMÚ (centrálne banky deklaruje zámer vstupu v čo najkratšom čase). Kalkulácie OECD ukazujú, že na základe tejto metodiky bol schodok verejných financií v období rokov 1999 – 2002 tesne nad 6 %.

Pre menovú politiku zostáva najzávažnejším problémom vysoký deficit zahraničného obchodu. Údaje za mesiac máj dosiahli veľmi negatívne hodnoty, ďalšie mesiace však nepotvrdili, že to znamená začiatok nového trendu. Na riešenie tohto problému z dlhodobého hľadiska nemá monetárna politika žiadne nástroje. Z krátkodobého hľadiska prichádzajú dve možnosti, podľa nášho názoru, málo efektívne. Ďalšie zvyšovanie úrokových sadzieb by prinieslo hmatateľné reálne výsledky len vtedy, ak by bolo veľmi dramatické (a to NBS pravdepodobne zatiaľ nechce). Citlivosť miery úspor na úrokové sadzby je totiž veľmi nízka. Druhou možnosťou je slabšia koruna, ktorá by mala teoreticky pomáhať menším exportérom, ktorí veľa vstupov nedovážajú. Tento efekt nebude podľa nás veľmi výrazný a ďalšie razantné oslabenie koruny neprichádza do úvahy, aby nedošlo k výraznému naštartovaniu inflačných tlakov. Riešenie je v oblasti fiškálnej politiky a centrálna banka na uvedený vývoj už reagovala v podobe zvýšenia sadzieb koncom apríla.

Dôležité je, že očakávania firiem sú momentálne celkom optimistické, o čom svedčí aj index POP (predpokladaný objem produkcie), ktorý počíta Slovenská ratingová agentúra. Posledné mesiace boli poznačené optimistickými očakávaniami vo výrobe dopravných prostriedkov, ktorá je významným pilierom slovenskej ekonomiky. Priestor na mierne zlepšenie v druhom polroku existuje, predovšetkým v oblasti exportu. Na jednej strane totiž očakávame ukončenie reštrukturalizácie v niektorých odvetviach,

ktoré produkujú tovary hlavne na export, na druhej strane, očakávame oživenie zahraničného dopytu. Zahraničný dopyt by však mal byť silný najmä v nasledujúcom roku. Ukazujú to aj tzv. „leading“ indikátory (LCI), ktoré fungujú ako barometre a niekoľko mesiacov po ich zlepšení dochádza k vyššiemu rastu HDP. Ak sa pozrieme na očakávaný rast hrubého domáceho produktu u najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska vidíme, že výrazné oživenie zahraničného dopytu môžeme očakávať až v roku 2003.

2. Výkonnosť ekonomiky

Slovenská ekonomika zaznamenala v prvom štvrtroku tohto roka rast o 3,9 %, čo je presne v súlade s odhadom Slovenskej ratingovej agentúry. Tento rast bol na úrovni nárastu ekonomiky za celý minulý rok, čo sa však vo volebnom roku dalo predpokladať.

Rast slovenskej ekonomiky pramení v posledných štvrtrokoch najmä zo zvýšeného domáceho dopytu, ktorý aj v prvých troch mesiacoch tohto roku pokračoval v medziročnom raste (3,7 %). Zahraničný dopyt, takisto ako v minulom štvrtroku, medziročne klesol – o 4,1 %, čo je vzhľadom na nepriaznivú situáciu hlavne v krajinách našich najväčších vývozných partnerov pochopiteľné. Výraznejšie oživenie zahraničného dopytu očakávame až v druhom polroku tohto roku. Po minuloročnom vysokom raste tvorby hrubého fixného kapitálu sa jej v tomto štvrtroku už nedarilo a nastal medziročný pokles o 0,8 %.

Štruktúra je však miernym prekvapením, nakoľko viac v nej dominuje spotreba než sme očakávali. Viac ako 5-percentný nárast zaznamenala popri konečnej spotrebe domácností aj spotreba verejnej správy. Ak sa pozrieme na štruktúru HDP zo strany produkcie, v prvých troch mesiacoch boli ťažúňmi ekonomiky najmä sieťové odvetvia, ostatné služby, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Výrazne zaostávali známe piliere ekonomiky ako výroba kovov, strojov a dopravných prostriedkov.

Nelichotivým ukazovateľom je, že v období vysokého deficitu zahraničného obchodu, spotreba verejnej správy rastie najrýchlejším tempom. Málo priaznivý je aj nepresvedčivý výkon investícií, ktoré sú zo strednodobého hľadiska základným kameňom hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest. V prvom kvartáli stúpla zamestnanosť podľa výberového zisťovania len o 0,2 %. Opäť sme teda zvýšili pridanú hodnotu v dôsledku rastu produktivity práce.

Nadalej sa darí sektoru služieb, v ktorom vzrástla tvorba hrubého domáceho produktu o 14,3 % medziročne. Napriek tomu, že tento sektor zahŕňa aj verejné služby, predpokladáme, že veľký podiel na jeho raste mali trhové služby, ktoré vykazovali aj v minulých štvrtrokoch vysoký medziročný rast. Tento vývoj je priaznivý najmä z dôvodu, že trhové služby sú produkované na Slovensku a nepodliehajú teda dovozom.

Rast ekonomiky SR je oveľa vyšší ako v Európskej únii, čo pomáha znižovať rozdiely v životnej úrovni. Zo štruktúry rastu HDP na Slovensku sa však dá usúdiť, že súčasné trendy nie sú dlhodobo udržateľné. Preto sa dá predpokladať, že príchod novej vlády bude znamenať aj určité opatrenia na vytvorenie lepšieho prostredia na investovanie a mierne pribrzdzenie spotrebného dopytu. Odhad rastu HDP Slovenskej ratingovej agentúry na tento rok je zatiaľ ponechaný na doterajšej úrovni (3,9 %), v súčasnosti sa však zdá, že to môže byť aj mierne viac.

3. Fiškálna politika a zadlženosť

Ako sa predpokladalo, do konca volebného obdobia bude snaha o udržanie schodku verejných financií na nižších úrovniach menšia. V súčasnosti sa už otvorene hovorí o prekročení pôvodne plánovaného schodku (3,5 % z HDP) o 1 až 2 percentuálne body. K objektívnosti treba dodať, že časť zvýšenia pochádza z vylúčenia jednej príjmovej položky na základe odporúčania MMF. Sporov ohľadom metodík je niekoľko, preto by bolo podľa nášho názoru vhodné prejsť na systém, ktorý funguje v Európskej únii a na základe ktorého sa vyhodnocuje jedno z maastrichtských kritérií (ESA95).

Makroekonomické východiská štátneho rozpočtu na rok 2003 sú podľa nášho názoru viacmenej realistické, avšak nezahŕňajú možnosť radikálnych reštrikcií. Tempo rastu HDP sa odhaduje tesne nad 4 %, priemerná inflácia od 5,7 % do 6,9 % (ťažko odhadnuteľný je rozsah deregulácií) a miera nezamestnanosti od 18,1 % do 18,7 % (výberové zisťovanie pracovných síl). Objem HDP v bežných cenách je mierne podhodnotený, nakoľko v ňom pravdepodobne nie je zohľadnená posledná revízia údajov.

Príjmy sú rozpočtované na úrovni 224,1 mld. Sk. Aj samotný materiál konštatuje, že je to na hornej hranici predpokladanej tvorby. Dane z príjmu fyzických osôb by mali oproti tohtoročnému rozpočtu narásť o 20 %, čo sa zdá byť veľmi optimistický predpoklad. V prípade právnických osôb je prognózovaný medziročný rast o 28,5 %, čo je taktiež veľmi vysoká dynamika rastu. Pozitívne môžeme hodnotiť, že materiál realistickejšie odhaduje nedaňové príjmy a neodporúča zahrnúť položky, ktoré sú spochybňované alebo rizikové z hľadiska realizácie.

Deficit budúročného rozpočtu je plánovaný na úrovni 3,5 % z HDP (metodika MMF - pravdepodobne bez nákladov na reštrukturalizáciu bánk). Predchádzajúce materiály obsahovali ambicioznejší cieľ (3 %). Vzhľadom na to, že ekonomika je blízko svojho potenciálu, je v roku 2003 žiaduca reštriktívna fiškálna politika (aby menová politika nemusela byť krajne reštriktívna).

Problém strednodobej udržateľnosti nie je nový a prakticky „prenasleduje“ slovenskú ekonomiku už niekoľko rokov. V súčasnosti však vidíme reálnu šancu, že nasledujúce volebné obdobie môže priniesť pokrok v tejto oblasti. Na jednej strane môžu byť dokončené kľúčové reformy, na druhej strane bude väčší tlak na splnenie maastrichtských kritérií. Samotná úloha je však mimoriadne komplikovaná a bude vyžadovať opatrenia nielen na strane výdavkov, ale aj na strane príjmov (bez ohľadu na to, ako dôležitú úlohu bude mať štát pri prerozdeľovaní zdrojov).

V súčasnosti sa oblasť štátneho dlhu nezdá byť problémovou. Skrytý dlh a štátne záruky sú však varovaním a aj preto bude dôležité postupné znižovanie primárneho deficitu. Prebytok likvidity na domácom trhu a záujem zahraničných investorov robí financovanie dlhu v súčasnosti jednoduchým a pri akceptovateľných úrokových sadzbách. Navyše, vláda plánuje použiť viac ako 50 mld. Sk z privatizačných príjmov na zníženie dlhu.

4. Monetárna politika a platobná bilancia

Hlavnými cieľovými indikátormi menovej politiky sú index spotrebiteľských cien a jadrová inflácia, pričom dôležitými ukazovateľmi pri monetárnych rozhodovaniach sú aj kurz slovenskej koruny (dôvodom je vysoká otvorenosť ekonomiky SR) a hrubý domáci produkt,

ako aj ďalšie relevantné ekonomické indikátory. Nakoľko na Slovensku fungujú niektoré transmisné kanály len veľmi obmedzene, priame inflačné ciele by nebolo veľmi efektívne.

Inflácia je bezproblémová aj naďalej, aj keď musíme povedať, že sa zdá, že ekonomika je veľmi blízko svojho potenciálu a silným tempom rastú aj spotrebné úvery. Podľa nášho názoru k výraznejším inflačným tlakom môže dôjsť až v budúcom roku a to nielen v súvislosti so sekundárnym efektom regulovaných cien, ale aj z dôvodu vyššej importovanej inflácie.

Pre menovú politiku zostáva závažným problémom vysoký deficit zahraničného obchodu. Údaje za mesiac majú dosahovali negatívne hodnoty, ďalšie mesiace však potvrdili, že to bol iba jednorazový výkyv a nie je to začiatok nového trendu. Na riešenie tohto problému z dlhodobého hľadiska nemá monetárna politika žiadne nástroje. Z krátkodobého hľadiska prichádzajú do úvahy dve možnosti, podľa nášho názoru, málo efektívne. Ďalšie zvyšovanie úrokových sadzieb by prinieslo hmatateľné reálne výsledky len vtedy, ak by bolo veľmi dramatické (a to NBS pravdepodobne zatiaľ nechce). Citlivosť miery úspor na úrokové sadzby je totiž veľmi nízka. Druhou možnosťou je slabšia koruna, ktorá by mala teoreticky pomáhať menším exportérom, ktorí veľa vstupov nedovážajú. Tento efekt nebude podľa nás veľmi výrazný a ďalšie razantné oslabenie koruny neprichádza do úvahy, aby nedošlo k silnému rozpútaniu inflačných tlakov. Riešenie je v oblasti fiškálnej politiky, pričom centrálna banka už reagovala v podobe zvýšenia sadzieb koncom apríla. Národná banka Slovenska navyše upozornila, že ďalšie odkladanie riešení môže znamenať, že rovnováha sa bude musieť neskôr nastoliť „živelným spôsobom“. Opäť však musíme zdôrazniť, že problém hrozí v strednodobom horizonte.

Hodnota zahraničného dlhu stagnuje, čo nie je vzhľadom na nízke úrokové sadzby a prebytok likvidity na domácom trhu žiadnym prekvapením. K nárastu môže dôjsť po čerpaní ďalších pôžičiek od medzinárodných agentúr, avšak pravdepodobnosť rýchlej akcelerácie zahraničného zadlženia je zatiaľ pomerne nízka.

Aj pre menovú politiku platí, že jej zámery budú závisieť od charakteru fiškálnej politiky po voľbách. Podľa nášho názoru do septembra nemôžeme očakávať zmenu úrokových sadzieb. Istým príkladom je rok 1998, kedy NBS zrušila fixovanie koruny tesne po voľbách, nakoľko nechcela zasiahnuť do politických bojov. O vývoji sadzieb po voľbách rozhodnú prvé opatrenia novej vlády. Ich účinok bude jasnejší až začiatkom budúceho roka, preto do konca tohto roka počítame so stabilnými sadzbami.

5. Politické riziko a legislatíva

Pár mesiacov pred voľbami sa pokojná politická situácia na Slovensku opäť rozvírila. Spôsobil to vznik novej politickej strany – Hnutie za demokraciu (HZD), ktorú založil bývalý člen Hnutia za demokratické Slovensko (HZDS) Ivan Gašparovič. Tento nový politický subjekt, ktorý bojuje o priazeň voličov už v septembrových voľbách, spôsobil prudké zmeny v preferenciách HZDS. Podľa posledných prieskumov verejnej mienky totiž toto hnutie stratilo 7 – 8 % preferenčných hlasov, pričom preferencie nového HZD sa pohybujú v okolí šiestich percent. Z toho dôvodu môže dôjsť ku zmene počtu strán, ktoré sa dostanú cez päťpercentnú hranicu, potrebnú na vstup do parlamentu. V niektorých prieskumoch dokonca vychádza Smer ako víťaz tohtoročných parlamentných volieb.

V posledných mesiacoch si titul najdôveryhodnejšieho politika udržal Róbert Fico a na druhom mieste je Vladimír Mečiar. Ďalšie poradie je vzhľadom na zmeny na politickej scéne v každom mesiaci rôzne, dôvera však začala klesať voči politikom súčasných vládnych strán.

Na politickej scéne pribudla ďalšia strana – Sociálnodemokratická alternatíva (SDA), ktorú založili bývalí členovia Strany demokratickej ľavice (SDL) Peter Weiss a Milan Ftáčnik. V dostupných prieskumoch však zatiaľ boli pod päťpercentnou hranicou zvoliteľnosti.

Pred parlamentnými prázdninami sa NR SR podarilo prijať ešte niekoľko dôležitých zákonov, ktoré môžu v budúcnosti vylepšiť podnikateľské prostredie na Slovensku. Veľmi pozitívne hodnotíme novelu Občianskeho zákonníka ohľadom záložného práva na hnutelný majetok, ktorá by umožňovala zriadiť toto právo bez odovzdania veci alebo majetku veriteľovi. Záložné práva by mala evidovať Notárska komora SR pomocou on-line registra. Novela by mohla pomôcť najmä malému a strednému podnikaniu.

Väčšia transparentnosť sa dá očakávať od nového zákona o účtovníctve, ktorý by mal priblížiť slovenské účtovníctvo medzinárodným štandardom. Daňové hľadisko by sa malo stať druhoradým a do popredia by sa malo dostať oceňovanie pomocou tzv. reálnej hodnoty. Zákon by mal platiť od januára budúceho roka.

Riziko nečakanej zmeny politického cyklu pár mesiacov pred voľbami už netreba zohľadňovať. V centre pozornosti už je riziko vyplývajúce z vplyvu zmeny vlády na charakter hospodárskej politiky. Ohodnotenie tejto neistoty je mimoriadne ťažké, nakoľko volebné programy nemusia vždy odzrkadľovať skutočné opatrenia prijaté po voľbách. Dôležitý bude program novej vlády.

Pozitívne hodnotíme, že takmer všetky strany zdôrazňujú nutnosť reforiem v oblasti verejných financií a prevažná väčšina z nich považuje za prioritu aj vstup SR do NATO a Európskej únie. Preto je vyššia pravdepodobnosť toho, že prijatie rozhodnutí v budúcej vláde môže byť menej problémové a to aj v prípade širšej koalície.

6. Finančný a podnikový sektor

Nefinančné korporácie vytvorili v prvom štvrtroku zisk pred zdanením vo výške 32,2 mld. Sk, čo je pokles o 12 % v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Bolo to zapríčinené najmä vyšším rastom nákladov (o 3,4 %) ako výnosov (o 2,4 %). Nedarilo sa takisto finančným korporáciám, ktorých zisk sa medziročne znížil na polovicu (3,7 mld. Sk).

Produktivita práce na báze priemyselnej produkcie sa v prvom kvartáli zvýšila o 3,7 %, pričom najväčší nárast produktivity bol zaznamenaný v ťažbe nerastných surovín (o 46 %), avšak tento rast bol rovnako ako v minulom kvartáli spôsobený prudkým znížením počtu pracovníkov. Produktivita práce na základe tržieb za vlastné výkony sa v priemysle v poslednom kvartáli minulého roka medziročne zvýšila o 6,6 %. V stavebníctve už situácia tak potešiteľná nebola. Produktivita práce vo štvrtom kvartáli nedosiahla ani minuloročné hodnoty (pokles o 4,8 %), čo je pochopiteľné vzhľadom na nízku produkciu a zároveň rastúci počet zamestnancov.

Za celú ekonomiku vzrástla v prvom štvrtroku produktivita práce na základe HDP o 3,4 %, čo je oproti rovnakému obdobiu minulého roka nárast o 2,7 percentuálneho bodu. Pravdepodobne je však produktivita práce ťahaná najmä firmami so zahraničnou účasťou.

Očakávania firiem v stavebníctve a priemysle sleduje index POP (predpokladaný objem produkcie), ktorý počíta Slovenská ratingová agentúra. V druhom kvartáli tohto roku nastal jeho prudký rast, keď v máji až júli dosahoval rekordné hodnoty za posledné štyri roky, čo už signalizuje väčší optimizmus našich podnikov ohľadom blízkej budúcnosti, pravdepodobne v súvislosti s oživovaním ekonomík Európskej únie. V auguste však nastal prudký pád indexu, hlavne v dôsledku horších očakávaní podnikov v stavebníctve, takže otázka jeho ďalšieho vývoja nie je istá.

Na základe údajov Národnej banky Slovenska pokračoval koncom júla 2002 medzimesačný pokles korunových vkladov obyvateľstva - o 1,1 mld. Sk a dosiahli úroveň 321,4 mld. Sk. Na druhej strane, korunové vklady podnikov opäť vzrástli - o 8,5 mld. Sk. Objem termínovaných vkladov v júli vzrástol o 5,6 miliardy. Termínové vklady majú naďalej nízku dynamiku, v sledovanom mesiaci sa však zvýšila, čo môže znamenať mierny obrat verejnosti vo vnímaní reálnych úrokových sadzieb. Vysoká dynamika pribúdania vkladov v cudzej mene pokračovala aj v siedmom mesiaci tohto roka, na medzioročnej báze sa zvýšili o 26 %, čo môže byť opäť spôsobené jednak rozširovaním podnikateľských aktivít do zahraničia, ako aj obavami z vývoja slovenskej koruny vo volebnom období.

V súčasnosti sa veľa diskutuje aj o zlepšení podnikateľského prostredia. Podľa rôznych prieskumov sú manažéri firiem najviac nespokojní s častými zmenami v legislatíve, slabou vymáhateľnosťou práva, korupciou a s vysokým odvodovým zaťažením. Po ozdravení bankového sektora bude musieť byť v centre pozornosti podniková sféra, nakoľko k tvorbe pracovných miest budú potrebné investície najmä v oblasti malého a stredného podnikania.

Bankový sektor pravdepodobne stojí pred pomerne ťažkou úlohou. Ak bude chcieť dosahovať vysokú návratnosť kapitálu, bude musieť reštrukturalizovať svoju stranu aktív. Pri málo zdravej podnikovej sfére by to bolo náročné.

7. Pracovná sila a kúpyschopnosť

Nezamestnanosť je jednou z najvýraznejších slabín slovenskej ekonomiky. Demografické parametre sú jednoznačne proti znižovaniu nezamestnanosti, nakoľko ekonomicky aktívnych obyvateľov pribúda, pričom nových pracovných miest sa vytvára veľmi málo.

Miera nezamestnanosti dosiahla za prvý štvrtrok tohto roku 19,4 %. Oproti rovnakému obdobiu minulého roka sa prudko zvýšil podiel dlhodobo nezamestnaných (nad dva roky) – o 13 % a tvoria približne štyridsať percent celkových nezamestnaných. Čo sa týka veku, najväčší problém nájsť si prácu majú 35-50 roční a takisto 15-24 roční. Najviac nezamestnaných pracovalo naposledy v priemysle (okolo 20 %) a verejných službách (10 %), alarmujúco vysoký je však podiel nezamestnaných, ktorí ešte nemali zamestnanie (približne jedna pätina).

Lepší obraz o situácii na trhu práce dostaneme, ak sa popri štruktúre nezamestnanosti pozrieme aj na trendy v zamestnanosti. Aj v prvom štvrtroku sa zvýšila zamestnanosť v slovenskom hospodárstve (o 0,2 %), čo je dosť nízky nárast vzhľadom na vysoký rast hrubého domáceho produktu (3,9 %), ktorý bol ťahaný hlavne vládnymi a súkromnými výdavkami. Zamestnanosť sa najviac zvýšila v pôdohospodárstve (o 12,9 % medziročne) a najväčší pokles dosiahla vo verejných službách (13,4 %). Slovensko potrebuje investície na vytvorenie nových pracovných miest a programy aktívnej politiky práce (tzv.

verejnoprospešné práce) bývajú často len „kozmetickými úpravami“ neuspokojivých dosahovaných výsledkov.

Hrubý disponibilný dôchodok dosiahol v prvom štvrtroku 2002 takmer 154 mld. Sk, čo je o 7,6 % viac ako pred rokom. Ak jeho dynamiku porovnáme s medziročným deflátorom konečnej spotreby domácností (3,1 %), dostaneme reálny nárast o 4,5 %. Napriek tomu mala konečná spotreba vyššie reálne tempo rastu (5,2 %). Hrubé úspory však vzrástli o 0,3 % v nominálnom vyjadrení.

Rekordne nízke hodnoty inflácie sa prejavujú aj na raste reálnych miezd. Podľa údajov Štatistického úradu SR sa za prvý polrok tohto roka najviac zvýšila reálna mzda v nehnuteľnostiach, prenajímaní a ostatných verejných službách, v telekomunikáciách a takisto v priemysle. Najväčší prepád reálnej mzdy v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku zaznamenala pošta (o 2,8 %), predaj a údržba vozidiel (o 1,4 %) a stavebníctvo (o 1,1 %). Predpokladáme však, že s ďalším poklesom inflácie sa aj tieto odvetvia dostanú postupne do blízkosti úrovni z roku 2001.

Ak sa pozrieme do štruktúry čistých peňažných výdavkov obyvateľov, vidíme, že oproti prvému štvrtroku 2001 stúpol podiel výdavkov na potraviny, alkohol a tabak, odievanie ale aj na náklady spojené s bývaním. Vysoký nárast nastal takisto v kategórii hotely, kaviarne a reštaurácie. Na druhej strane klesli výdavky na dopravu a vzdelanie. Najvyšší nárast však zaznamenali náklady na poštové a telekomunikačné služby.

V prvom polroku – okrem februára – zaznamenali maloobchodné tržby pokračovanie silných nárastov z minulého roka. Najlepšie sa darí nešpecializovanému maloobchodu (ktorý zahŕňa hypermarkety), ktorý tvorí podstatnú časť maloobchodných tržieb. Výborné výsledky od začiatku roka vykazujú aj predaj vozidiel.

Index ESO (ekonomická sila občana), počítaný Slovenskou ratingovou agentúrou, v súčasnosti dosahuje medziročné nárasty mierne nad úrovňou 2 % (v júni dokonca dosiahol najvyššiu dynamiku vo svojej histórii na úrovni 3,6 %). Najsilnejšia je dynamika v prípade čiastkového indexu výdavkov a indexu príjmov. Vďaka nízkej inflácii dosahuje vysoké nárasty aj index reálnych vkladov. Indexu ESO sa začiatkom tohto roka podarilo prelomiť počítačnú stobodovú hranicu, v apríli už prekonal 101 bodov a do konca roka má šancu prekonať aj 102 bodov.

Trh práce veľa priaznivých správ do konca roka pravdepodobne neprinesie. Zvyšovanie zamestnanosti v súkromnom sektore je zložitá úloha a pomôže len komplex razantných opatrení. Úzko to súvisí so zámerom konsolidovania verejných financií, nakoľko viac ako pol milióna ľudí bez práce znamená veľkú záťaž na rozpočet. Kľúčová bude podpora vzniku nových podnikateľských subjektov (najmä menšej veľkosti), ktoré dokážu zamestnať viac obyvateľov v porovnaní s malým počtom veľkých firiem, ktoré väčšinou vstupujú do už existujúcich podnikov.

Ako sa očakávalo, rok parlamentných volieb spravidla prináša vyšší rast reálnych miezd a zvýšenie schodku verejných financií. Kúpna sila obyvateľov rastie relatívne silným tempom, čo je dobrou správou najmä pre výrobcov spotrebných tovarov, ale hlavne služieb, nakoľko tam vo väčšine prípadov neexistuje zahraničná konkurencia. V súčasnosti predpokladáme, že sa dynamika reálnych miezd v budúcom roku zníži a dosiahne číslo mierne nad nulou. Podľa nášho názoru však nie sú potrebné také razantné opatrenia, ktoré by

znamenal veľký prepád reálnych miezd. V centre pozornosti reštriktívnych opatrení by preto mala konečná spotreba vlády a nie konečná spotreba domácností.

8. *Geografia a infraštruktúra*

Slovensko má pomerne dobrú geografickú polohu. Z tejto polohy profituje najmä bratislavský región, ktorí leží v blízkosti hraníc s tromi štátmi. Tento región absorbuje aj najviac priamych zahraničných investícií. Infraštruktúra na Slovensku zaostáva za západoeurópskym priemerom, čo značí potrebu ďalších investícií v budúcnosti.

B) Sektorová analýza

1. Popis prostredia

Prijatím zákona o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v júli 1996 bola na Slovensku zavedená sústava 8 krajov a 79 okresov. K 30.6.2000 bolo v Slovenskej republike 2 742 obcí a 136 miest (v Bratislave a v Košiciach rozdelené na mestské časti). Z celkového počtu 2 917 obecných a mestských zastupiteľstiev bolo členom Združenia miest a obcí Slovenska 2 760 obcí a miest, resp. mestských častí Bratislavy a Košíc.

Veľkosť obcí je adekvátne daným geografickým špecifikám i predchádzajúcemu politickému a sociálno-ekonomickému vývoju Slovenska. Slovensko patrí skôr do skupiny európskych krajín, pre ktorú je typický nižší počet obyvateľov v obci (obdobne ako vo Švajčiarsku a v Rakúsku) a stredne veľká hustota osídlenia obecného katastra (obdobne ako vo Švajčiarsku, Francúzsku, Rakúsku a Španielsku).

Prijatím zákona o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), ktorý nadobudol účinnosť dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov, t.j. k 1. decembru 2001, boli ustanovené tzv. vyššie územné celky ako samosprávne kraje. Samosprávny kraj je charakterizovaný ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky

Zákonom boli zriadené tieto samosprávne kraje:

- Bratislavský so sídlom v Bratislave
- Trnavský so sídlom v Trnave
- Trenčiansky so sídlom v Trenčíne
- Nitriansky so sídlom v Nitre
- Žilinský so sídlom v Žiline
- Banskobystrický so sídlom v Banskej Bystrici
- Košický so sídlom v Košiciach
- Prešovský so sídlom v Prešove.

2. Základný legislatívny rámec

V júli 2001 Národná rada Slovenskej republiky schválila dva zákony súvisiace s reformou verejnej správy – zákon o samospráve vyšších územných celkov a zákon o voľbách do orgánov samosprávnych krajov. Vytvorilo sa 8 vyšších územných celkov (VÚC), tzv. samosprávnych krajov. V nadväznosti na toto rozhodnutie sa v októbri 2001 prijali ďalšie dôležité zákony, ktoré vymedzujú kompetencie VÚC a presúvajú niektoré pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC. Hospodárenie samospráv upravujú zákony o majetku obcí, ako aj o rozpočtových pravidlách. Tento základný legislatívny rámec umožňuje pokračovať v decentralizácii verejnej správy, ktorá sa naštartovala v r. 1990 zákonom o obecnom zriadení.

Postavenie územnej samosprávy, princípy jej fungovania, práva, orgány, princípy hospodárenia, rozhodovania a združovania samosprávy upravujú nasledujúce legislatívne normy, pričom základné atribúty územnej samosprávy sú zakotvené v Ústave Slovenskej republiky:

- Zákon o územnom a správnom usporiadaní SR (zákon NR SR č.221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky)
- Zákon č. 302/2001 Z.z. zo 4. júla 2001 o samospráve vyšších územných celkov (Zákon o samosprávnych krajoch, ktorý nadobudol účinnosť dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov, t.j. 1. decembra 2001)
- Zákon č. 303/2001 Z.z. zo 4. júla 2001 o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku (tento zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia)
- Zákon č. 416/2001 Z.z. z 20. septembra 2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
- Zákon č. 453/2001 Z.z. z 2. októbra 2001, ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (tento zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2002)
- Zákon č. 445/2001 Z.z. z 3. októbra 2001, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov
- Zákon č. 446/2001 Z.z. z 3. októbra 2001 o majetku vyšších územných celkov (tento zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2002)
- Zákon č. 447/2001 Z.z. z 3. októbra 2001, ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (tento zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2002)
- Zákon č. 302/2000 Z.z. z 19. septembra 2000, ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 586/2001 Z.z. z 13. decembra 2001 o štátnom rozpočte na rok 2002

K ďalším zákonom, ktoré sa dotýkajú územnej samosprávy patria:

- Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch
- Zákon č. 511/1992 Z.z. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 317/1992 Zb. o dani z nehnuteľnosti v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, dani z darovania, dani z prevodu a prechodu nehnuteľností v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Aj keď bola reforma verejnej správy naštartovaná v júli 2001 prijatím dvoch kľúčových zákonov reformy – zákona o samospráve VÚC a zákona o voľbách do orgánov samosprávnych krajov, za rozhodujúci zákon v rámci reformy verejnej správy považujeme novelizáciu zákona o rozpočtových pravidlách, ktorá významným spôsobom ovplyvní hospodárenie municipalít na Slovensku, tvorbu samotných riadiacich a kontrolných systémov hospodárenia a nakladania s majetkom.

Táto právna úprava je účinná od 1.1.2002, účinnosť niektorých ustanovení je odložená a v zákone sú zakotvené prechodné obdobia do roku 2003 alebo 2005. Predmetná novela zákona o rozpočtových pravidlách vnáša do hospodárenia miest a obcí reštrikcie týkajúce sa najmä prijímania a používania návratných zdrojov financovania a zavádza nové inštitúty, napr. inštitút ozdravného režimu a nútenej správy. Novela zákona ďalej zavádza jednotnú rozpočtovú klasifikáciu a rozpočet príjmov a výdavkov je vnútorne členený na časť obsahujúcu bežné príjmy a výdavky (bežný rozpočet) a na časť obsahujúcu kapitálové príjmy a výdavky (kapitálový rozpočet). *Podrobnejšie rozoberáme novelu zákona o rozpočtových pravidlách v časti Finančné hospodárenie obcí tejto ratingovej správy.* Za nemenej dôležitý považujeme aj zákon o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a VÚC.

Vzhľadom na rozsah reformy verejnej správy, prenos kompetencií a dobudovanie druhého stupňa samosprávy, je popri pozitívnych efektoch možné predpokladať i isté problémy. **V súvislosti s prechodom kompetencií na obce a mestá a VÚC vidíme riziko v delimitácii finančných prostriedkov zo strany štátu, ktorá mešká za reálnym prechodom kompetencií. Nezabezpečenie plynulého prechodu financií na obce zo strany štátu kladie vysoké nároky na rozpočty miest a obcí. Navyše mestá a obce odmietajú prevziať zadĺženosti z hospodárenia a riadenia štátu, na ktorej sa nepodielali. Ide predovšetkým o dlhy vzniknuté pri transformácii zdravotníctva, školstva, energetiky, vodární a kanalizácií a dopravy.**

Naštartovanie reformy verejnej správy k 1.1.2002 a realizácia niektorých zákonov reformy verejnej správy v praxi sa ukázala ako nefunkčná, resp. nevhodná. **Ak príklad uvádzame novelu zákona o obecnom zriadení z 2.októbra 2001,** v zmysle ktorej nesmel starosta alebo primátor súčasne zastávať funkciu štatutárneho orgánu alebo člena orgánu právnickej osoby zriadenej alebo založenej obcou a štatutárneho zástupcu právnickej osoby s majetkovou účasťou obce. Ďalej bola funkcia starostu (primátora) nezlučiteľná s funkciou predsedu samosprávneho kraja, vedúceho zamestnanca orgánu štátnej správy alebo podľa osobitného zákona. Nakoľko novela **zamedzila predstaviteľom samosprávy (starostom obcí, primátorom miest, poslancom zastupiteľstiev) byť v orgánoch spoločností zakladaných a zriaďovaných obcou,** výrazným spôsobom to znemožňovalo napĺňanie ich zákonnej zodpovednosti za nakladanie s obecným majetkom. V niektorých prípadoch, keď sa poslanci či starostovia vzdali svojich mandátov, znamenal platný právny stav dokonca znefunkčnenie činností obcí.

Združenie miest a obcí Slovenska v spolupráci so skupinou poslancov iniciovali ďalšiu novelu zákona o obecnom zriadení, ktorá bola napokon schválená v NR SR dňa 20. marca 2002. Novela rieši predovšetkým otázku nezlučiteľnosti funkcie poslancov a starostov obcí s členstvom v orgánoch spoločností s účasťou obce a odstraňuje tak zložitý právny stav, ktorý vstúpil do platnosti dňom 1. 1. 2002.

V súčasnosti je diskutovanou oblasťou **pripravovaný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov**. ZMOS má zásadné pripomienky k navrhovanému ústavnému zákonu a upozorňuje najmä na nasledovné:

- **Nezlučiteľnosť funkcií starostu obce, resp. primátora mesta s funkciou poslanca VÚC alebo poslanca NR SR.** Podľa predstaviteľov ZMOS-u navrhovaný zákon môže pri výkone funkcií verejných činiteľov zabrániť približne 70 štatutárom slovenských obcí a miest vykonávať mandát poslanca NR SR či poslanca VÚC.
- Návrh osôb, na ktorých sa pripravovaný zákon bude vzťahovať v podmienkach miestnej samosprávy je podľa ZMOS-u veľmi široký a bude sa dotýkať približne 2 900 starostov a primátorov, 8 predsedov samosprávnych krajov, 37 tisíc poslancov zastupiteľstiev obcí, 401 poslancov VÚC a cca 20 tisíc zamestnancov územnej samosprávnej, čo predstavuje spolu cca 60 tisíc osôb.

Podľa nášho názoru môže zastúpenie starostov a primátorov vo funkciách poslancov VÚC, či poslancov NR SR naopak priniesť pozitívne efekty, pretože starostovia a primátori najlepšie poznajú potreby a problémy regiónov, majú praktické skúsenosti s výkonom funkcií na úrovni samosprávy, čím môžu prispieť nielen k rozvoju VÚC, ale aj k rozvoju celej spoločnosti.

3. Verejná správa v Českej republike

V Českej republike je zavedený integrovaný model verejnej správy, t.j. spojenie štátnej správy a samosprávy na všetkých úrovniach. Systém národných výborov bol v ČR zrušený v roku 1990. Na úrovni obcí vznikla samospráva, nastalo vákuum regionálnej samosprávy. Regionálnu samosprávu zaručila ústava novovzniknutej ČR v roku 1993.

Základné predpoklady na decentralizáciu boli vytvorené ústavným zákonom č. 347/1997 o zriadení vyšších územných samosprávnych celkov. Dôležitým dokumentom reformy verejnej správy v ČR je Konceptia reformy verejnej správy, ktorú poslanecká snemovňa parlamentu prerokovala 19. mája 1999. Snemovňa rozhodla, že vláda pripraví reformu vytvorením modelu verejnej správy spojením štátnej správy a samosprávy na všetkých úrovniach. Takmer všetky detašované pracoviská, regionálne a územné pracoviská ústredných orgánov štátnej správy, mali byť začlenené do jednotného úradu verejnej správy. Rozsah prenesených kompetencií na krajskú úroveň v tom čase pokladala Snemovňa za nedostatočnú.

V roku 2000 sa Česká republika rozčlenila na 14 nových krajov – Juhočeský, Juhomoravský, Karlovarský, Královohradský, Liberecký, Moravskosliezsky, Olomoucký, Pardubický, Plzenský, Stredočeský, Ústecký, Vysočina, Zlínsky a Praha.

Reforma verejnej správ v ČR sa týka:

- územnej verejnej správy
- ústrednej verejnej správy
- čiastočných aspektov verejnej správy, ktoré rieši sústava čiastočných kompetencií – koncepcia prípravy pracovníkov vo verejnej správe, koncepcia zvýšenia účinnosti riadenia vo verejnej správe, koncepcia zvýšenia účinnosti verejnej kontroly, koncepcia zvýšenia účinnosti verejných financií, koncepcia zvýšenia účinnosti verejných služieb

Štátna správa sa reformuje tromi základnými legislatívnymi normami:

- 1) Zákomom o službe niektorých štátnych zamestnancov na ministerstvách a správnych úradoch a o odmeňovaní týchto zamestnancov a ostatných zamestnancov ministerstiev a správnych úradov (služobný zákon)
- 2) Programom prípravy pracovníkov vo verejnej správe
- 3) Etickým kódexom pracovníka verejnej správy, ktorý vláda schválila v marci 2001

Reforma územnej verejnej správy má dve fázy:

I. Fáza

- Príprava na voľby do krajských zastupiteľstiev, ktoré sa uskutočnili 12. novembra 2000. V zákonnej lehote bolo zvolané prvé zasadanie krajských zastupiteľstiev (18-21.12.2000). Boli zvolení 14 hajtmani, vytvorené krajské orgány samosprávy a štátnej správy.
- V decembri 2000 bol spracovaný rozsiahly materiál o presúvaní kompetencií z ústrednej štátnej správy na krajské úrady.
- Na ministerstve vnútra bol ustanovený zbor krajských koordinátorov výkonu štátnej správy v kraji. Hlavnou pracovnou náplňou týchto 13 vysokých úradníkov po 1.1.2001

je rozbeh činnosti krajských úradov. Vznik tohto organizačného útvaru predstavuje zárodok systému horizontálnej koordinácie riadenia štátnej správy v územiach.

II. Fáza

- V jednotlivých okresoch sa uskutočnili snemy starostov, na ktorých boli začaté rokovania o postupe prípravy II. fázy reformy verejnej správy. Výstupom bol materiál o tom, ako by mohli vyzerat' správne obvody, obvody obcí, pre ktoré bude vybraný mestský úrad vykonávať správne činnosti prenesené z okresných úradov po ukončení ich existencie. Boli zvolené iba dve kvantitatívne vyjadriteľné kritéria, a to nominálny počet obyvateľov (15 000) a vzdialenosť hraničnej obce od možného centra správneho obvodu.
- Boli začaté práce na mape rozmiestnených úradov, ktoré zostávajú v priamom riadení jednotlivými ministerstvami (finančné úrady, úrady práce, okresné úrady sociálneho zabezpečenia atď.).
- V apríli 2001 bol zostavený druhý modelový variant štruktúry správnych obvodov.
- Všetky okresné úrady boli vyzvané, aby predložili návrh na prenos kompetencií na iné úrady verejnej správy po ich zrušení.

Legislatívny rámec reformy verejnej správy schválený parlamentom ČR:

- **Zákon o obciach – schválený 17.4.2000**
Zákon je v intenciách integrovaného modelu verejnej správy a samosprávy na úrovni obce i kraja. Nad výkonom prenesenej i samostatnej pôsobnosti obcí je zakotvený inštrument dozoru štátu.
- **Zákon o okresných úradoch – schválený 16.5.2000**
Okresné úrady majú existovať do januára 2003, po tomto období ich nahradia poverené úrady. V zákone sú vymedzené správne obvody jednotlivých okresných úradov, kontrola obcí okresnými úradmi pri výkone prenesených pôsobností. Príjmy a výdavky okresného úradu sú súčasťou štátneho rozpočtu.
- **Zákon o krajoch – schválený 17.4.2000**
K významným právomociam krajov patrí napr. rozhodovanie o štátnych dotáciách obciam, schvaľovanie územnej plánovacej dokumentácie či zákonodarná iniciatíva. Riaditeľa krajského úradu so súhlasom vlády vymenúva hajtman kraja. Starosta a hajtman zastupujú obec a kraj navonok, riaditeľ vedie príslušné úrady obce a kraja.
- **Zákon o hlavnom meste Praha – schválený 9.3.2000**
Prahe je jediným VÚC, ktorý sa nedelí na okresy a ani na obce.
- **Zákon o voľbách do zastupiteľstiev krajov a o zmene niektorých zákonov - schválený 9.3.2000**
- **Zákon o zmene a zrušení niektorých zákonov súvisiacich so zákonom o krajoch, zákonom o obciach, zákonom o okresných úradoch a zákonom o hlavnom meste Praha – schválený 17.4.2000.**
Ide o zákon obsahujúci dekoncentráciu a decentralizáciu kompetencií.

Najdôležitejšou otázkou reformy sú kompetencie odovzdané novým krajom a objem financií. Presun kompetencií z ústredných štátnych orgánov – ministerstiev na kraje, obce, z okresných

úradov na kraje a poverené obecné úrady, by mal trvať asi tri roky. Detašované orgány štátnej správy (z ministerstva práce, životného prostredia, miestneho rozvoja, poľnohospodárstva) tvoria základ novovznikajúcich úradov.

Financovanie krajov sa riešilo v roku 2001 dotáciami zo štátneho rozpočtu a delimitáciami financií z centrálnej a okresnej úrovne. Reálne zostavenie vlastných rozpočtov nových krajov by malo prebehnúť v roku 2002, vlastné príjmy krajov by mali tvoriť asi 70%.

V júni sa česká vláda zaoberala návrhom zákona, ktorým sa mení zákon o rozpočtovom určení výnosov niektorých daní územným samosprávnym celkom. Zákon stanovuje krajom podiel na daniach z príjmu a na DPH. Základným ukazovateľom pre určenie podielu krajov na daniach je rozsah delegovaných výdavkov na kraj. Návrh krajom ponecháva časť výnosu dane z príjmu z podnikania fyzických osôb. Každá obec by mala mať podiel vo výške 1,5% z celoštátneho výnosu dane z príjmov zo závislej činnosti podľa počtu zamestnancov, ktorí majú miesto výkonu práce v obci. Zákon o rozpočtovom určení výnosu daní územným samosprávam má zaisťovať fiškálnu dostatočnosť jednotlivých úrovní rozpočtov územných celkov. Rozdelenie výnosov daní prebieha mechanicky, podľa počtu obyvateľov s výnimkou koeficientov veľkosti obce, čo zvyhodňuje väčšie sídla. Rozpočty okresných úradov sú súčasťou štátneho rozpočtu a rozpočet orgánov územných samospráv sa skladá z rozpočtu krajov a obcí.

Porovnanie reformy verejnej správy v Českej a Slovenskej republike

Česká republika

- Integrovaný systém verejnej správy
- Zákon o zriadení VÚC schválený v roku 1997
- Územné členenie na kraje v roku 2000
- Počet krajov 14
- Voľby do krajských zastupiteľstiev 12. novembra 2000
- Zrušenie okresov do januára 2003

Slovenská republika

- Duálny systém verejnej správy
- Zákon o VÚC schválený 4. júla 2001
- Počet krajov 8
- Voľby do VÚC 1. december 2001
- Zrušenie okresov – termín t.č. neznámy.

4. Finančné hospodárenie obcí

a) Základné zásady a pravidlá rozpočtového hospodárenia obcí

Štátny rozpočet je základný ekonomický nástroj finančnej politiky štátu, ktorým sa zabezpečuje rozdeľovanie jeho prostriedkov. V štátnom rozpočte, v rozpočtoch štátnych fondov a v rozpočtoch obcí sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne triedia príjmy a výdavky, ako aj jednotným spôsobom sleduje ich plnenie. Rozpočtová klasifikácia zároveň určuje, ktoré výdavky rozpočtu sa financujú z bežných výdavkov a ktoré z kapitálových.

Rozpočty miestnych orgánov a samospráv sú významnou súčasťou verejných rozpočtov a aj napriek skutočnosti, že sú financované aj z rozpočtových zdrojov, nemôžeme o obci hovoriť ako o samostatnej rozpočtovej organizácii. Jej hospodárenie sa síce zakladá na rozpočte, ale tento si sama stanovuje a schvaľuje, má vlastný majetok (nielen spravovaný) a z toho plynúce príjmy, ktorými disponuje na základe vlastného rozhodnutia.

Rozpočty obcí vyjadrujú ekonomickú samostatnosť obcí. Obsahujú príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacim na spravovanom území, ako aj k občanom žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre obec zo všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzného nariadenia obce alebo z uzavretých zmluvných vzťahov. Zahŕňajú tiež finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu. Súčasťou rozpočtu obce sú aj rozpočty subjektov hospodáriacich s financiami obce.

Rozpočet obce sa zostavuje na obdobie jedného rozpočtového roka, ktorý je zhodný s kalendárnym rokom. Obec je povinná prednostne zabezpečiť krytie všetkých záväzkov, ktoré pre ňu vyplývajú z plnenia povinností ustanovených inými zákonmi. Taktiež je povinná na účely zostavenia návrhu štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu poskytovať informácie a vybrané údaje o svojom hospodárení.

Nakoľko pre posudzovanie finančného hospodárenia je nutné použiť ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách platných do roku 2001, ktoré boli s platnosťou od roku 2002 novelizované, uvádzame aj štruktúru príjmovej a výdavkovej oblasti platnej do roku 2001. Medzi príjmy rozpočtu obce do roku 2002 patrili:

- a) daňové a nedaňové príjmy v správe obce podľa osobitných predpisov
- b) podiely na daniach v správe štátu podľa zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok
- c) dotácie zo štátnom rozpočte podľa zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok
- d) dotácie zo štátnych fondov
- e) príjmy z obecných cenných papierov a výnosy z finančných investícií obce
- f) prostriedky prevedené z mimorozpočtových peňažných fondov obce
- g) prijaté úvery
- h) príjmy zo splácania poskytnutých pôžičiek
- i) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce
- j) odvody a penále za porušenie rozpočtovej disciplíny uložené obcou
- k) príjmy zo zostatku likvidácie štátneho podniku, keď zriaďovateľská funkcia prešla na obce podľa osobitného predpisu
- l) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi (napr. základné poplatky za uloženie odpadu).

Za vlastné príjmy rozpočtu obce sa v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi považovali príjmy rozpočtu obce podľa písm. a, b, e, f, h, i, j.

Z rozpočtu obce sa uhrádzali:

- a) výdavky na výkon samosprávnych funkcií obce a na činnosť rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených obcou
- b) výdavky na kapitálové potreby
- c) výdavky na rozvoj svojho územia
- d) vrátenia prijatých pôžičiek a splátky prijatých úverov vrátane úhrad úrokov
- e) výdavky na pomoc v náhlej núdzi občanom obce
- f) prevody do mimorozpočtových peňažných fondov obce a do regionálnych alebo záujmových fondov obcí
- g) výdavky na emisiu obecných cenných papierov a na úhradu výnosov ich majiteľom a na ich splácanie, ako aj výdavky na finančné investície
- h) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce mohla obec poskytovať dotácie a návratné finančné výpomoci právnickým osobám a fyzickým osobám, ktoré mali sídlo alebo trvalý pobyt na spravovanom území, a to na konkrétne akcie alebo na vopred určené okruhy potrieb za podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením obce. Dotácie a návratné finančné výpomoci podliehali ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce.

Na konci účtovného obdobia obec zisťovala výsledok hospodárenia za príslušný rok, vrátane výsledkov hospodárenia peňažných fondov, pričom mohlo ísť buď o prebytok, ktorý slúžil na financovanie potrieb obce na nasledujúci rok ako zdroj fondov obce, alebo schodok, ktorý usporiadala obec so svojimi fondmi.

Prebytok hospodárenia rozpočtu obce po skončení roka neprepadol a bol zdrojom tvorby mimorozpočtových peňažných fondov obce. Peňažný schodok svojho hospodárenia vyrovnala obec predovšetkým z rezervného fondu, z rozpočtu bežného roka, prípadne z ďalších mimorozpočtových zdrojov. O použití prebytku rozpočtového hospodárenia obce alebo o spôsobe úhrady schodku rozhodovalo obecné zastupiteľstvo. Zároveň bola obec povinná vykonať finančné usporiadanie so svojimi príspevkovými a rozpočtovými organizáciami, resp. podnikateľskými subjektami.

b) Nové rozpočtové pravidlá

V rámci reformy verejnej správy bol schválený zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov. Predmetný zákon vnáša do hospodárenia obcí reštrikcie a zavádza aj nové inštitúty, ako napr. nútená správa, atď. V zmysle zákona je upravená aj jednotná rozpočtová klasifikácia. Účinnosť tejto právnej úpravy je od 1.1.2002, pričom účinnosť niektorých ustanovení je odložená a účinnosť nadobudnú až po uplynutí prechodného obdobia.

Súčasťou rozpočtu obce a VÚC sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obce a mimorozpočtových peňažných fondov VÚC a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie. Tieto finančné operácie sa uskutočňujú mimo príjmov a výdavkov rozpočtu obce a rozpočtu VÚC. Návratnými zdrojmi

financovania sú zdroje z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a prostriedky z dlhopisov emitovaných obcou alebo VÚC.

➤ **Príjmová oblasť**

Rozpočtové príjmy obcí sú nasledovné:

- Vlastné zdroje:
  - ♦ podiely na daniach v správe štátu
  - ♦ výnos z dane z nehnuteľností
  - ♦ výnosy z miestnych daní a miestnych poplatkov
  - ♦ nedaňové príjmy z činnosti a vlastníctva majetku obce
  - ♦ odvody a penále za porušenie rozpočtovej disciplíny uložené obcou
  - ♦ výnosy z prostriedkov obce
- Cudzie zdroje
  - ♦ dotácie zo štátneho rozpočtu, dotácie zo štátnych fondov
  - ♦ prostriedky zo ŠR poskytované v rámci programov
  - ♦ účelové dotácie z rozpočtov VÚC alebo rozpočtu inej obce realizované na základe zmluvy
  - ♦ prostriedky v rámci systému horizontálneho finančného vyrovňovania
  - ♦ dary a výnosy dobrovoľných zbierok
  - ♦ iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Príjmy rozpočtov obcí z podielov na daniach v správe štátu, štruktúru a spôsob ich rozdeľovania ustanoví osobitný zákon, ktorý sa 1 krát uplatní v roku 2004.

Ako obce, tak i VÚC môžu na plnenie svojich úloh použiť:

- združené prostriedky
- prostriedky Európskych spoločenstiev a medzinárodných združení
- návratné zdroje financovania
- prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov.

➤ **Výdavková oblasť**

Z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- Závazky, ktoré vyplývajú pre obec z povinnosti ustanovenými zákonmi
- Výdavky na výkon samosprávnych funkcií a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou
- Výdavky na prenesený výkon štátnej správy
- Výdavky spojené so správou, údržbou a rozvojom majetku obce a majetku prenechaného na plnenie úloh
- Závazky prijaté v rámci spolupráce s inými obcami alebo VÚC alebo prípadne s ďalšími subjektami na zabezpečenie úloh vo svojej pôsobnosti vrátane výdavkov na spoločnú činnosť
- Výdavky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a výdavky vyplývajúce z dohôd o medzinárodnej spolupráci
- Úhrada úrokov z prijatých pôžičiek a úverov

- Výdavky na emisiu dlhopisov a na úhradu úrokov z nich
- Iné výdavky ustanovené osobitnými zákonmi
- Splátky istiny prijatých pôžičiek, úverov a návratných finančných výpomocí a menovitú hodnotu emitovaných dlhopisov.

➤ *Rozpočtová oblasť*

Z rozpočtu obce sa môžu poskytnúť dotácie a návratné výpomoci právnickým osobám, ktorých zriaďovateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Finančné výpomoci môže obec poskytovať len z vlastných príjmov a na podporu verejnoprospešných činností, podnikania a zamestnanosti. Poskytnutie finančných prostriedkov nesmie zvýšiť dlh obce na konci rozpočtového roka a podlieha ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce. Konkrétne akcie, úlohy a účelové použitie prostriedkov sa schvaľuje v rámci rozpočtu obce na príslušný rozpočtový rok.

VÚC môže poskytovať dotácie obciam na svojom území ako účasť na financovaní spoločných úloh v záujme všestranného rozvoja územia VÚC.

Rozpočet príjmov a výdavkov sa vnútorne člení na časť, ktorá obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a na časť, ktorá obsahuje kapitálové príjmy a výdavky (kapitálový rozpočet).

Príjmami bežného rozpočtu sú všetky príjmy okrem príjmov z predaja kapitálových aktív, príjmov z predaja pozemkov a nehmotných aktív, príjmov z kapitálových grantov a transferov a príjmov z predaja majetkových účastí, ktoré sú povinne príjmami kapitálového rozpočtu.

Bežný rozpočet sa povinne zostavuje ako vyrovnaný, môže sa zostaviť aj ako prebytkový, ak sú niektoré príjmy bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku určené na úhradu istiny prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a nominálnej hodnoty emitovaných dlhopisov z predchádzajúcich rokov, na úhradu výdavkov kapitálového rozpočtu alebo na použitie v nasledujúcich rokoch.

Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu sa môžu použiť príjmy kapitálového rozpočtu za podmienky ich vrátenia najneskôr do konca rozpočtového roka.

Kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový za podmienky, že schodok bude možné uhradiť finančnými prostriedkami z minulých rokov alebo návratnými zdrojmi financovania splácanými z bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch. Vo výnimočných prípadoch (pri odvracaní živelných pohrôm a pod.) obec môže použiť prostriedky z kapitálového rozpočtu na bežné výdavky obce maximálne do výšky 25 % rozpočtových kapitálových príjmov na bežný rok.

Obec a VÚC v priebehu rozpočtového roka sleduje vývoj príjmov a výdavkov bežného rozpočtu s cieľom zabezpečenia jeho vyrovnanosti ku koncu rozpočtového roka.

➤ *Pravidlá používania návratných zdrojov financovania*

Obec a VÚC môže použiť návratné zdroje financovania len na krytie kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu

rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že dlh bude splatený do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Obec a VÚC môže vstupovať len do takých úverových záväzkov, ktorých plnenie dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.

Obec a VÚC môže prijať úvery, ktorých celková suma v jednotlivjej obci alebo VÚC v príslušnom rozpočtovom roku presiahne 75 000 000,- Sk len po predchádzajúcom písomnom súhlase ministerstva. Do sumy úverov sa nezapočítavajú tie úvery, ktoré nezvyšujú celkovú sumu dlhu a návratné zdroje financovania z vládnych podporných programov poskytovaných podľa osobitných zákonov.

Obec a VÚC nesmie prevziať záruku za úver poskytovaný fyzickej osobe podnikateľovi a právnickej osobe, ktorej nie je zriaďovateľom alebo zakladateľom.

Návratné zdroje financovania môže obec prijať len, ak:

- celková suma dlhu ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- suma ročných splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úrokov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Do celkovej sumy dlhu sa nezapočíta dlh z prijatia návratných zdrojov financovania z vládnych podporných programov. Do sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania sa nezapočíta suma jednorazového predčasného splatenia návratných zdrojov financovania.

Prijatie návratných zdrojov financovania v bežnom roku a splnenia podmienok vyššie uvedeného odseku je obec povinná ohlásiť ministerstvu do 31. januára nasledujúceho roka.

Toto ustanovenie bude platiť od roku 2005 a obce na splnenie tohto kritériá majú poskytnuté trojročné prechodné obdobie.

➤ *Peňažné fondy obcí*

Obce a VÚC môžu vytvárať vlastné mimorozpočtové peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov môžu byť najmä:

- Prebytok hospodárenia rozpočtu za uplynulý rok
- Zostatky týchto fondov z minulých rokov
- Ďalšie zdroje bežného roka.

O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo a zastupiteľstvo VÚC. Obec a VÚC vytvára rezervný fond vo výške minimálne 10 % prebytku hospodárenia. Prípadný schodok hospodárenia obec uhradí z rezervného fondu, z ďalších peňažných fondov, z rozpočtu bežného roka alebo z návratných zdrojov financovania.

Obec a VÚC je povinný dať si overiť svoje hospodárenie za predchádzajúci rozpočtový rok audítorm. Predmetom overovania je tiež hospodárenie v súlade so zákonom o rozpočtových

pravidlách, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania.

Po skončení kalendárneho roka obec a VÚC súhrnne spracuje údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu, ktorý je predmetom povinného overovania. Záverečný účet obsahuje údaje o plnení rozpočtov príjmov a výdavkov v členení podľa rozpočtovej klasifikácie vrátane tvorby a použitia prostriedkov peňažných fondov. Súčasťou záverečného účtu je ďalej bilancia aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti.

Audit záverečného účtu sa uzatvára jedným z nasledovných výrokov:

- súhlas s celoročným hospodárením bez výhrad
- súhlas s celoročným hospodárením s výhradami.

Ak obec a VÚC vykonáva podnikateľskú činnosť, výnosy a náklady na túto činnosť sa nerozpočtujú a sledujú sa na samostatnom mimorozpočtovom účte. Náklady na túto činnosť musia byť kryté výnosmi z nej. Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi po zdanení zahrňuje do rozpočtu obce a rozpočtu VÚC najneskôr na konci kalendárneho roka, aby bol súčasťou záverečného účtu.

➤ *Sankcia*

Ak obec alebo VÚC nesplní povinnosti vyplývajúce z tohto zákona, ministerstvo môže až do ich splnenia pozastaviť poskytovanie finančných prostriedkov z dotácií štátneho rozpočtu.

➤ *Ozdravný režim a nútená správa*

Osobitosťou hospodárenia obcí je zavedenie inštitútu **ozdravného režimu a nútenej správy**. Ozdravný režim predchádza zavedeniu nútenej správy a obec je povinná ju zaviesť, ak neuhradila uznaný záväzok do 60 dní odo dňa splatnosti a celková výška záväzkov po lehote splatnosti presiahne 15 % skutočných bežných príjmov obce predchádzajúceho rozpočtového roka. Zároveň je spracovaný návrh ozdravného režimu vrátane ozdravného rozpočtu.

Počas ozdravného režimu môže obec používať svoje finančné prostriedky len v súlade so schváleným ozdravným rozpočtom, pričom každé použitie finančných prostriedkov obce musí vopred písomne odsúhlasiť hlavný kontrolór obce.

Po uplynutí 90 dní od prijatia ozdravného režimu obec oznámi MF SR výsledky jeho plnenia vrátane plnenia ozdravného rozpočtu a stavu záväzkov. Ministerstvo financií je potom oprávnené rozhodnúť o zavedení nútenej správy nad obcou, pričom po dohode s ministerstvom vnútra určí núteného správcu zo zamestnancov miestne príslušného krajského úradu alebo okresného úradu. Nútený správca nenahrádza štatutárnych zástupcov obce, ale koná v súčinnosti s nimi.

Obec rozhodnutie o zavedení nútenej správy oznámi bankám, ktoré vedú účty obce, veriteľom a príslušnému VÚC a do 30 dní od doručenia rozhodnutia zostaví a schváli krízový rozpočet. Zároveň zriadi účet nútenej správy a všetky príjmy obce plynú na tento osobitný účet obce.

c) Rozpočtové provizorium obce

Ak nie je rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok schválený obecným zastupiteľstvom do 31.12. bežného roka, spravuje sa rozpočtové hospodárenie v čase od 1.1. rozpočtového roka do schválenia rozpočtu obce rozpočtovým provizóriom podľa predloženého návrhu rozpočtu obce.

Ak návrh rozpočtu obce na nasledujúci rozpočtový rok nebude predložený obecnému zastupiteľstvu do 31.12. bežného roka, bude obec hospodáriť podľa rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom výdavky nesmú v každom mesiaci rozpočtového roka prekročiť 1/12 rozpočtu obce schváleného na predchádzajúci rozpočtový rok. Výnimku tvoria výdavky, ktoré sa spravujú dohodnutými termínmi splácania. Rozpočtové príjmy a výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória sa zúčtujú s rozpočtom obce po jeho schválení.

d) Financovanie a hospodárenie obcí v roku 2000 a 2001

Obec je samostatný územný a správny celok, ktorý vlastní majetok a okrem peňažných prostriedkov získaných zo ŠR, môže získať peňažné prostriedky na krytie svojich potrieb predovšetkým efektívnym hospodárením so svojím majetkom, ale i svojou správnu činnosťou.

K 31.12.2000* obce na území SR dosiahli nasledovnú bilanciu príjmov a výdavkov (v mld. Sk):

* k dátumu spracovania ratingovej správy nie je ešte známy výsledok hospodárenia obcí za rok 2001

v mld. Sk	Skutočnosť 2000	Štruktúra príjmov/výdavkov
Daňové príjmy	12,8	38,1 %
<i>Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku</i>	7,7	22,9 %
<i>Daň z majetku /nehnuteľností</i>	3,6	10,7 %
<i>Cestná daň</i>	0,6	1,8 %
<i>Ostatné dane</i>	0,9	2,7 %
Nedaňové príjmy	10,7	31,8 %
<i>Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku</i>	0,7	2,1 %
<i>Administratívne a iné poplatky a platby</i>	1,3	3,9 %
<i>Kapitálové príjmy</i>	2,5	7,4 %
<i>Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov</i>	0,2	0,6 %
<i>Iné nedaňové príjmy</i>	5,9	17,6 %
<i>z toho prevody z peňažných fondov obcí</i>	2,5	7,4 %
Granty a transfery	3,7	11,0 %
<i>Bežné a všeobecné granty a transfery</i>	1,8	5,4 %
<i>Kapitálové granty a transfery</i>	1,9	5,7 %
Príjmy zo splácania úverov a pôžičiek a z predaja účastín	0,1	0,3 %
<i>Prijaté úvery</i>	6,3	18,8 %
<i>Príjmy bežného roka</i>	24,8	73,8 %
PRÍJMY CELKOM	33,6	100 %
Bežné výdavky	18,7	59,2 %
<i>z toho: Mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania</i>	3,5	11,1 %

<i>Tovary a služby</i>	8,4	26,6 %
<i>Splácanie úrokov</i>	1,1	3,5 %
Kapitálové výdavky	7,8	24,7 %
<i>z toho: Obstarávanie kapitálových aktív</i>	7,3	23,1 %
Splácanie úverov a pôžičiek	5,1	16,1 %
Výdavky bežného roka	26,5	83,9 %
VÝDAVKY CELKOM	31,6	100 %
Prebytok hospodárenia	2,0	
Fiškálne saldo	-1,7	

Zdroj: Štátny rozpočet SR v roku 2001

Finančné potreby obce sa zabezpečujú z jej **príjmov**:

- vlastné príjmy obcí
- dotácie zo štátneho rozpočtu, štátnych fondov a predvstupových fondov zo zahraničia
- prijaté úvery a pôžičky tuzemské a zahraničné
- príjmy z podnikateľskej činnosti, ktorá však nie sú súčasťou rozpočtu obcí.

Vlastné príjmy pozostávajú z príjmov daňových a nedaňových. V uvedenej štruktúre príjmov za rok 2000 sú daňové príjmy prevládajúcim príjmom (38 %-ný podiel na celkových príjmoch).

Daňové príjmy v roku 2000 (38,1 % z príjmov) predstavujú hlavne podiely obcí na republikových daniach, ktoré sú prerozdeľované prostredníctvom štátneho rozpočtu. Tvoria ich:

- výnosy z dane z príjmov fyzických osôb z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov
- výnosy z dane z príjmov právnických osôb
- výnosy z cestnej dane.

Podiel obcí a miest na výnose dane z príjmov fyzických osôb sa stanovoval až do roku 1999 percentuálne – naposledy v roku 1999 na úrovni 19 %. V rozpočte na rok 2001 už štát garantuje municipalitám príjem z tejto dane absolútnou čiastkou 6,9 mld. Sk oproti 6,5 mld. Sk v roku 2000.

Výnos dane z príjmov právnických osôb, ktorý patrí obciam, sa stanovuje percentuálne. V roku 1999 bol výnos tejto dane príjmom rozpočtov obcí vo výške 4,04 %, v roku 2000 bol vo výške 4,48 % a v roku 2001 sa predpokladá výnos tejto dane 7,27 %, čím by mali získať približne 1,5 mld. Sk. Prerozdeľovanie výnosu dane z príjmov právnických osôb prebieha tak, že tri pätiny tejto čiastky (60 %) sa rozdeľuje obciam podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce (napr. prerozdelenie v roku 2001 bude podľa počtu obyvateľov k 31.12.1999), zvyšok (40 %) sa prerozdelení podľa sídla daňovníka.

Výnos z cestnej dane bol prerozdeľovaný obciam v rokoch 1999 a 2000 vo výške 30 %, zvyšných 70 % bol príjmom Štátneho fondu cestného hospodárstva. Podľa zákona o ŠR na rok 2001 dostanú rozpočty miest a obcí výnos z cestnej dane vo výške 40 % (s výnimkou Bratislavy a Košíc, kde ich podiel vzrástol na 60 %). Spolu to predstavuje absolútny objem zhruba 900 mil. Sk. Tieto prostriedky sa využívajú na výstavbu, údržbu a opravy miestnych ciest a v prípade Bratislavy a Košíc aj preliehových štátnych ciest. Zdanené prostriedky sa

rozdeľujú podľa počtu obyvateľov príslušnej obce k ultimu roka (obdobne ako v prípade výnosoch na dani z príjmov právnických osôb).

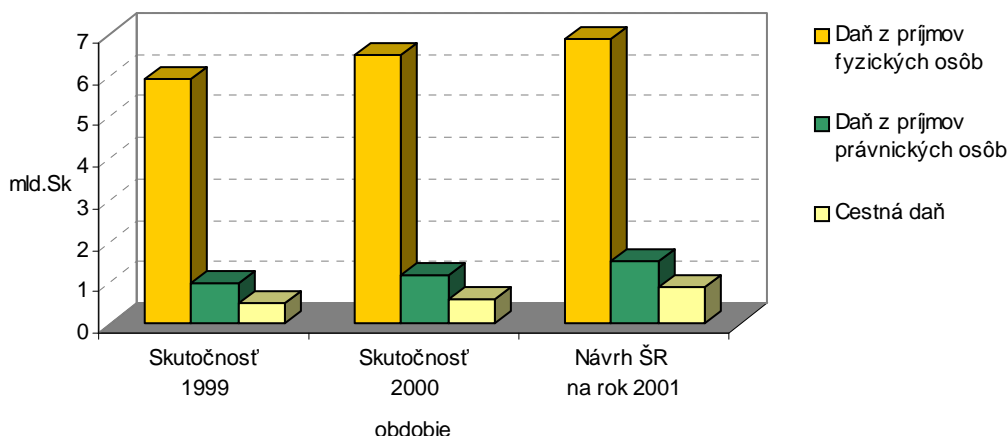
Príslušné daňové úrady poukazujú obciam pomernú časť dane z príjmov zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov a príslušné časti výnosov daní z príjmov právnických osôb a cestnej dane podľa počtu ich obyvateľov mesačne.

K daňovým príjmom patria aj príjmy z daní z nehnuteľností, ktoré sú štátnou daňou, ale výnos z nich prináleží správcovi dane – obci. Okrem tejto dane sú obce oprávnené vyberať aj miestne dane za špecifické tovary a služby. V roku 1999 z týchto zdrojov získali 4,2 mld. Sk. V roku 2000 predstavoval tento objem 4,5 mld. Sk.

Podiely obcí na republikových daniach (v mld. Sk) udávajú nasledujúca tabuľka a graf:

	Skutočnosť 1999	Skutočnosť 2000	Návrh ŠR na rok 2001
Daň z príjmov fyzických osôb	5,9	6,5	6,9
Daň z príjmov právnických osôb	1,0	1,2	1,5
Cestná daň	0,5	0,6	0,9

Vývoj prerozdeľovaných daňových príjmov zo ŠR

Nedaňové príjmy za rok 2000 predstavovali takmer 32 %-ný podiel na celkových príjmoch. Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku zahŕňajú príjmy obce z prenájmu jej priestorov, ktoré sú súčasťou príjmov z podnikania a vlastníctva majetku a v roku 2000 predstavovali objem 0,7 mld. Sk.

Administratívne platby a poplatky predstavujú príjmy z vyberania miestnych a správnych poplatkov, pokuty za priestupky, poplatky za vodné, stočné a pod. Objem administratívnych poplatkov za rok 2000 predstavoval 1,3 mld. Sk, čo činí 12 % z objemu nedaňových príjmov.

Kapitálové príjmy, ktoré tvoria predovšetkým príjmy z predaja majetku mesta, pozemkov a nehmotných aktív, dosiahli za všetky obce 2,5 mld. Sk (23 %-ný podiel na nedaňových príjmoch). Predaj majetku mesta sa vo všeobecnosti považuje za mimoriadny zdroj príjmov, pretože predajom majetku si mestá riešia akútnu potrebu nedostatku finančných zdrojov. Mestá sa nezavujú len svojho nepotrebného majetku, ale aj majetku, ktorý by mohli

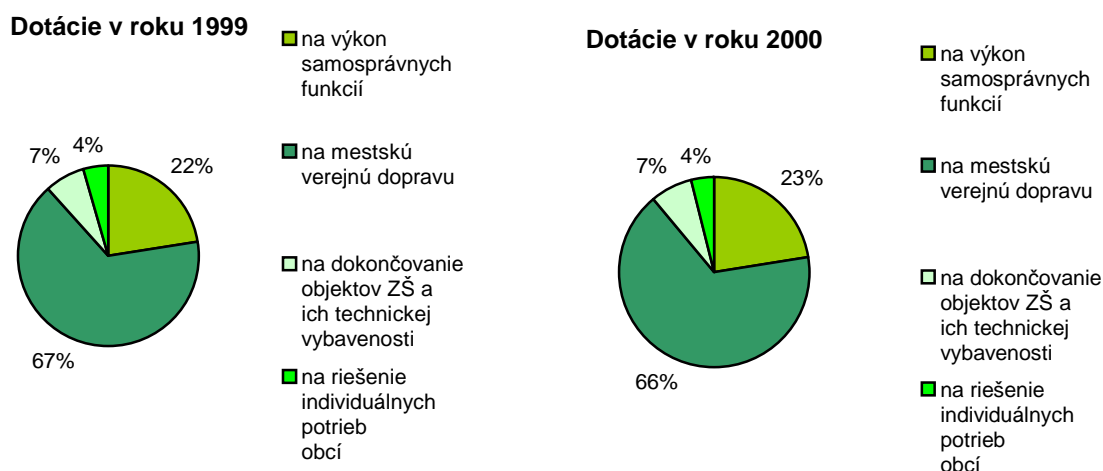
v budúcnosti sami využiť. Predaj majetku podlieha schváleniu mestského, resp. obecného zastupiteľstva. Objem príjmov z predaného majetku bol ovplyvnený aj predajom obecných bytov, s ktorým však obce nemôžu kalkulovať v budúcnosti, nakoľko prevažná väčšina obecných bytov je už odpredaná. Možnosti odpredávania majetku obcí sú limitované a obce budú nútené hľadať alternatívne zdroje financovania svojich potrieb.

Viac ako polovica nedaňových príjmov k nedaňovým príjmom (55 %) v roku 2000 pripadá na iné nedaňové príjmy, ktoré predstavujú prevody z mimorozpočtových fondov obce, ako aj prevody zostatku hospodárenia obcí. Táto časť príjmov sa podľa pravidiel účtovania považuje za vlastný príjem obce. V priloženej tabuľke Ministerstva financií SR je táto položka zámerne vyčlenená, aby bolo možné posúdiť hospodárenie obce za bežný rok bez čerpania zdrojov vytvorených v predchádzajúcich obdobiach.

V Ústave Slovenskej republiky je zakotvený princíp, že obec má v rámci zákona nárok popri vlastných príjmoch aj na **dotácie zo štátneho rozpočtu**. Dotácie zo štátneho rozpočtu sú účelovo určené. Vo všeobecnosti sú dotácie poskytované na výkon samosprávnych funkcií, na verejnú hromadnú dopravu, na dokončenie stavieb, na riešenie individuálnych potrieb obcí a ich regionálny rozvoj.

Obce získali v roku 2000 zo štátneho rozpočtu granty a transfery v celkovom objeme 3,7 mld. Sk, čo predstavuje absolútny nárast v porovnaní s rokom predchádzajúcim o 0,3 mld. Sk. Na bežné transfery, ktoré sú vo všeobecnosti určené na chod a fungovanie obcí a miest, pripadol objem 1,5 mld. Sk. Časť z týchto finančných prostriedkov predstavovala dotáciu na výkon samosprávnych funkcií, ktorá smerovala na dofinancovanie bežných výdavkov v obciach s počtom obyvateľov do 3 000. Kapitálové transfery, ktoré sú určené na investičné aktivity, boli obciam pridelené v objeme 1,1 mld. Sk. Tieto prostriedky sú poskytované mestám Bratislava, Košice, Žilina a Banská Bystrica na financovanie mestskej hromadnej dopravy, zvyšné dotácie sú určené na dostavbu škôl a komplexnej bytovej výstavby.

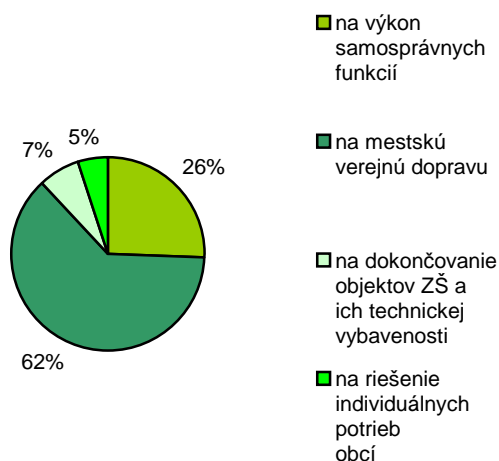
V zmysle zákonov o štátnom rozpočte na príslušný rok, garantoval štát v roku 1999 do rozpočtov obcí poskytnutie dotácií v celkovom objeme 1 788,4 mil. Sk, v roku 2000 sa jednalo o objem Sk 2 000 mil., pričom ich štruktúra bola nasledovná

Štátny rozpočet na rok 2001 predpokladá obciam poskytnutie dotácií v celkovom objeme 2 270 mil. Sk. 582 mil. Sk predstavuje dotácia na výkon samosprávnych funkcií, ktorá smeruje na dofinancovanie bežných výdavkov obcí s počtom obyvateľov do 3 000. Takmer

1,5 mld. Sk sa zo štátnej dotácie poskytuje na financovanie mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, Prešove, Košiciach, Žiline a Banskej Bystrici. Dotácie vo výške 155 mil. Sk sú určené na dostavbu základných škôl a komplexnej bytovej výstavby ako aj na dovybavenie požiarnych zborov. Vyše 113 mil. Sk predstavuje podiel obcí na výťažku z lotérií, z ktorých môžu byť riešené individuálne potreby mesta.

Dotácie v roku 2001

Prehľad o výške dotácií do jednotlivých oblastí pre obce a mestá udáva nasledujúca tabuľka (v mil. Sk):

Dotácie v mil. Sk	ROK 1999	ROK 2000	ROK 2001
na výkon samosprávnych funkcií	400,00	450,00	582,00
na mestskú verejnú dopravu	1.179,80	1.325,00	1.420,00
na dokončovanie objektov ZŠ a ich technickej vybavenosti	130,00	145,00	155,00
na riešenie individuálnych potrieb obcí	78,60	80,00	113,00
Dotácie spolu	1.788,40	2.000,00	2.270,00

V rámci financovania svojich potrieb sa môžu mestá a obce uchádzať o poskytnutie finančných prostriedkov z rôznych podporných fondov a programov. Dôležitú úlohu pri financovaní bytovej výstavby zohráva Štátny fond rozvoja bývania. Prostriedky z fondu môžu byť poskytnuté vo forme úveru, nenávratného príspevku alebo ako úhrada časti úroku poskytnutého bankou mimo úrokov z úveru poskytnutého zo zákona o stavebnom sporení.

Obce a mestá môžu žiadať o úver na výstavbu nájomného bytového domu, výstavbu ubytovní určených najmä pre občanov, ktorí potrebujú pomoc, dodatočné zateplenie bytového domu, stavebné úpravy a rekonštrukcie bytových domov a odstránenie ich statických chýb, na dokončenie zariadení ústavov sociálnej starostlivosti a objektov technickej vybavenosti podmieňujúcich užívanie dokončených alebo finančne zabezpečených bytov evidovaných v databáze bývalej KBV k 31.12.1994.

Od 1. mája 2001 môžu obce na výstavbu nájomných bytov polovicu obstarávacích nákladov financovať z úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a ďalších 50 % dostanú z programov rozvoja bytovej výstavby, ktorými štát priamo podporuje obce pri financovaní rozvoja bývania. Predošlú podmienku o pokrytí 20 %-mi z objemu obstarávaných nákladov vláda musela zrušiť z dôvodu chýbajúcich zdrojov z obecných prostriedkov.

V štátnom rozpočte na výstavbu nájomných bytov je v roku 2001 vyčlenených 850 miliónov korún a taký istý objem majú obce k dispozícii v podobe úverov s úrokovou sadzbou 4,4 % p.a. zo ŠFRB. Výstavba nájomných bytov rieši aj problém priestorovej mobility pracovných síl, čo nie je zanedbateľné v rámci regionálneho rozvoja.

Slovensko sa v decembri 2000 stalo členom OECD, ďalším cieľom je stať sa členom NATO a členom Európskej únie. V predvstupovom procese do EÚ sa musia prispôbiť zákony a inštitúcie kandidátskych štátov právu a inštitúciám Únie. Na to slúžia aj predvstupové fondy z EÚ, na ktoré štát zabezpečuje spolufinancovanie (v roku 2001 je to 2,35 mld. Sk). **Predvstupová pomoc pripravuje kandidátske krajiny na zavedenie čerpania pomoci zo štruktúrnych fondov Únie, ktoré sú rozhodujúcim nástrojom štruktúrnej politiky Únie. Jej cieľom je vyrovnávanie hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi regiónmi únie. Medzi predvstupové nástroje EÚ v rokoch 2000 až 2006 patria programy PHARE, ISPA a SAPARD.** Z programov PHARE sa financuje rozvoj inštitúcií, infraštruktúry a tzv. sociálna kohézia, čo je znižovanie rozdielov medzi regiónmi krajiny. Európska únia vyčlenia na tento program spolu 8,5 mld. Sk, Slovensko sa na ňom v roku 2001 podieľa viac než 1,2 mld. Sk; časť z týchto prostriedkov je pridelená napr. pre SARIO – organizáciu na podporu zahraničných investícií.

Program ISPA slúži na financovanie projektov v doprave a v životnom prostredí. V ŠR na rok 2001 sa naň určilo takmer 576 mil. Sk, na celé predvstupové obdobie vyčlenila EÚ na program pre Slovensko 4,1 mld. Sk.

Program SAPARD by mal získavať v integračnom období z Únie 1,5 mld. Sk. V roku 2001 sa môžu zo ŠR čerpať zdroje za takmer 560 mil. Sk. Program sa využíva na financovanie rozvoja vidieka a poľnohospodárstva.

Obce môžu kryť svoje potreby aj z **úverov a pôžičiek**, ktoré prijali na báze komerčných podmienok alebo zvýhodnených podmienok. Finančné prostriedky môže obec získať aj prostredníctvom emisie komunálnych obligácií. Pri získavaní pôžičiek a úverov nepotrebnú súhlas štátneho orgánu.

V roku 2000 prijali mestá a obce úvery vo výške 6,3 mld. Sk a ich objem vzrástol takmer dvojnásobne v porovnaní s rokom 1999. V roku 2000 vydali mestá a obce na dlhovú službu (splácanie istín) 5,1 mld. Sk, výdavky na splácanie úrokov predstavovali 1,1 mld. Sk. Z uvedeného môžeme konštatovať, že ak by obce neprijali úvery v takom objeme, nemali by ani dostatok finančných prostriedkov na splácanie istín v danom roku, resp. na financovanie svojich investičných aktivít. Teda príjmy z prijatých úverov boli použité na splácanie výdavkov na dlhovú službu, čo považujeme za negatívny jav.

V súčasnosti komerčnými bankami nie sú štandardne poskytované úvery s lehotou splatnosti 20 – 30 rokov a so zvýhodnenou úrokovou sadzbou, ktoré by zodpovedali možnostiam a investičnej návratnosti projektov realizovaných obcami. Preto sa obce financujú aj zo zdrojov s kratšou lehotou splatnosti a za komerčných podmienok. Ako už bolo uvedené, prvým náznakom na sprístupnenie úverových zdrojov obciam je fond rozvoja bývania, z ktorého štát poskytuje úvery pri úrokovej sadzbe 4,4 % p.a. a lehotou splatnosti do 30 rokov. Je však nutné skonštatovať, že uvedený fond poskytuje úvery prísne účelovo viazané a obce nemajú možnosť z neho financovať aj iné dlhodobé investičné projekty.

Využívaním majetku obcí v oblasti podnikania v rôznych odboroch môžu obci vznikáť

príjmy z podnikania prostredníctvom subjektov, ktoré zriadila. K týmto subjektom patria nielen rozpočtové a príspevkové organizácie, ale aj obchodné spoločnosti, ku ktorým obec buď prevzala funkciu zakladateľa či zriaďovateľa, alebo sama takúto organizáciu zriadila. Obci tak môžu vznikáť príjmy z podnikania, aj napriek tomu, že túto činnosť vlastným menom nevykonáva.

Výdavky obce sa členia na dve základné skupiny – bežné výdavky a kapitálové (vrátane splácania dlhovej služby).

Bežnými výdavkami obce zabezpečujú financovanie svojej verejnej spotreby a úrokových nákladov, ktoré súvisia s prijatými úvermi a pôžičkami. Najväčší objem prostriedkov v rámci bežných výdavkov bol v roku 2000 určený na výdavky na energiu, vodu, komunikácie, údržbu, dopravné a ďalšie služby.

Do bežných výdavkov sú zahrnuté aj bežné transfery, ktoré predstavujú finančné prostriedky, ktoré rozpočty miest a obcí poskytujú na rozvoj miestneho hospodárstva. Ide o poskytovanie dotácií podnikateľom - fyzickým osobám, nefinančným subjektom – právnickým osobám, ďalej sú to dotácie pre rozpočtové a príspevkové organizácie v pôsobnosti obce, resp. mesta. Ich objem bol v roku 2000 na úrovni 3,9 mld. Sk.

Kapitálové výdavky, ktoré predstavovali v roku 2000 objem 7,8 mld. Sk, boli určené predovšetkým na investičné aktivity - financovanie stavieb a ich technické zhodnotenie (5,6 mld. Sk).

V rámci bývalej komplexnej bytovej výstavby prevzali mestá a obce od štátu rozostavané a nedokončené bytové objekty. Tieto objekty však predstavujú pre mestá a obce výdavky súvisiace s ich udržiavaním a dostavbou, časť z týchto výdavkov je krytá zo štátneho rozpočtu.

Z globálneho pohľadu je možné hospodárenie obcí v roku 2000 zhodnotiť nasledovne (pre porovnanie uvádzame aj výsledky dosiahnuté obcami s počtom obyvateľov nad 5000, ku ktorým patria aj Malacky):

	obce s počtom obyvateľov nad 5001	obce v SR spolu
Príjmy spolu	23 156,0	33 657,4
Výdavky spolu	22 200,9	31 609,7
Účtovný prebytok	955,1	2 047,7
Prijaté úvery	6 080,8	6 302,8
Splácanie istín	4 850,6	5 151,7
Prevody z fondov	1 742,5	2 579,2
Fiškálne saldo	-2 017,6	-1 682,6

Údaje sú uvedené v mil. Sk
Zdroj: MF SR

Skutočné hospodárenie obcí za rok 2000 skončilo účtovným prebytkom vo výške 2,047 mld. Sk, ktorý predstavuje rozdiel medzi celkovými príjmami a výdavkami. Pri porovnaní bežných príjmov (24,8 mld. Sk) a výdavkov bežného roka (26,5 mld. Sk) môžeme konštatovať, že bežné výdavky prevyšujú príjmy bežného roka o 1,7 mld. Sk a tento objem predstavuje

fiškálny deficit obcí. V roku 1999 skončilo skutočné hospodárenie obcí taktiež s fiškálnym schodkom (-2,5 mld. Sk). Obce si pri dopĺňaní zdrojov pomáhajú aj predajom majetku a zadlžovaním sa v bankách, prípadne predajom komunálnych obligácií. Tieto zdroje však predstavujú iba formu krytia ich deficitu, nie príjem bežného roka.

Pre potreby výpočtu fiškálneho deficitu výdavky bežného roka zahŕňajú bežné výdavky a kapitálové výdavky bez výdavkov na dlhovú službu, príjmy bežného roka zahŕňajú daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery a nepočítajú s prevodom zostatkov hospodárenia z minulých rokov a s prijatými úvermi.

Takmer 18,8 % celkových príjmov sú tvorené úvermi. Ak by boli uvedené úvery prijaté za zvýhodnených podmienok, boli by účinným zdrojom príjmovej časti rozpočtov. Úvery prijaté za komerčných podmienok však neúmerne zaťažujú rozpočty obcí, čo v konečnom dôsledku znamená zvýšenie ich bežných výdavkov a vyššiu citlivosť obcí na napĺňanie príjmovej časti rozpočtu.

e) Vzťahy štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí v roku 2002

Samosprávne postavenie obcí a výkon ich samosprávnych funkcií na úseku rozpočtového hospodárenia oprávňuje obce rozhodovať v rozpočtovom procese samostatne, v zmysle príslušných zákonov. Vzhľadom na to, že verejné financie zahŕňajú aj rozpočty obcí, súčasťou verejného schodku je aj výsledok ich rozpočtového hospodárenia.

Vychádzajúc z doterajšieho vývoja príjmov a výdavkov, úverových vzťahov obcí, ako aj zo strednodobého finančného výhľadu sa očakáva, že výsledok rozpočtového hospodárenia obcí k 31. decembru 2002 v zmysle metodiky MMF (GSF 86) dosiahne schodok 200 mil. Sk, keď príjmy sa očakávajú v sume 26 500 mil. Sk a výdavky v sume 26 700 mil. Sk.

V súčasnom rozpočtovom systéme verejných financií vzťahy ŠR k rozpočtom obcí na príslušný rok sú determinované zákonom o ŠR. Celkový objem finančných vzťahov ŠR k rozpočtom obcí v metodike a organizácií roku 2002 sa rozpočtuje v sume 12 262 mil. Sk, čo je oproti roku 2001 viac o 631,5 mil. Sk.

Obec zostavuje v zmysle § 3 ods. 4. zákona NR SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov rozpočet podľa rozpočtovej klasifikácie ustanovenej Ministerstvom financií SR. S účinnosťou od 1.1.2002 funkčná klasifikácia nahradí odvetvovú klasifikáciu. Funkčná klasifikácia umožní sledovať výdavky verejnej správy podľa ich účelu a umožní taktiež medzinárodné porovnávanie.

Finančné vzťahy ŠR k rozpočtom obcí sú v roku 2002 navrhované takto:

Ukazovateľ	Suma v mil. Sk
Daňové príjmy	9.714,00
z toho:	
Daň z príjmov FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov	7.300,00
Daň z príjmov PO	1.524,00
Cestná daň	890,00
Granty a transfery	2.548,00
v tom:	
Bežné a všeobecné granty a transfery	1.705,90
z toho:	
na samosprávne funkcie	582,00
pre mestskú verejnú dopravu	1.044,40
na riešenie individuálnych potrieb obcí	79,50
Kapitálové granty a transfery	842,10
z toho:	
pre mestskú verejnú dopravu	489,20
na KBV	167,40
na riešenie individuálnych potrieb obcí	63,00
z výťažku lotérií a iných podobných hier	122,50
Celkový objem finančných prostriedkov zo ŠR	12.262,00

Dotácie na mestskú verejnú dopravu sú rozpočtované týmto krajským mestám v nasledovných objemoch:

v mil. Sk	Bežné výdavky	Kapitálové výdavky	Spolu
Dotácie na mestskú verejnú dopravu	1 044,4	489,2	1 533,6
v tom:			
Banská Bystrica	50,8	29,1	79,9
Bratislava	677,2	220,3	897,5
Košice	197,6	175,0	372,6
Prešov	61,6	35,6	97,2
Žilina	57,2	29,2	86,4

Podiely obcí na daniach v správe štátu budú nadväzovať na vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov od roku 2002 osobitným druhom finančného vzťahu medzi SR a rozpočtami obcí, pričom zostáva právomoc územných samospráv rozhodovať o ich použití.

Podiely na výnosoch republikových daní sú schválené vo výške 9 714 mil. Sk, čo je oproti rozpočtovému zámeru na rok 2001 o 414 mil. Sk viac. Podstatná časť z nárastu podielových daní (400 mil. Sk) by mala smerovať do dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov. Pri rozpočtovaní podielu na výnose dane z príjmov právnických osôb je schválené zvýšenie oproti roku 2001 o 24 mil. Sk. Podiel na výnose cestnej dane sa rozpočtuje na rok 2002 vo výške 890 mil. Sk, čo je o 10 mil. Sk menej v porovnaní s rozpočtom na rok 2001.

Aj v roku 2002 bude k stabilite príjmov rozpočtov obcí prispievať skutočnosť, že podiel na dani z príjmov FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov (7 300 mil. Sk) sa bude obciam poukazovať mesačne stabilnou čiastkou, to 1/12 z rozpočtovanej sumy podielu na tejto dani.

Rozsah dotačných vzťahov ŠR k rozpočtom obcí na rok 2002 v metodike a organizácií roku 2001 zostáva nezmenený. Aj naďalej ŠR sa bude podieľať na financovaní samosprávnych potrieb obcí (Sk 582 mil.), mestskej verejnej dopravy (Sk 1,533 mld.), dokončenia objektov základných škôl a ich technickej vybavenosti v rámci bývalej komplexnej bytovej výstavby (Sk 167,4 mil.) a riešenia individuálnych potrieb obcí na zabezpečenie výkonu ich samosprávnych funkcií. Oproti roku 2001 výška týchto dotácií zo ŠR pre obce počíta s rastom o 6,85 %.

Okrem uvedených dotácií budú obciam poskytnuté finančné prostriedky z výťažku z lotérií a iných podobných hier v rozpočtovanej výške 122,5 mil. Sk. Tieto financie by sa mali použiť taktiež na zabezpečenie úloh najmä v oblasti školstva, na dokončovanie objektov základných škôl rozostavaných v rámci bývalej KBV, na obnovu národných kultúrnych pamiatok a v sociálnej oblasti.

Časť finančných prostriedkov dane z príjmov fyzických osôb z príjmov zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov poskytovaných zo ŠR pre obce sa rozdeľuje v závislosti od počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce. V roku 2002 sa použijú na tento účel výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov podľa stavu k 26. máju 2001, čím sa dosiahne, že delenie sa vykoná podľa aktuálneho stavu obyvateľov.

Časť výnosov dane z príjmov právnických osôb sa vo výške 60 % rozdelí obciam pomerne podľa obyvateľov s trvalým pobytom na území obce podľa stavu k 26. máju 2001 a vo výške 40 % podľa sídla daňovníka.

Výnos penále vyrubeneho daňovými úradmi je vo výške 50 % príjmom tej obce, ktorá porušenie daňových povinností písomne oznámila daňovému úradu.

V nadväznosti na prijatý zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve VÚC (zákon o samosprávnych krajoch) sa v návrhu ŠR na rok 2002, v rámci kapitoly Všeobecná pokladničná správa, zabezpečujú finančné prostriedky vo výške 465 mil. Sk na zriadenie a prevádzku úradov samosprávnych krajov. Krajské úrady by mali urobiť rozpis finančných nárokov spojených s jednotlivými etapami reformy verejnej správy (1. január, 1. apríl, 1. júl 2002 a 1. január 2003) Na ich základe MF SR pripraví rozpis nárokov na finančné prostriedky pre jednotlivé odvetvia (sociálne, školstvo a pod.). Časť finančných prostriedkov ministerstvo financií uvoľnilo v priebehu januára 2002. Ďalšie prostriedky na financovanie samosprávnych orgánov sa budú delimitovať postupne a sú zahrnuté v kapitolách krajských úradov. Na financovanie samosprávnych orgánov sa v súvislosti s prenosom kompetencií presunie 12,1 mld. Sk, z toho na bežné výdavky 9,7 mld. Sk a na kapitálové výdavky 2,4 mld. Sk. Samosprávne kraje si majú rozpočty schváliť do 31.marca 2002. Dovtedy budú hospodáriť s preddavkom.

Pokiaľ ide o finančné transfery vyplývajúce z presunu kompetencií v rámci reformy verejnej správy, tieto sa budú zabezpečovať a premietat' do finančných vzťahov územných samospráv na rok 2002 nadväzne na prijaté zákony.

Okrem transferov pre obce, ktoré sú vyššie uvedené, počíta rozpočet roku 2002 pre obce aj

s dodatočnými transfermi v celkovej sume Sk 2 953 245 tis. Sk., z toho suma 2 021 566 tis. Sk predstavuje bežné transfery z rozpočtov kapitol – výdavky na programy z transformovaných štátnych fondov a suma Sk 1 018 479 tis. Sk kapitálové transfery z rozpočtov kapitol – výdavky na programy z transformovaných štátnych fondov. Okrem uvedených transferov je v rámci štátneho rozpočtu schválený aj účelový kapitálový transfer pre investičnú akciu most Košická vo výške Sk 632 800 tis. Sk.

V roku 2002 sa uplatní nové ustanovenie zákona o rozpočtových pravidlách. Vznikne samostatná rozpočtová kapitola – Súhrnný finančný vzťah k obciam a VÚC. Prenesené kompetencie sa budú financovať decentralizačnou dotáciou, ktorá v ďalších rokoch postupne zanikne a aktivovať sa budú iné zdroje.

V rámci možnosti čerpania prostriedkov z EÚ (z predvstupových fondov a PHARE) predpokladá štátny rozpočet s objemom finančných prostriedkov Sk 9 400 000 tis. Sk. V roku 2002 môže ďalej vláda použiť prostriedky získané z úverov prevzatých do konca roka 1999 podľa zákona o štátnom rozpočte od Európskej investičnej banky a Japonskej banky pre medzinárodnú spoluprácu na účely financovania 3. a 4. projektu Slovensko – Európske cesty do celkovej sumy 1 900 000 000,- Sk, od Európskej investičnej banky na financovanie projektov ISPA do sumy 260 000 000 tis. Sk.

5. Postavenie Bratislavského kraja v rámci SR

Bratislavský kraj je rozlohou najmenším zo všetkých krajov Slovenska. Územná rozloha 2 053 km² predstavuje 4,2 %-ný podiel kraja na rozlohe SR a najmenšiu rozlohu spomedzi krajov SR. Z územnosprávneho hľadiska sa člení na 8 okresov. Okresy Bratislava I - V zaberajú územie hlavného mesta SR Bratislavy o rozlohe 368 km² a okresy Malacky, Pezinok a Senec zvyšok územia o rozlohe 1685 km². Na jeden km² pripadá 291,8 obyvateľov oproti 110,7 obyvateľom v SR.

Kraj zaberá západnú časť územia SR, takže voči ostatným krajom má excentrickú polohu. Tvoria ho Podunajská nížina a Záhorská nížina, ktoré navzájom oddeľuje hrebeň Malých Karpát. Dôležitou geografickou črtou je rieka Dunaj, ktorá ohraničuje región na juhu a rieka Morava tvoriaca jeho západnú hranicu. Bratislavský kraj je stredoeurópskou križovatkou. Má spoločné hranice s Českou republikou, Rakúskom a Maďarskom. Z ostatných krajov Slovenska susedí len s Trnavským krajom. **Výhodná lokalizácia Bratislavského kraja bola základom pre vybudovanie pozície ekonomicky najvýznamnejšieho kraja v rámci celého Slovenska.**

Z vnútroštátneho a medzinárodného hľadiska má polohový potenciál Bratislavského kraja regionálny a nadregionálny význam. Nachádza sa v kontaktnej zóne so strednou Európou, čo vytvára **široký priestor pre realizáciu rozvojových aktivít v hospodársko-obchodnej a kultúrno-spoločenskej kooperácii, najmä na trhu práce, v pohybe tovarov, kapitálu a v rozvoji cestovného ruchu.**

Cestnú komunikačnú sieť tvoria úseky diaľnic, priet'ahy ciest I. triedy, počiatocné alebo koncové úseky ciest II. a III. triedy a miestne komunikácie. Na diaľničnú sieť je kraj napojený diaľnicou E 65 na Českú republiku a Maďarsko (D-2), ťahom E 75 (D-61) na Rakúsko a ťahom E 57 cez ďalšie územie Slovenska na Poľsko a Ukrajinu.

Nadregionálne cesty I. triedy predstavujú cestnú sieť I/2 hranica Maďarska - Bratislava - hranica ČR, I/61 - hranica Rakúska - Bratislava - Žilina a I/62 Senec - Sládkovičovo- Nitra. Regionálne cesty II. triedy zabezpečujú funkčné prepojenie medzi jednotlivými sídlami vo vnútri kraja. Rozhodujúca je cesta II/ 502, ktorá zabezpečuje celý podkarpatský pás, II/503 spája regionálne rozvojové centrá Malacky, Pezinok, Senec, a Šamorín. Ostatné cesty II. a III. triedy majú lokálny charakter.

Cez kraj prechádza medzinárodná železničná magistrála E 61 smerom na Českú republiku a Maďarsko a E 63 cez Žilinu a Košice na Poľsko a Ukrajinu. Bratislava má železničné napojenie s Viedňou cez Devínsku Novú Ves - Marchegg a Petržalku - Kittsee. Z hľadiska nákladnej dopravy má významné postavenie Ústredná nákladná stanica so zariadením pre kontajnerovú dopravu a železničná stanica Bratislava - východ.

Letisko M. R. Štefánika v Bratislave je s vnútorným a medzinárodným prepojením a vzhľadom na mimoriadne vhodné meteorologické podmienky a výhodnú polohu v stredoeurópskom regióne diverzným letiskom pre Prahu, Viedeň a Budapešť.

Vodná doprava je zabezpečovaná z bratislavského prístavu na východ do Čierneho mora a na západ cez kanál Dunaj - Mohan - Rýn do Severného mora. Prístav je vybudovaný pre osobnú aj nákladnú dopravu.

Bratislavský kraj má najvyšší podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva na Slovensku. Vzdelávanie je zabezpečované systémom 101 stredných škôl, z čoho je 29 gymnázií, 40 stredných odborných škôl a 32 učňovských stredísk. Viac ako 40 % všetkých vysokoškolských študentov na Slovensku študuje v Bratislave na hlavných univerzitách: Univerzita Komenského, Slovenská technická univerzita, Ekonomická Univerzita, Vysoká škola múzických umení.

Z ekonomického, spoločenského a vedecko-technického hľadiska patrí kraj k regiónom s vysokým potenciálom rozvoja. Je hybným pólom v rozvoji hospodárstva SR, pričom svojim potenciálom pozitívne ovplyvňuje aj vzdelanostnú a kultúrno-spoločenskú úroveň obyvateľstva.

V rámci vedy a techniky je podstatná časť inštitúcií zaoberajúcich sa výskumom a vývojom na Slovensku koncentrovaná v kraji, keď z celkového počtu 307 inštitúcií v SR je až 43 % lokalizovaných na jeho území, najmä v Bratislave. Z hľadiska zamerania činnosti sa tieto inštitúcie zaoberajú základným a aplikovaným výskumom a experimentálnym vývojom. Najdôležitejšie výskumné pracoviská s regionálnym a nadregionálnym významom sú Slovenská akadémia vied, vysoké školy, 17 výskumných ústavov ako aj výskumné pracoviská v podnikovom, resp. súkromnom sektore.

Slovenská akadémia vied sa podieľa na celkovom výskume a vývojovom potenciáli kraja zhruba tretinou. Pokrýva široké spektrum vedných disciplín v oblasti vied O Zemi a vesmíre, matematicko – fyzikálnych vied a informatiky, technických vied, lekárskech, biologických a ekologických vied, ako aj poľnohospodárskych, lesníckych, veterinárnych, chemických a spoločenských vied. (Zdroj: MŽP SR)

a) Demografická charakteristika kraja

Podľa posledného sčítania obyvateľov k 26.5.2001 bolo na území kraja 599 015 obyvateľov s 11,1 % podielom na obyvateľstve SR a s klesajúcou tendenciou jeho prírastku. Kraj má charakter mestského osídlenia, keď až 85 % obyvateľov žije v mestách. Osídlenie kraja je prezentované 72 obcami, z ktorých 7, vrátane hlavného mesta SR Bratislavy, má štatút mesta.

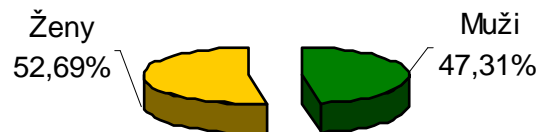
Zdroj: ŠÚ SR, ZMOS

Kraj	Počet okresov	Rozloha/ km2	Počet obyv. k 26.5.2001
Banskobystrický	13	9 455	662 121
Bratislavský	8	2 053	599 015
Košický	11	6 753	766 012
Nitriansky	7	6 343	713 422
Prešovský	13	8 993	789 968
Trenčiansky	9	4 051	605 582
Trnavský	7	4 148	551 003
Žilinský	11	6 788	692 332
Spolu	79	48 584	5 379 455

Počet obyvateľov Bratislavského kraja bol k 26.5.2001 599 015, čo je druhý najnižší počet zo všetkých krajov SR. Podiel žien dosiahol 315 632 (52,69 %).

Obyvateľstvo Bratislavského kraja k 26.5.2001

	Počet	Podiel
Muži	283 383	47,31%
Ženy	315 632	52,69%
Spolu	599 015	100,00%

Zdroj: ŠÚ SR

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva bol k 31.12.2001 celkom 337,4 tis. osôb, čo predstavovalo 64,8 %-nú mieru ekonomickej aktivity. Vo výhľadovom období do roku 2006 možno uvažovať s miernym poklesom miery ekonomickej aktivity obyvateľov kraja.

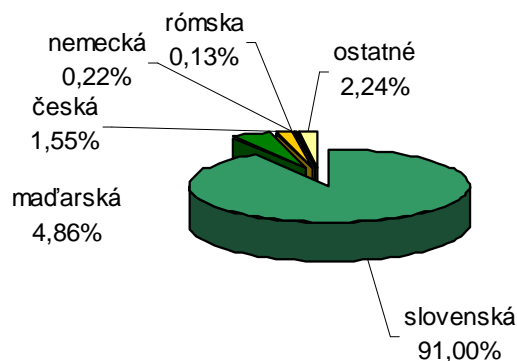
Národnostné zloženie Bratislavského kraja bolo podľa posledného sčítania obyvateľov v máji 2001 nasledovné:

Obyvateľstvo Bratislavského kraja - národnostné zloženie k 25.6.2001

Národnosť	Podiel
slovenská	91,00%
maďarská	4,86%
česká	1,55%
nemecká	0,22%
rómska	0,13%
ostatné	2,24%
Spolu	100,00%

zdroj: ŠÚ SR

Národnostné zloženie Bratislavského kraja

b) Ekologická charakteristika Bratislavského kraja

Životné prostredie kraja a osobitne Bratislavy je negatívne zaťažované najmä v oblasti ovzdušia exhalátmi z priemyslu, energetiky a dopravy. Územie kraja je zaradené medzi 9 najviac zaťažených oblastí v SR.

V štruktúre emisií zo stacionárnych zdrojov najväčší spád predstavuje oxid siričitý (21 725 t/rok), oxidy dusíka (6 892 t/rok) a oxid uhoľnatý (2 081 t/rok). K najviac zaťaženým okresom patrí okres Bratislava II (koncentrácia priemyslu) s podielom 84 % z celkového objemu emisií Bratislavského kraja.

Kraj, najmä Bratislava, je zaťažený produkciou odpadov nad celoslovenský priemer. Z celkovej produkcie komunálneho odpadu v SR sa v kraji vyprodukuje 23 % (cca 890 tis. t/rok). Komunálny odpad z územia Bratislavy sa spaľuje v mestskej spaľovni, alebo je skládkovaný na miestnych a regionálnych skládkach. Problémom v likvidovaní komunálneho odpadu je nevyhovujúci stav mestskej spaľovne v Bratislave, ktorý sa rieši postupnou rekonštrukciou a modernizáciou za prevádzky. Ďalším vážnym problémom v odpadovom hospodárstve kraja je absencia spaľovne nebezpečných odpadov vrátane odpadov zo zdravotníckych zariadení a pretrvávanie nedoriešeného systému separovaného zberu odpadu.

Zdroje povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných tokov, sú ohrozované znečisťujúcimi odpadmi a nedostatočne čistenými odpadovými vodami vplyvom nižšieho čistiaceho efektu niektorých ČOV, biologicky nečistenými odpadovými vodami (znečisťovateľ Istrochem, a. s.) a plošnými zdrojmi znečisťovania. (Zdroj: MŽP SR)

V oblasti životného prostredia je možné definovať nasledovné silné a slabé stránky a možnosti kraja:

Silné stránky

- Prírodný potenciál a potenciál krajiny (kvalitný poľnohospodársky pôdny fond, vysoká lesnatosť, náleziská nerastných surovín, podzemné zásoby pitnej vody, výskyt geotermálnych zdrojov a minerálnych prameňov, zachované historické krajinné štruktúry – vinohradnícke oblasti)
- Nástup reštrukturalizácie priemyselnej základne s cieľom znížiť jej energetickú, dopravnú a pracovnú náročnosť, s priaznivými dôsledkami na obnovenie ekologickej rovnováhy
- Postupné dobudovanie chýbajúcej kanalizácie, vodovodov a čistiarní odpadových vôd
- Realizácia environmentálnych programov na revitalizáciu vodných plôch a tokov
- Realizácia projektov výstavby ochrannej zelene, zazeleňovania poľnohospodársky nevyužívaných plôch, zachovanie biodiverzity lesných porastov

Slabé stránky

- Prevádzka priemyselných komplexov s nevhodnou lokalizáciou v chránenej vodohospodárskej oblasti /Slovnaft Bratislava, mestská spaľovňa v Bratislave/ ako aj v blízkosti obytných zón /Istrochem a Matador v Bratislave/
- Znehodnotené a narušené životné prostredie najmä v Bratislave /ovzdušie, voda, odpady, hluková záťaž/, erózia pôdy a nepriaznivý zdravotný stav lesov, radiačné riziko /región zaradený medzi 9 najviac zaťažených oblastí SR/

- Výskyt neriadených skládok odpadu, nevyhovujúci stav mestskej spaľovne komunálneho odpadu v Bratislave, absencia spaľovne nebezpečných odpadov a pretrvávajúce nedoriešené systémy separovaného zberu odpadu
- Nedobudovaná vodovodná a kanalizačná sieť a ČOV
- Nedoriešený dopravný systém Bratislavy
- Protipovodňová ochrana nedosahuje úroveň tisícročnej vody
- Nie je dobudovaný komplexný monitorovací a informačný systém ochrany životného prostredia v kraji

Príležitosti

- Rozšírenie vedecko-výskumných a obchodných kontaktov v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia
- Doriešenie sporných otázok navrhovaných projektov medzinárodného rozsahu v oblasti životného prostredia by podporilo rozvoj cezhraničnej spolupráce
- Zvyšovanie enviromentálneho povedomia občanov prostredníctvom atraktívnych programov, osvety a vzdelávania

(Zdroj: MŽP SR)

c) Ekonomická charakteristika Bratislavského kraja

Priemysel v regióne zahŕňa všetky sektory. Pozoruhodný fakt je vysoký stupeň koncentrácie priemyslu. V Bratislave je zamestnaných takmer 70 % všetkých pracovníkov priemyslu kraja. Juh regiónu sa špecializuje na odvetvia, ktoré sú svojim charakterom komplementárne k poľnohospodárstvu.

Hlavné produkčné odvetvia sú chemický, automobilový, strojársky, elektrotechnický a potravinársky priemysel. Tieto sektory využívajú silné výhody, ktoré kraj poskytuje – vysokú vzdelanostnú úroveň, rozvinutú dopravnú a technickú infraštruktúru, aktívny zahraničný obchod a najvyšší dopyt po tovaroch a službách. **Bratislavský kraj je prvým regiónom Slovenska, kde obchod a služby získavajú prevahu nad priemyselnou produkciou.**

Najvýznamnejšími podnikmi Bratislavského kraja podľa celkových tržieb za rok 2001 sú:

Spoločnosť	Tržby 2001 v tis. Sk	Priemerný počet zamest.
Volkswagen Slovakia, a. s. Bratislava	88 887 580	7 348
Slovnaft, a. s. Bratislava	69 958 761	4 150
Slovenský plynárenský priemysel, a. s. Bratislava	62 979 931	6 519
Slovenské elektrárne, a. s. Bratislava	43 559 555	11 222
Kerametal, a. s. Bratislava	22 765 808	100
Slovenské telekomunikácie, a. s. Bratislava	20 219 988	12 068
Železnice SR, a. s. Bratislava	19 355 743	44 508
Západoslovenská energetika, a. s. Bratislava	15 420 070	3 558
Škoda Auto Slovensko, a. s. Bratislava	13 710 167	63
Tesco Stores SR, a. s. Bratislava	13 600 000	n
Orange Slovensko, a. s. Bratislava	10 172 363	880
OMV Slovensko, a. s. Bratislava	9 743 043	68
Metro Cash and Carry Slovakia, s.r.o. Bratislava	8 200 000	n
Euro Tel, a. s. Bratislava	7 988 790	923
ZIPP Bratislava, s.r.o. Bratislava	7 036 048	1 430
Whirlpool Slovakia, s.r.o. Bratislava	6 812 904	712
Billa, s.r.o. Bratislava	6 200 000	n
Doprastav, a. s. Bratislava	4 901 214	2 836

zdroj: Toptrend 2002

V priemyselnej oblasti je možné kraj hodnotiť nasledovne:

Silné stránky

- Polyfunkčný charakter priemyselnej produkcie (strojárstvo, chémia, potravinárstvo, polygrafia)
- Silná tradícia chemickej a potravinárskej výroby
- Rast ekonomickej a exportnej výkonnosti strojárkeho (automobilového) priemyslu
- Vysoká koncentrácia zahraničných investícií
- Koncentrácia vedecko-výskumnej základne SR

Slabé stránky

- Vysoká energetická a surovinová náročnosť priemyselnej výroby
- Nerovnomerné rozmiestnenie priemyselnej základne s výraznou koncentráciou na území Bratislavy
- Negatívny vplyv priemyslu na životné prostredie
- Nedostatočné prepojenie aplikovaného výskumu výskumno-vývojových inštitúcií s priemyselnými odvetvami
- Slabá informovanosť a nekomplexnosť informácií o podmienkach podnikania a lokalizácie investícií

Príležitosti

- Využitie vedecko-výskumnej základne a transféru technológií do priemyselnych odvetví s možnosťou prechodu na sofistikované ekonomické aktivity
- Zintenzívnenie cezhraničnej spolupráce s Rakúskom v oblasti ekonomického

- potenciálu Bratislavského a Viedenského regiónu
- Využitie odbornovo-kvalifikovaného potenciálu pre ďalší rozvoj priemyslu

Riziká

- Nedostatok finančných zdrojov a spomalenie štrukturálnych zmien v ťažiskových odvetviach
- Znižovanie ponuky atraktívnych pracovných príležitostí a odliv kvalifikovaných pracovných síl do zahraničia
- Znižovanie konkurencieschopnosti výrobkov priemyselných odvetví

V minulosti zastával Bratislavský kraj pozíciu významného poľnohospodárskeho producenta. Súčasnosť je charakterizovaná presunom ťažiska aktivít do priemyslu a služieb. Napriek tomu sú priaznivé podmienky pre pestovanie obilnín a zeleniny základom pre fungovanie množstva poľnohospodárskych družstiev, ktoré priťahujú aj zahraničné investície.

Produkcia rastlinnej a živočíšnej výroby (najmä v mimobratislavských okresoch) je zameraná na zásobovanie trhu v SR, osobitne však hl. m. SR Bratislavy. K ďalším typickým odvetviam poľnohospodárstva v kraji patrí ovocinárstvo, zeleninárstvo a vinohradníctvo, najmä v Malokarpatskej oblasti, ktorá patrí k najintenzívnejším vinohradníckym oblastiam na Slovensku.

Územie kraja je využívané z hľadiska prírodných daností, a to prostredníctvom poľnohospodárskej a lesnej pôdy, zdrojov pitnej vody, vodných tokov a plôch ako aj nerastného bohatstva.

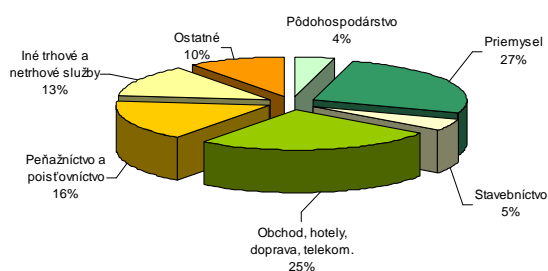
➤ Tvorba HDP v Bratislavskom kraji

Bratislavský kraj mal k ultému roka 2000 23,61 %-ný podiel na tvorbe HDP, čo je najvyšší podiel v rámci SR. Bratislavský kraj profituje z veľmi priaznivej štruktúry pracovnej sily, ktorá v mnohých ohľadoch presahuje celoslovenský priemer. Viac ako 24 % obyvateľstva v produktívnom veku má univerzitné vzdelanie, čo je dvojnásobok podielu dosahovaného v ktoromkoľvek inom kraji Slovenska.

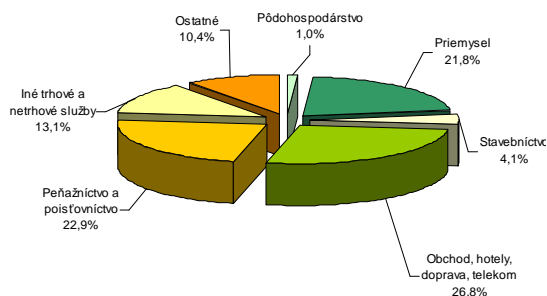
V Bratislavskom kraji sa na tvorbe HDP najvýraznejšou mierou podieľajú obchod, hotely, doprava a telekomunikácie 26,76 %, peňažníctvo a poisťovníctvo 22,93 %, priemysel 21,82 % a iné trhové a netrhové služby 13,15 %. Vyšší ako celoštátny podiel na tvorbe HDP má v Bratislavskom kraji peňažníctvo a poisťovníctvo 22,9 %. (Zdroj: ŠÚ SR Vybrané údaje o regiónoch za rok 2000)

V SR sa podieľajú najvyššou mierou na tvorbe HDP priemysel a trhové služby, rovnako v týchto oblastiach zaznamenávame aj najväčší nárast pridanej hodnoty. Uvedenú skutočnosť dokumentujú nasledujúce grafy:

Štruktúra HDP Slovenskej republiky

Štruktúra HDP Bratislavského kraja (rok 2000)

Porovnanie spôsobu tvorby HDP v kraji a v SR znázorňujú aj nasledujúce tabuľky:

Štruktúra HDP Bratislavského kraja

Odvetvie	Podiel na HDP kraja	HDP v mil.Sk
Pôdohospodárstvo	1,0%	2 119
Priemysel	21,8%	45 700
Stavebníctvo	4,1%	8 498
Obchod, hotely, doprava, telekom.	26,8%	56 039
Peňažníctvo a poisťovníctvo	22,9%	48 029
Iné trhové a netrhové služby	13,1%	27 341
Ostatné	10,4%	21 726
Spolu kraj	100,0%	209 452

zdroj: ŠÚ SR

Štruktúra HDP SR (rok 2000)

Odvetvie	Podiel na HDP SR	HDP v mil. Sk
Pôdohospodárstvo	4,06%	36 003
Priemysel	26,28%	233 147
Stavebníctvo	4,77%	42 279
Obchod, hotely, doprava, telekom.	25,29%	224 330
Peňažníctvo a poisťovníctvo	16,44%	145 833
Iné trhové a netrhové služby	12,80%	113 579
Ostatné	10,37%	92 027
Spolu SR	100,00%	887 198

zdroj: ŠÚ SR

➤ Trh práce v Bratislavskom kraji

K 31.12.2001 bolo najviac pracujúcich zamestnaných v ostatných odvetviach 27,4 % (verejná správa a obrana, školstvo, zdravotníctvo), v priemysle 21,3 % a v doprave 16,5 %.

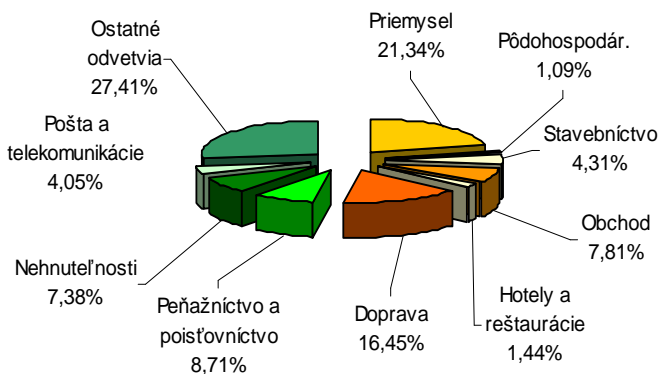
Zamestnanosť Bratislavského kraja podľa vybraných ekonomických činností (rok 2001)

Odvetvie	Priemerný evidenčný počet zam.	Podiel v %
Priemysel	77 756	21,34%
Pôdohospodárstvo	3 973	1,09%
Stavebníctvo	15 707	4,31%
Obchod	28 456	7,81%
Hotely a reštaurácie	5 242	1,44%
Doprava	59 924	16,45%
Peňažníctvo a poisťovníctvo	31 739	8,71%
Nehnuteľnosti	26 883	7,38%
Pošta a telekomunikácie	14 750	4,05%
Ostatné odvetvia	99 854	27,41%
Spolu	364 284	100,0%

za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac

zdroj: ŠÚ SR

Zamestnanosť Bratislavského kraja k ultimu roka 2001

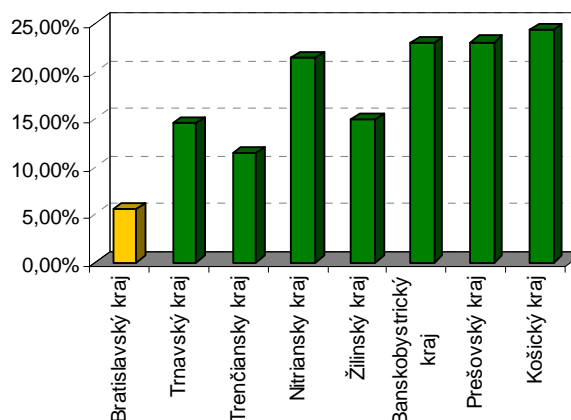
Miera nezamestnanosti v Bratislavskom kraji dosiahla k 31.5.2002 5,52 %, čo je najnižšia miera nezamestnanosti v rámci všetkých krajov SR.

Miera nezamestnanosti k 31.5.2002

Bratislavský kraj	5,52%
Trnavský kraj	14,53%
Trenčiansky kraj	11,47%
Nitriansky kraj	21,45%
Žilinský kraj	15,00%
Banskobystrický kraj	22,95%
Prešovský kraj	23,09%
Košický kraj	24,39%

Zdroj: NÚP

Miera nezamestnanosti k 31.5.2002

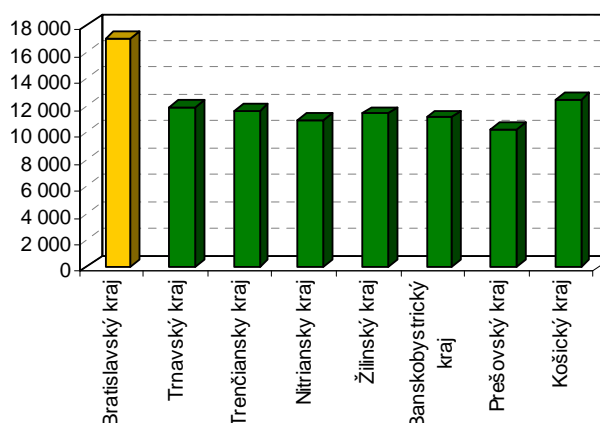
Priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla k 31.12.2001 výšku 16 993 Sk, čo je najvyššia priemerná mesačná mzda v rámci krajov SR. Priemerná mesačná mzda v Bratislavskom kraji je o 4 900 Sk vyššia ako celoštátny priemer.

Priemerná mesačná mzda (rok 2001)

Bratislavský kraj	16 993
Trnavský kraj	11 943
Trenčiansky kraj	11 637
Nitriansky kraj	10 915
Žilinský kraj	11 418
Banskobystrický kraj	11 153
Prešovský kraj	10 251
Košický kraj	12 434
SR	12 093

zdroj: Vybrané údaje o regiónoch v SR

Priemerná nominálna mesačná mzda (rok 2001)

➤ *Investície v Bratislavskom kraji*

Za účelom znižovania nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch a podpory podnikateľských aktivít, vláda SR schválila zákon o podpore pri zriaďovaní priemyselných parkov.

Na území kraja sa pripravuje výstavba Priemyselného a technologického parku Záhorie (PTPZ). Je situovaný na hraničnom území Slovenska, Rakúska, Českej republiky a Maďarska. Celková plocha priemyselného parku je 1 200 ha. Predpokladá sa využitie ľahkého priemyslu – mikroelektronika, optoelektronika, mikroelektrotechnika, informačné technológie, telekomunikácie, bioinžinierstvo a priemyselnej výroby, ktorá nemá nepriaznivý vplyv na znečisťovanie prírodného prostredia.

Vybudovaním priemyselno-technologického parku Záhorie by sa mal zabezpečiť dlhodobý rozvoj regiónu Záhorie, získanie nových trhových teritórií a vytvorenie efektívnych

priemyselných a vedecko-výskumných zoskupení v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a Slovenskou technickou univerzitou. Výskumno-vývojová časť priemyselno-technologického parku je zameraná na virtuálne a simulačné technológie, softvér, čipdizajn centrum a tréningové centrum, inovačné a informačné centrum a inkubátor. (Zdroj: SITA)

V priemyselnom parku na Záhorí by sa malo v priebehu 10 rokov vytvoriť 18 tis. priamych pracovných miest a približne ďalších 10 tis. miest v príbuzných odvetviach. Zvýšiť by sa mal aj prílev zahraničných investícií.

V rámci PTPZ, príp. ako samostatný projekt pripravuje mesto Malacky zároveň výstavbu Priemyselného parku Malacky.

Práve Priemyselný park Malacky má najlepšie predpoklady pre čo najskoršiu realizáciu vzhľadom na to, že predmetné územie medzi diaľnicou D2 a mestom Malacky, kde bude park umiestnený, bolo v júli 2002 na základe uznesenia vlády SR odčlenené z Vojenského obvodu Záhorie, čím sa otvorila cesta pre jeho začlenenie do katastra mesta Malacky a následné kroky súvisiace s prípravou územia a infraštruktúry na ňom pre potreby priemyselného parku. V časti tohto územia, ktoré už v súčasnosti patrí do katastra mesta Malacky, sú už dnes umiestnené výrobné prevádzky viacerých podnikov, ako napr. Swedwood, s.r.o, Tower Automotive, a.s., a pod. Zvyšná časť územia bude pretvorená na moderný priemyselný park vybudovaný na „zelenej lúke“. **Zriaďovateľom PTPZ bude akciová spoločnosť Eurovalley zriadená mestom Malacky a inými obcami a organizáciami** za týmto účelom. (Podrobnejšie informácie o priemyselných parkoch sú uvedené v časti Strategické ciele rozvoja mesta tejto ratingovej správy)

Výhody investovania a najvýznamnejší investori v kraji

Z výhod pre investovanie do Bratislavského kraja a zároveň silných stránok kraja je nutné vyzdvihnúť najmä:

- výborná geografická poloha a pripravenosť kraja na prílev investícií
- vysokokvalifikovaná pracovná sila
- vybudovaná technická infraštruktúra
- výborná infraštruktúrna dostupnosť :
  - ♦ diaľnica D1 Bratislava – Brno – Praha
  - ♦ priame napojenie na medzinárodný železničný koridor
  - ♦ medzinárodné letisko Viedeň
  - ♦ letisko Bratislava
  - ♦ lokálne letisko Kuchyňa
  - ♦ prístav Bratislava

Do Bratislavského kraja **prúdi viac ako 60 % investícií** prichádzajúcich na Slovensko. **Dôvodom je najmä veľmi dobrá dostupnosť regiónu, rozvinutá infraštruktúra a vzdelaná a zručná pracovná sila.** V regióne sa nachádzajú najväčší investori na Slovensku. Toto platí dvojnásobne pre oblasť obchodu a služieb, kde má väčšina investorov sídlo v Bratislave.

Najvýznamnejšími zahraničnými investormi v Bratislavskom kraji sú:

Investor	Krajina	Spoločnosť	Odvetvie
Volkswagen	Nemecko	Volkswagen Bratislava	Automobilový priemysel
MOL	Maďarsko	Slovnaft	Chemický priemysel
Coca-Cola Beverages	Holandsko	Coca-Cola Beverages	Potravinársky priemysel
Holcim	Nemecko	Holcim Slovensko, a.s.	Stavebný materiál
Atlantic West	USA	EuroTel	Telekomunikácie
Orange	Francúzsko	Orange	Telekomunikácie
Deutsche Telecom	Nemecko	Slovenské telekomunikácie	Telekomunikácie
Reemtsma group	Nemecko	Slovak International Tabak, a.s.	Tabakový priemysel
Henkel, KgaA	Nemecko	Henkel Slovensko, spol. s r. o.	Chemický priemysel
Condea Augusta S.p.A.	Taliano	Sloveca, Slovenská Condea Augusta	Chemický priemysel

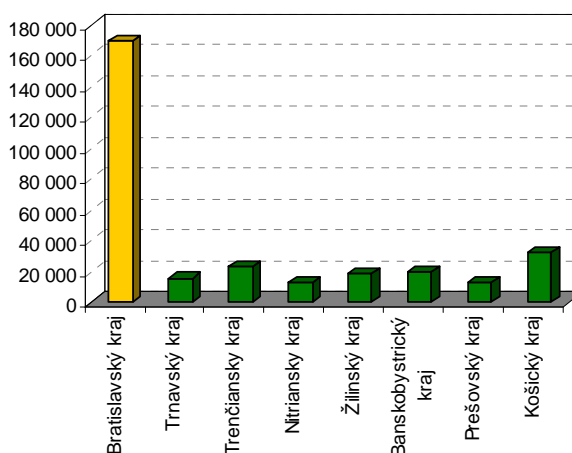
Otázka schopnosti kraja zaobstarat' si investície je z pohľadu budúceho možného rozvoja kraja veľmi dôležitá. Obstarané investície v roku 2000 radili Bratislavský kraj na prvé miesto v SR.

Obstarané investície (mil. Sk)

Obstarané investície (rok 2000)

Bratislavský kraj	169 488
Trnavský kraj	15 390
Trenčiansky kraj	23 126
Nitriansky kraj	12 940
Žilinský kraj	18 344
Banskobystrický kraj	19 369
Prešovský kraj	12 460
Košický kraj	32 097
Spolu SR	303 214

zdroj: ŠÚ SR (údaje v mil. Sk)

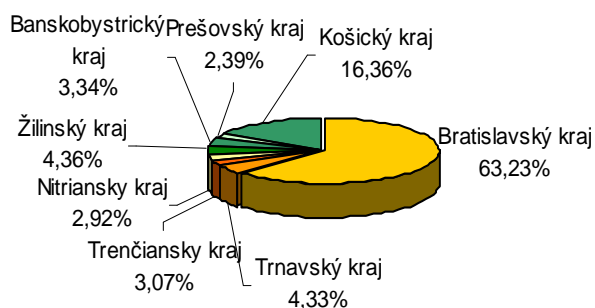
Aj z pohľadu zahraničných investícií je situácia rovnaká. Stav priamych zahraničných investícií v Bratislavskom kraji bol k ultimu roka 2001 143 121 mil. Sk, čo je **prvé miesto spomedzi všetkých krajov Slovenska**. Stav priamych zahraničných investícií v Bratislavskom kraji vysoko prevyšuje stav priamych zahraničných investícií v ostatných krajoch SR.

Stav priamych zahraničných investícií k 31.12.2001

Použitý kurz 45,194 Sk/USD	Spolu		
	mil. Sk	mil. USD	%
Bratislavský kraj	143 121	3 166,81	63,23%
Trnavský kraj	9 794	216,71	4,33%
Trenčiansky kraj	6 946	153,69	3,07%
Nitriansky kraj	6 601	146,06	2,92%
Žilinský kraj	9 863	218,24	4,36%
Banskobystrický kraj	7 568	167,46	3,34%
Prešovský kraj	5 413	119,77	2,39%
Košický kraj	37 033	819,42	16,36%
Spolu SR	226 339	5 008	100,00%

zdroj: NBS

Stav PZI k ultimu roka 2001

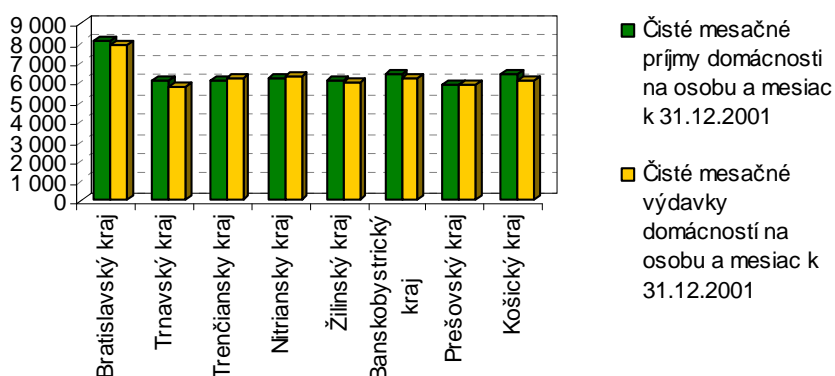
➤ **Peňažné príjmy a výdavky v Bratislavskom kraji**

Z hľadiska čistých príjmov a výdavkov domácností je Bratislavský kraj na treťom mieste medzi krajinami (za Trnavským a Košickým krajom). Rozdiel medzi čistými príjmami a čistými výdavkami domácností na osobu k 31.12.2001 bol 242 Sk, čo je o 134 Sk viac ako celoslovenský priemer.

Kraj	Čisté mesačné príjmy domácností na osobu a mesiac k 31.12.2001	Čisté mesačné výdavky domácností na osobu a mesiac k 31.12.2001	Príjmy - Výdaje
Bratislavský kraj	8 145	7 903	242,-
Trnavský kraj	6 062	5 778	284
Trenčiansky kraj	6 095	6 162	-67
Nitriansky kraj	6 206	6 257	-51
Žilinský kraj	6 076	6 004	72
Banskobystrický kraj	6 365	6 245	120
Prešovský kraj	5 875	5 860	15
Košický kraj	6 396	6 123	273

zdroj: ŠÚ SR

Čisté mesačné príjmy a výdavky domácností

Záver:

Strategickým cieľom rozvoja Bratislavského kraja na obdobie rokov 2000 – 2006 je udržateľnosť postavenia ekonomiky a zvýšenie konkurencieschopnosti kraja efektívnejším využitím jeho rozvojových zdrojov v polohovom, ekonomickom a ľudskom potenciáli. Pre dosiahnutie tohto cieľa sú stanovené nasledovné globálne ciele:

1. Tvorba efektívnych pracovných miest a zníženie nezamestnanosti
2. Podpora kontinuálneho rastu konkurencieschopnej produkcie
3. Rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry
4. Rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov
5. Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia
6. Rozvoj vidieka a multifunkčné poľnohospodárstvo

Globálny cieľ č.1 - **tvorba efektívnych pracovných miest a zníženie nezamestnanosti** vychádza z potreby reštrukturalizácie hospodárskej základne kraja v prospech rozvoja terciárnej a kvartérnej sféry celoštátneho a medzinárodného významu stimulovaním inovatívnych technológií, rozvojom informačných technológií a sofistikovaním výrobnjej produkcie a trhových služieb.

Zámerom globálneho cieľa č.2 - **podpora kontinuálneho rastu konkurencieschopnej produkcie** je zvyšovať konkurencieschopnosť a udržať exportnú výkonnosť ekonomiky kraja stabilizáciou podnikateľského prostredia s osobitným zreteľom na inovatívny rozvoj malého a stredného podnikania a odstraňovaním slabých stránok v energetickej náročnosti a v transfére technológií.

Globálny cieľ č.3 - **rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry** je orientovaný na modernizáciu a rozvoj dopravnej infraštruktúry v dostupnosti a priechodnosti kraja, na rozvoj bývania a technickej infraštruktúry a na rozvoj služieb sociálnej infraštruktúry súvisiacej so zlepšovaním kvality života.

Globálny cieľ č.4 - **rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov** vychádza z potreby rozvíjať malé a stredné podnikanie s orientáciou na výrobné služby, tradičné remeslá a kvalitu služieb súvisiacich s rozvojom turistiky a cestovného ruchu. Koncentrácia zariadení univerzít, vysokých škôl a vedecko – výskumnej základne je zároveň príležitosťou pre budovanie a rozvoj priemyselných a špičkových vedecko – technologických parkov.

Zámery globálneho cieľa č.5 - **ochrana a skvalitňovanie životného prostredia** vychádzajú z princípov trvalo udržateľného rozvoja v ochrane a tvorbe krajiny, z potreby znižovať a obmedzovať negatívne dopady ľudskej činnosti na zložky životného prostredia a z potreby rozširovania a skvalitňovania environmentálneho povedomia.

Globálny cieľ č.6 - **rozvoj vidieka a multifunkčné poľnohospodárstvo** je zameraný na uchovanie kvality a kultúry vidieckého života a efektívnejšie využitie vysokého produkčného potenciálu poľnohospodárskej pôdy kraja reštrukturalizáciou rastlinnej výroby v súlade s potrebami rozvoja tradičného potravinárskeho priemyslu.

Určujúce **silné stránky, ktoré rozhodujúcou mierou podmieňujú rozvoj Bratislavského kraja** sú:

- Kvalitný ľudský potenciál prezentovaný vekovou štruktúrou, vzdelanostnou úrovňou, ekonomickou aktivitou a flexibilitou obyvateľstva
- Významný ekonomický potenciál so zázemím vedecko-výskumnej základne, koncentraciou vzdelávacích inštitúcií a účasťou zahraničného kapitálu
- Polohový potenciál so založenou dopravnou infraštruktúrou a väzbami na hospodárske centrá SR a významné medzinárodné centrá v európskom priestore
- Kultúrno-spoločenský a prírodný potenciál s predpokladmi rozvoja kultúrno-spoločenských, podnikateľských a voľno-časových aktivít

Slabými stránkami v rozvoji Bratislavského kraja sú:

- Výhľadové starnutie obyvateľstva s dopadom na znižovanie vlastných zdrojov pracovnej sily
- Preťažená dopravná infraštruktúra s negatívnym dopadom na životné prostredie a

zdravotný stav obyvateľstva

- Vysoká energetická náročnosť priemyselnej výroby s dopadom na dovoz energií a prepravu, ako aj s vysokým podielom medzispotreby a relatívne nízkym podielom pridanej hodnoty.

d) Porovnávanie hospodárenia Bratislavského kraja s Košickým

Prvou porovnateľnou skupinou podľa veľkosti skutočne dosiahnutých príjmov v absolútnej výške sú kraje Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický a Prešovský. Druhú skupinu podľa skutočne dosiahnutých príjmov tvoria Trenčiansky a Trnavský kraj.

Štruktúru príjmovej časti rozpočtu a objem príjmov v krajoch Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický a Prešovský od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka:

Počet obyvateľov k 31.12.2000	Nitriansky kraj			Žilinský kraj			Banskobystrický kraj			Prešovský kraj		
	714 602			693 853			662 077			787 483		
	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001
Príjmy celkom v mil. Sk	3 019,2	3 526,4	1 826,4	2 994,0	3 484,2	1 859,4	2 863,7	3 085,3	1 789,5	3 029,6	3 588,4	1 857,4
<i>Vybrané pomerové ukazovatele z rozpočtov krajov</i>												
Daňové príjmy/Príjmy celkom	53,5%	49,3%	51,8%	46,6%	43,0%	47,2%	48,4%	48,4%	48,1%	47,0%	43,6%	47,5%
Nedaňové príjmy/Príjmy celkom	31,6%	33,4%	35,2%	36,0%	41,7%	34,8%	29,7%	35,4%	29,2%	32,0%	35,4%	34,3%
Granty a transfery/Príjmy celkom	9,4%	7,9%	7,2%	10,8%	11,5%	12,2%	15,5%	13,5%	12,2%	15,2%	13,4%	15,8%
Prijaté úvery/Príjmy celkom	5,2%	9,2%	5,7%	6,3%	3,6%	5,7%	6,0%	2,5%	7,7%	5,5%	7,2%	2,4%

Zdroj: DataCentrum

Štruktúru príjmovej časti rozpočtu a objem príjmov v krajoch Trenčiansky a Trnavský kraj od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka:

Počet obyvateľov k 31.12.2000	Trnavský kraj			Trenčiansky kraj		
	550 652			609 739		
	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001
Príjmy celkom v mil. Sk	2 316,9	2 845,2	1 565,1	2 539,3	2 816,1	1 571,5
<i>Vybrané pomerové ukazovatele z rozpočtov krajov</i>						
Daňové príjmy/Príjmy celkom	54,7%	50,0%	49,3%	49,1%	47,7%	48,7%
Nedaňové príjmy/Príjmy celkom	34,9%	34,6%	35,6%	36,1%	43,0%	41,2%
Granty a transfery/Príjmy celkom	7,0%	9,4%	8,0%	7,4%	6,2%	6,1%
Prijaté úvery/Príjmy celkom	3,4%	4,2%	6,9%	6,2%	3,1%	3,1%

Zdroj: DataCentrum

Tretiu skupinu tvoria kraje Bratislavský a Košický. Ich porovnateľnosť nie je v štruktúre ich rozpočtov, ale **napriek tomu uvádzame ďalej porovnanie ich hospodárenia z rôznych pohľadov, nakoľko centrá týchto krajov – mestá Bratislava a Košice sú považované za metropoly Slovenska a ich postavenie, územie, samosprávu, orgány a pod. upravujú osobitné zákony, a to Zákon č. 377/1990 Zb. o Hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislava a Zákon č. 401/1990 Zb. o Meste Košice.**

➤ Príjmová časť

Štruktúru príjmovej časti rozpočtov krajov Bratislavského a Košického a absolútne hodnoty príjmových skupín od roku 1998 udáva nasledujúca tabuľka (zdroj: DataCentrum)

Počet obyvateľov k 31.12.2000 podľa ŠÚ SR 2000	Bratislavský kraj				Košický kraj			
	617 049				767 256			
	Rok 1998	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1998	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001
Absolútne hodnoty v tis. Sk								
Daňové príjmy	1 868 467	1 755 890	2 047 167	1 133 406	1 499 749	1 541 516	1 691 530	968 426
z toho: podielové dane zo ŠR	1 189 810	1 057 209	1 241 293	743 395	967 540	1 025 505	1 136 642	703 323
daň z nehnuteľností	534 446	556 904	636 770	293 918	420 505	400 547	433 577	211 105
Nedaňové príjmy	2 663 575	2 583 769	2 088 992	878 876	1 064 013	939 879	1 333 651	716 348
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	118 762	122 891	112 935	104 450	62 577	58 055	87 197	18 181
Administratívne a iné poplatky	146 171	152 615	148 122	63 048	151 971	180 983	171 500	87 931
Kapitálové príjmy	859 368	727 436	539 751	263 893	243 437	242 096	335 889	134 282
Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	199 648	140 915	69 711	26 673	34 432	20 923	21 260	7 322
Iné nedaňové príjmy	1 339 626	1 439 912	1 218 473	420 812	571 596	437 822	717 805	468 632
z toho: prevody z peňažných fondov obcí	1 010 417	1 093 120	776 452	192 199	315 018	201 993	261 709	218 393
Granty a transfery	916 336	919 439	1 006 357	484 113	637 271	585 587	715 222	395 621
Príjmy zo splácania úver.a predaja účasť.	14 635	19 676	28 786	72 138	4 711	4 839	5 898	1 052
Prijaté úvery	566 472	1 302 249	4 893 020	46 703	885 054	942 371	418 383	138 315
Príjmy celkom	6 029 485	6 581 023	10 064 322	2 615 236	4 090 798	4 014 192	4 164 684	2 219 762
<i>Vybrané pomerové ukazovatele</i>								
Daňové príjmy/Príjmy celkom	31,0%	26,7%	20,3%	43,3%	36,7%	38,4%	40,6%	43,6%
<i>Podielové dane/Príjmy celkom</i>	19,7%	16,1%	12,3%	28,4%	23,7%	25,5%	27,3%	31,7%
Nedaň. príjmy/Príjmy celkom	44,2%	39,3%	20,8%	33,6%	26,0%	23,4%	32,0%	32,3%
<i>Administratívne a iné poplatky/Príjmy celkom</i>	2,4%	2,3%	1,5%	2,4%	3,7%	4,5%	4,1%	4,0%
<i>Kapitálové príjmy/Príjmy celkom</i>	14,3%	11,1%	5,4%	10,1%	6,0%	6,0%	8,1%	6,0%
<i>Prevody z peňažných fondov/Príjmy celkom</i>	16,8%	16,6%	7,7%	7,3%	7,7%	5,0%	6,3%	9,8%
Granty a trans./Príjmy celkom	15,2%	14,0%	10,0%	18,5%	15,6%	14,6%	17,2%	17,8%
Prijaté úvery/Príjmy celkom	9,4%	19,8%	48,6%	1,8%	21,6%	23,5%	10,0%	6,2%

Objem skutočne dosiahnutých príjmov v Bratislavskom kraji vykazuje od roku 1998 rastúci trend vývoja, zo 6 029,5 mil. Sk (rok 1998) cez 6 581 mil. Sk (rok 1999) na 10 064,3 mil. Sk.

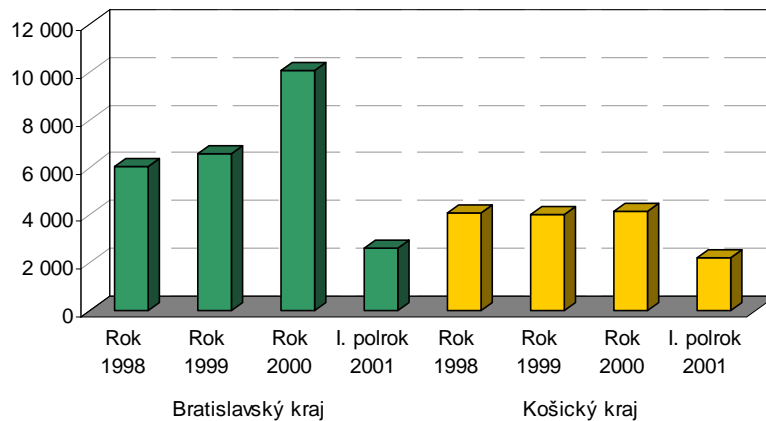
Za I. polrok 2001 dosiahli príjmy v Bratislavskom kraji objem 2 615,2 mil. Sk, čo predstavuje iba štvrtinu skutočne dosiahnutých príjmov roka 2000. Pri porovnaní príjmov za I. polrok 2001 s príjmami za rok 1999 (rok 1999 považujeme z hľadiska objemu príjmov porovnateľný s rokom 1998, rok 2000 bol z hľadiska objemu príjmov skokový v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami), dosiahli príjmy za I. polrok 2001 takmer 40 % skutočne dosiahnutých príjmov roka 1999.

Rapídny nárast príjmov v roku 2000 v porovnaní s rokom 1999 bol spôsobený zvýšením prijatých úverov v roku 2000 (v prijatých úveroch sú aj príjmy z emitovaných dlhopisov), ktorý predstavoval absolútny objem 4 893 mil. Sk a v porovnaní s rokom 1999 sa objem prijatých úverov zvýšil takmer štvornásobne. **Takýto vývoj skutočne dosiahnutých príjmov v Bratislavskom kraji hodnotíme ako nerovnomerný a skokový.**

Stabilnejší vývoj celkových skutočne dosiahnutých príjmov vykazuje Košický kraj, v ktorom celkové príjmy dosahovali v sledovaných obdobiach hranicu 4 mld. Sk. Za obdobie I. polroka 2001 dosiahli objem 2 219,8 mil. Sk, čo predstavovalo 53 % objemu skutočne dosiahnutých príjmov roka 2000.

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov v Bratislavskom a Košickom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov v mil. Sk

❖ Daňové príjmy

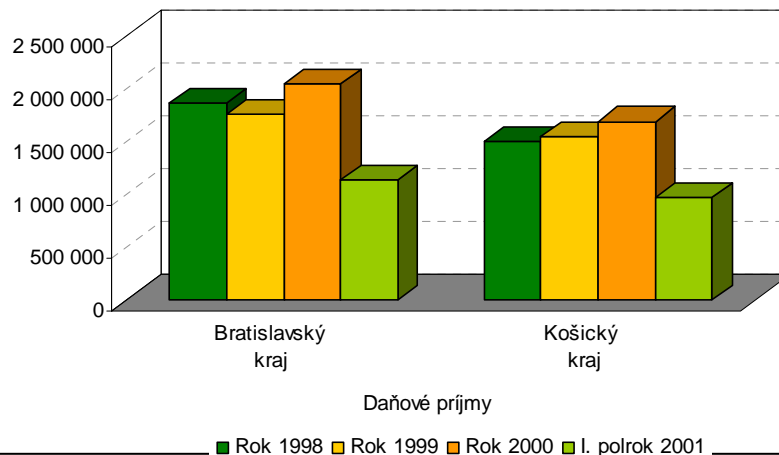
Daňové príjmy predstavujú predovšetkým podiely obcí na republikových daniach, ktoré sú prerozdeľované prostredníctvom štátneho rozpočtu. Tvoria ich výnosy z dane z príjmov fyzických osôb z príjmov zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov, výnosy z dane z príjmov právnických osôb a výnosy z cestnej dane. Zvyšnú časť daňových príjmov tvoria daň z nehnuteľností, ktorá je štátnou daňou, ale výnos z nej prináleží správcovi dane – mestu alebo obci a dane za špecifické tovary a služby, ktoré je mesto alebo obec oprávnená vyberať (napr. daň zo psa, z reklamy, za znečisťovanie ovzdušia, za užívanie verejného priestranstva, zo vstupného, z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov a pod.).

Absolútny objem podielových daní v Bratislavskom kraji vykazuje v časovom rade kolísavý trend vývoja, percentuálny podiel daňových príjmov k celkovým príjmom je klesajúci.

V Košickom kraji je vývoj podielových daní opačný, absolútny objem podielových daní sa v časovom rade zvyšuje a aj podiel daňových príjmov k celkovým príjmom vykazuje rastúci trend vývoja, čo hodnotíme pozitívne, pretože daňové príjmy sú z hľadiska ich výšky stabilným zdrojom príjmov rozpočtu.

Vývoj daňových príjmov v Bratislavskom a Košickom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj daňových príjmov v tis. Sk

Štruktúru a vývoj daňových príjmov vo väzbe na počet obyvateľov v Bratislavskom a Košickom kraji udáva nasledujúca tabuľka:

Druh dane	Rok 1999				Rok 2000			
	Košický kraj		Bratislavský kraj		Košický kraj		Bratislavský kraj	
	absolútna hodnota	hodnota na 1 obyvateľa	absolútna hodnota	hodnota na 1 obyvateľa	absolútna hodnota	hodnota na 1 obyvateľa	absolútna hodnota	hodnota na 1 obyvateľa
Dane z príjmov	964 074	1,26	956 073	1,55	1 065 573	1,39	1 112 570	1,80
Cestná daň	61 431	0,08	101 136	0,16	71 069	0,09	128 723	0,21
Daň z nehnuteľnosti	400 547	0,52	556 904	0,90	433 577	0,57	636 770	1,03
Počet obyvateľov v kraji k 31.12 daného obdobia	765 294		616 982		767 256		617 049	

Aj keď Košický kraj je čo do počtu obyvateľov väčší než Bratislavský kraj, objem podielových daní prerozdelených zo štátneho rozpočtu celkom (dane z príjmov a cestnej dane) je v Košickom kraji v porovnaní s Bratislavským krajom v porovnávaných obdobiach nižší. V roku 1999 bol Košickému kraju prerozdelený vyšší objem prostriedkov na dani z príjmov (absolútne o 8 mil. Sk) než kraju Bratislavskému, avšak objem podielových daní prerozdelených zo štátneho rozpočtu celkom bol v Bratislavskom kraji vyšší než v kraji Košickom (v dôsledku vyššieho objemu prostriedkov prerozdelených na cestnej dani absolútne o cca 40 mil. Sk).

Objem jednotlivých druhov daní na jedného obyvateľa je vyšší v Bratislavskom kraji než v kraji Košickom a v oboch krajoch bol medziročne zaznamenaný u jednotlivých druhov daní rastúci trend vývoja.

❖ Nedaňové príjmy

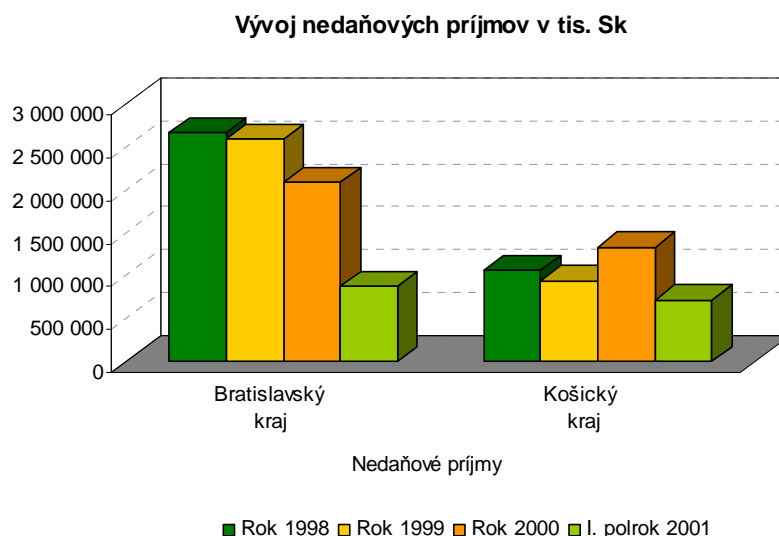
Ďalšou kategóriou príjmov sú **nedaňové príjmy**, ktorých výška závisí predovšetkým od vnútorných faktorov mesta alebo obce, akými sú všeobecne záväzné nariadenia, interné smernice a normy, koncepcie rozvoja mesta alebo obce v rôznych oblastiach (napr. na výšku vybraných poplatkov má vplyv platný sadzobník poplatkov na území mesta alebo obce).

Objem nedaňových príjmov v absolútnych hodnotách v Košickom kraji je nižší v porovnaní s objemom nedaňových príjmov v kraji Bratislavskom a nižší je aj percentuálny podiel nedaňových príjmov k celkovým príjmom. Výnimkou je rok 2000, kedy podiel nedaňových príjmov k celkovým príjmom v Košickom kraji (32 %) prevýšil podiel nedaňových príjmov v kraji Bratislavskom (21 %) v dôsledku zvýšenia celkových príjmov v kraji Bratislavskom (zvýšila sa základňa pre výpočet). **Dosahovanie vysokej úrovne nedaňových príjmov nie je možné vždy posudzovať pozitívne, nakoľko súčasťou nedaňových príjmov sú príjmy z predaja majetku mesta, ktoré sú vo všeobecnosti považované za neštandardný zdroj príjmov.**

V Bratislavskom kraji vykazuje výška nedaňových príjmov v absolútnych hodnotách aj percentuálne k príjmom klesajúci trend vývoja a nedaňové príjmy medziročne klesajú indexom nasledovne: $I_{99/98} = 0,97$ a $I_{00/99} = 0,81$. Za I. polrok 2001 dosiahli nedaňové príjmy 42% objemu nedaňových príjmov roka 2000.

V Košickom kraji je absolútny objem nedaňových príjmov a ich podiel k celkovým príjmom kolísavý. Vývoj nedaňových príjmov indexom bol nasledovný: $I_{99/98} = 0,88$ a $I_{00/99} = 1,42$. Za I. polrok 2001 dosiahli nedaňové príjmy 54 % objemu nedaňových príjmov roka 2000.

Vývoj nedaňových príjmov udáva nasledujúci graf:

Za najstabilnejšie v oblasti nedaňových príjmov považujeme administratívne a iné poplatky a platby, ktoré predstavujú príjmy z vyberania miestnych a správnych poplatkov, pokuty a penále, poplatky za priestupky, poplatky za vodné, stočné a pod.

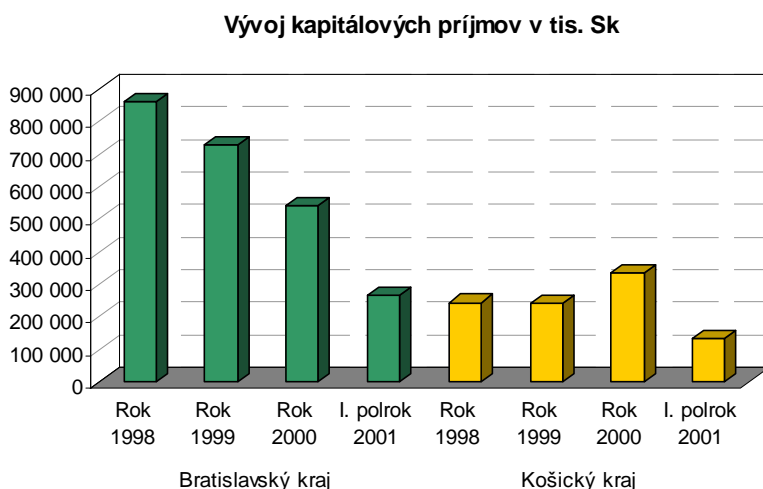
Vyšší absolútny objem a zároveň aj vyšší percentuálny podiel administratívnych poplatkov k celkovým príjmom vykazuje Košický kraj (v priemere 4 % z príjmov) v porovnaní s krajom Bratislavským, v ktorom je podiel administratívnych poplatkov k celkovým príjmom v priemere 2 %-ný. Bratislavský kraj eviduje aj nižší absolútny objem administratívnych poplatkov v porovnaní s krajom Košickým.

Menej stabilným príjmom v oblasti nedaňových príjmov sú kapitálové príjmy, ktoré tvoria predovšetkým príjmy z predaja majetku, pozemkov a nehmotných aktív mesta alebo obce. Príjmy z predaja majetku sú vo všeobecnosti považované za neštandardný zdroj príjmov. Predaj majetku mesta môže byť na jednej strane cieleň v zmysle schválenej koncepcie predaja majetku, ale na druhej strane môže byť vynútený v tom zmysle, že predajom svojho majetku si mestá riešia akútnu potrebu nedostatku finančných prostriedkov. Navyše sa mestá môžu zbavovať majetku, ktorý by mohli v budúcnosti využiť.

Vyšší absolútny objem kapitálových príjmov a zároveň aj vyšší percentuálny podiel kapitálových príjmov k celkovým príjmom v sledovaných obdobiach vykazuje Bratislavský kraj. Výnimkou je rok 2000, kedy podiel kapitálových príjmov k celkovým príjmom klesol v Bratislavskom kraji z 11,1 % (rok 1999) na 5,4 % (2000) v dôsledku rapídneho zvýšenia skutočne dosiahnutých príjmov v Bratislavskom kraji medziročne 1999-2000 absolútne o cca 3,5 mld. Sk spôsobeného zvýšením objemu prijatých úverov v roku 2000.

Podiel kapitálových príjmov k skutočne dosiahnutým celkovým príjmom bol v roku 2000 v Košickom kraji 8,1 %-ný a v porovnaní s rokom 1999 sa zvýšil zo 6 % (absolútny nárast predstavoval 94 mil. Sk). V rokoch 1998 a 1999 boli kapitálové príjmy v Košickom kraji na úrovni 240 mil. Sk a ich percentuálny podiel k celkovým príjmom bol 6 % - ný.

Vývoj kapitálových príjmov udáva nasledujúci graf:

Polovica nedaňových príjmov Bratislavského a Košického kraja pripadá na iné nedaňové príjmy, ktoré predstavujú predovšetkým prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obcí, prevody zostatkov hospodárenia obcí, odvody príspevkových organizácií.

Kým v Bratislavskom kraji tvorili v sledovaných obdobiach prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obcí v priemere 65% iných nedaňových príjmov, v Košickom kraji bol podiel prevodov z mimorozpočtových peňažných fondov k iným nedaňovým príjmom nižší, v priemere 46 % - ný.

Daňové a nedaňové príjmy rozpočtu mesta alebo obce majú charakter vlastných príjmov. Charakter cudzích príjmov, ktoré plynú do rozpočtov miest a obcí, majú granty a transfery a úvery.

Granty a transfery, ktoré dostávajú obce a mestá zo štátneho rozpočtu, z rozpočtov štátnych fondov, z predstupových fondov a podporných programov EÚ, sú považované **za nenávratné zdroje financovania. Naopak úvery, ktoré sú poskytované mestám a obciam tuzemskými alebo zahraničnými subjektami na báze komerčných alebo zvýhodnených podmienok, sú návratnými zdrojmi financovania.**

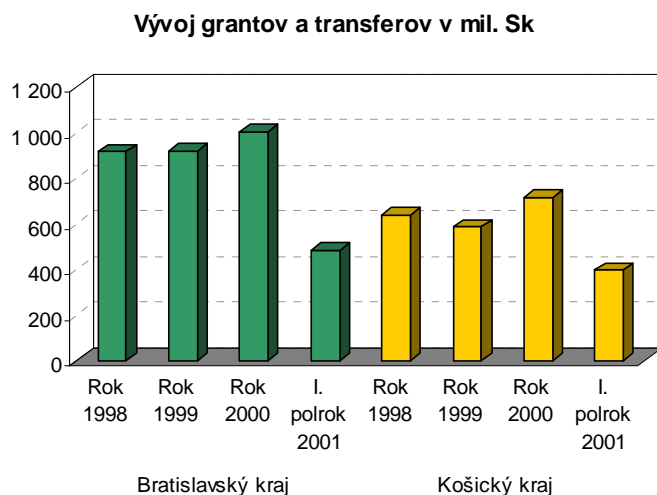
❖ Granty a transfery

V sledovaných obdobiach je **absolútny objem grantov a transferov v Bratislavskom kraji podstatne vyšší** (v rokoch 1998 až 2000 dosahovali granty a transfery absolútny objem od 900 mil. Sk do 1 000 mil. Sk) **než v Košickom kraji** (v rokoch 1998 až 2000 dosahovali granty a transfery absolútny objem od 500 mil. Sk do 715 mil. Sk). **Percentuálny podiel grantov a transferov k príjmom celkom v rokoch 1998 a 1999 osciloval v Košickom a Bratislavskom kraji na hodnote 15 %, v roku 2000 bol podiel grantov a transferov k príjmom v Košickom kraji vyšší (17,2 %) než podiel grantov a transferov v kraji Bratislavskom (10 %)**, čo bolo spôsobené už spomínaným rapídnyim nárastom skutočne dosiahnutých príjmov v roku 2000 v kraji Bratislavskom absolútne o cca 3,5 mld. Sk..

Vývoj absolútneho objemu grantov a transferov je v kraji Bratislavskom mierne rastúci,

naopak v Košickom kraji je kolísavý. Medziročne 1998-1999 bol zaznamenaný v Košickom kraji pokles absolútneho objemu grantov a transferov, k ultimu roka 2000 v porovnaní s rokom 1999 granty a transfery absolútne vzrástli. Najvyšší objem transferov bežných a kapitálových na financovanie mestskej hromadnej dopravy dostávajú krajské mestá Bratislava a Košice v zmysle zákona o štátnom rozpočte na príslušný kalendárny rok.

Vývoj skutočného objemu prijatých grantov a transferov udáva nasledujúci graf:

❖ Prijaté úvery

Objem prijatých úverov v Bratislavskom kraji v absolútnych hodnotách vykazuje rastúci trend vývoja, medziročne 1998-1999 prijaté úvery vzrástli dvojnásobne z 566 mil. Sk (rok 1998) na 1 302 mil. Sk (rok 1999). Rapídny nárast prijatých úverov bol zaznamenaný v roku 2000 v porovnaní s rokom 1999, kedy sa objem prijatých úverov v Bratislavskom kraji zvýšil takmer štvornásobne, na hodnotu 4 893 mil. Sk. Rastúci trend vývoja vykazuje aj podiel úverov k príjmom celkom, ktorý sa zvyšuje z 9 % (rok 1998) cez 20 % (rok 1999) na 49 % (rok 2000). Za obdobie I. polroka 2001 boli prijaté úvery v objeme 47 mil. Sk, čo predstavovalo iba 2 % - ný podiel k príjmom celkom.

Vývoj objemu prijatých úverov v Košickom kraji je v porovnaní s krajom Bratislavským priaznivejší a prijaté úvery sa medziročne 1998-1999 zvýšili z 885 mil. Sk (rok 1998) na 942 mil. Sk (rok 1999). V roku 2000 v porovnaní s rokom predchádzajúcim sa objem prijatých úverov znížil viac ako o polovicu a prijaté úvery boli v objeme 418 mil. Sk. Percentuálny podiel prijatých úverov k príjmom kopíruje vývoj objemu prijatých úverov v absolútnych hodnotách a medziročne 1998-1999 sa zvyšuje z 22 % (rok 1998) na 24 % (rok 1999), v roku 2000 sa podiel úverov k príjmom celkom znížil na 10%. Za obdobie I. polroka 2001 prijal Košický kraj úvery v objeme 138 mil. Sk a ich podiel k príjmom celkom bol 6 % - ný.

Vývoj prijatých úverov je nutné posudzovať vo väzbe na zadlženosť kraja. Podrobnejšie rozoberáme vzťah zadlženosti kraja k príjmom a k pasívam, prijatých a splácaných úverov v analýze výdavkovej časti rozpočtu obidvoch krajov.

➤ Výdavková časť

Štruktúru výdavkovej časti rozpočtov krajov Bratislavského a Košického a absolútne hodnoty výdavkových skupín od roku 1998 udáva nasledujúca tabuľka :

Počet obyvateľov k 31.12.2000	Košický kraj				Bratislavský kraj			
	767 256				617 049			
Absolútne hodnoty v mil. Sk	Rok 1998	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001	Rok 1998	Rok 1999	Rok 2000	I. polrok 2001
Bežné výdavky	2 219,8	2 252,7	2 745,9	1 270,1	3 456,7	3 844,1	3 829,5	1 542,3
z toho: bežné transfery	496,5	507,5	492,8	292,9	1 359,8	1 445,4	1 432,0	662,7
splácanie úrokov	156,6	199,6	228,1	66,8	183,4	233,7	240,5	24,1
Kapitálové výdavky	1 024,8	777,5	832,4	401,6	2 147,9	1 911,2	1 839,5	483,1
z toho: obstarávanie kapitál. aktív	837,1	605,3	671,4	280,6	1 519,2	1 361,9	1 359,9	300,0
Splácanie istín	545,9	767,1	227,2	98,8	50,9	406,9	3 537,5	21,3
Výdavky celkom	3 795,8	3 799,6	3 816,5	1 774,1	5 718,9	6 223,9	9 410,7	2 052,4
<i>Vybrané podielové ukazovatele</i>								
Bežné výdav./Výdavky celkom	58,5%	59,3%	71,9%	71,6%	60,4%	61,8%	40,7%	75,1%
<i>Splác. úrokov/Výdavky celkom</i>	4,1%	5,3%	6,0%	3,8%	3,2%	3,8%	2,6%	1,2%
Kapitálové výd./Výd. celkom	27,0%	20,5%	21,8%	22,6%	37,6%	30,7%	19,5%	23,5%
<i>Splác. istín/Výdavky celkom</i>	14,4%	20,2%	6,0%	5,6%	0,9%	6,5%	37,6%	1,0%

Zdroj: DataCentrum

✧ Bežné výdavky

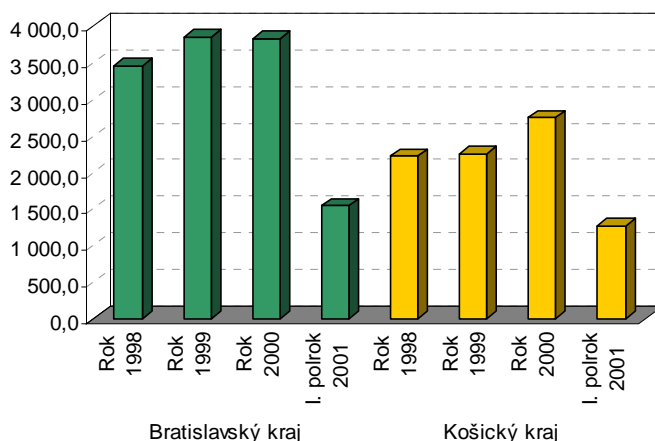
Bežnými výdavkami sa zabezpečuje jednak financovanie verejnej spotreby miest a obcí a zároveň aj financovanie úrokových nákladov, ktoré súvisia s prijatými úvermi a pôžičkami.

Podiel bežných výdavkov k celkovým výdavkom v Košickom kraji dosahoval 59 % k ultimu rokov 1998 a 1999, v roku 2000 sa zvýšil na 72 %. V absolútnych hodnotách dosahoval objem bežných výdavkov v rokoch 1998 a 1999 úroveň 2,2 mld. Sk, medziročne 1999-2000 sa objem bežných výdavkov v Košickom kraji zvýšil absolútne o cca 500 mil. Sk na hodnotu 2,7 mld. Sk najmä v dôsledku zvýšenia skupiny výdavkov na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania a výdavkov na tovary a ďalšie služby. Objem bežných výdavkov za I. polrok 2001 predstavoval v kraji Košickom 46 % objemu bežných výdavkov roka 2000.

V Bratislavskom kraji bol vývoj bežných výdavkov opačný, medziročne 1998-1999 sa ich podiel k celkovým výdavkom zvýšil zo 60 % (rok 1998) na 62 % (rok 1999) a súčasne bol zaznamenaný medziročne v rokoch 1998 - 1999 nárast absolútneho objemu bežných výdavkov o 387 mil. Sk na hodnotu 3,8 mld. Sk. V roku 2000 podiel bežných výdavkov k celkovým výdavkom poklesol na 41 % v dôsledku nárastu absolútneho objemu výdavkov medziročne 1999-2000 zo 6,22 mld. Sk na 9,41 mld. Sk spôsobeného zvýšením výdavkov na splácanie istín (zvýšenie zo 407 mil. Sk na 3,54 mld. Sk), pričom v absolútnom objeme boli bežné výdavky na úrovni roka 1999 (3,8 mld. Sk). Objem bežných výdavkov za I. polrok 2001 predstavoval 40 % objemu bežných výdavkov roka 2000.

Vývoj bežných výdavkov udáva nasledujúci graf:

Vývoj bežných výdavkov v mil. Sk

Podiel výdavkov na splácanie úrokov, ktoré sú súčasťou bežných výdavkov, k celkovým výdavkom v Košickom kraji vykazuje mierne rastúci trend, zo 4 % (rok 1998) cez 5 % (rok 1999) na 6 % (rok 2000) a zvyšuje sa aj objem výdavkov na splácanie úrokov v absolútnych hodnotách. **V Bratislavskom kraji bol podiel výdavkov na splácanie úrokov k celkovým výdavkom nižší v porovnaní s krajom Košickým** a ich vývoj bol kolísavý, z 3,2 % (rok 1998) na 3,8 % (rok 1999) na 2,6 % (rok 2000). V absolútnych hodnotách sa objem bežných výdavkov v Bratislavskom kraji mierne zvyšoval.

❖ Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky, ktoré sú určené na investičné aktivity, vykazujú v Košickom kraji kolísavý trend vývoja, keď medziročne 1998-1999 klesajú absolútne o 247 mil. Sk a znižuje sa aj ich podiel k celkovým výdavkom z 27 % (rok 1998) na 20,5 % (rok 1999). K ultimu roka 2000 sa objem kapitálových výdavkov mierne zvýšil o 55 mil. Sk na hodnotu 832 mil. Sk (rok 2000) a zvýšil sa aj ich percentuálny podiel k celkovým výdavkom na 22 %. Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív kopírujú vývoj kapitálových výdavkov.

V Bratislavskom kraji vykazovali kapitálové výdavky klesajúci trend vývoja v absolútnych hodnotách, keď medziročne 1998-1999 poklesli absolútne o 237 mil. Sk na hodnotu 1,91 mld. Sk (rok 1999), k ultimu roka 2000 ďalej klesajú na hodnotu 1,84 mld. Sk. Percentuálne k celkovým výdavkom sa podiel kapitálových výdavkov znižuje z 38 % (rok 1998) cez 31 % (rok 1999) na 19,5 % (rok 2000). Percentuálny pokles kapitálových výdavkov k celkovým výdavkom medziročne 1999-2000 bol spôsobený už spomínaným výrazným zvýšením absolútneho objemu výdavkov celkom zo 6,22 mld. Sk (rok 1999) na 9,41 mld. Sk (rok 2000) spôsobeného zvýšením výdavkov na splácanie istín. Kapitálové výdavky v kraji Bratislavskom klesajú najmä v dôsledku poklesu výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív.

Vývoj kapitálových výdavkov udáva nasledujúci graf:

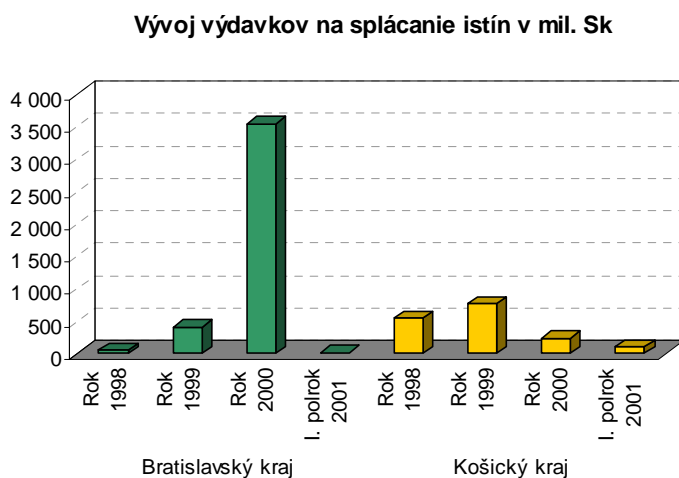

❖ Výdavky na splácanie istín

Výdavky na splácanie istín v Bratislavskom kraji v časovom rade rastú, najvýraznejšie vzrástli medziročne 1999-2000, kedy sa ich absolútny objem zvýšil zo 406,9 mil. Sk (rok 1999) na 3,54 mld. Sk, čo predstavovalo v percentuálnom vyjadrení k celkovým výdavkom nárast zo 6,5 % na 37,6 %.

V Košickom kraji výdavky na splácanie istín medziročne 1998-1999 rastú z 545,9 mil. Sk (rok 1998) na 767,1 mil. Sk (rok 1999) a percentuálne sa zvýšil ich podiel k celkovým výdavkom zo 14 % na 20 %. K ultimu roka 2000 výdavky na splácanie istín v porovnaní s predchádzajúcim obdobím poklesli na hodnotu 227,2 mil. Sk, čím sa ich percentuálny podiel k celkovým výdavkom znížil na 6 %. **Košický kraj vykazuje v časovom rade rovnomernejší vývoj výdavkov na splácanie istín než kraj Bratislavský.**

Vývoj výdavkov na splácanie istín udáva nasledujúci graf:

Hodnotenie vybraných ukazovateľov a absolútnych hodnôt z rozpočtov a bilancií Bratislavského a Košického kraja

Zadlženosť krajov, výdavky na dlhovú službu, prijaté úvery a stav úverov evidovaný k ultimu príslušného obdobia v Bratislavskom a Košickom kraji udáva nasledujúca tabuľka:

	1998		1999		2000		30.06.2001	
	Košický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Bratislavský kraj
Zadlženosť k pasívam	10,0%	9,9%	11,8%	12,5%	12,7%	12,4%	9,9%	11,1%
Zadlženosť k príjmom	68,0%	55,7%	79,8%	71,6%	88,1%	66,2%	x	x
Stav úverov	1 079 261	2 035 968	1 269 721	3 728 721	2 013 143	5 140 905	1 999 209	4 915 681
Prijaté úvery	885 054	566 472	942 371	1 302 249	418 383	4 893 020	138 315	46 703
Výdavky na splácanie úrokov	156 587	183 363	199 576	233 656	228 093	240 476	66 835	24 090
Výdavky na splácanie istín	545 861	50 869	767 103	406 911	227 195	3 537 511	98 817	21 326
Dlhová služba spolu	702 448	234 232	966 679	640 567	455 288	3 777 987	165 652	45 416
Dlhová služba k príjmom	17,2%	3,9%	24,1%	9,7%	10,9%	37,5%	7,5%	1,7%

Zadlženosť k pasívam

Zadlženosť k pasívam, ktorá je pomerom celkových záväzkov kraja voči všetkým jeho veriteľom k pasívam, vyjadruje podiel cudzích zdrojov na krytí aktív. **Hodnoty tohto ukazovateľa, ktoré sa pohybujú v oboch krajoch v rozmedzí 10 % - 13 %**, vykazujú k ultimu ročných období mierne rastúci trend vývoja. **Priaznivé hodnoty tohto ukazovateľa v oboch krajoch sú ovplyvnené vysokým objemom majetku týchto krajov.**

Zadlženosť k príjmom

Zadlženosť k príjmom, ktorá je pomerom celkových záväzkov kraja voči všetkým jeho veriteľom k príjmom, vyjadruje podiel cudzích zdrojov na príjmoch kraja dosiahnutých k ultimu roka.

V Košickom kraji hodnoty tohto ukazovateľa v časovom rade rastú zo 68 % (rok 1998) až na 88 % (rok 2000), dosiahnuté hodnoty považujeme za nepriaznivé a rastúci vývoj hodnôt ukazovateľa hodnotíme negatívne. Podiel cudzích zdrojov k skutočne dosiahnutým príjmom v Košickom kraji je veľmi vysoký a je spôsobený medziročným zvyšovaním objemu cudzích zdrojov pri takmer konštantných skutočne dosiahnutých príjmoch, ktoré v sledovaných obdobiach oscilujú na úrovni 4 mld. Sk.

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov a stav cudzích zdrojov k ultimu rokov 1998, 1999 a 2000 v Košickom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov a cudzích zdrojov v Košickom kraji (v tis. Sk)

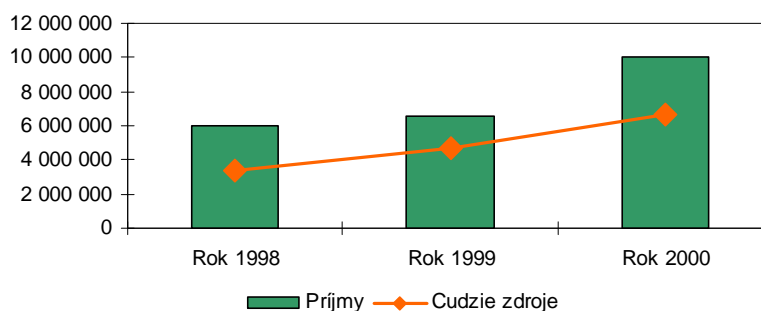

Cudzíe zdroje v Košickom kraji rástli v porovnávaných obdobiach rýchlejšie (index rastu medziročne 1998-1999 a 1999-2000 bol 1,15) než rástli skutočne dosiahnuté príjmy, ktoré medziročne 1998-1999 poklesli indexom 0,98 a medziročne 1999-2000 rástli indexom 1,04.

V Bratislavskom kraji hodnoty ukazovateľa zadĺženosti k príjmom medziročne 1998-1999 rastú z 56 % (rok 1998) na 72 % (rok 1999) v dôsledku zvýšenia objemu cudzích zdrojov (nárast z 3,36 mld. Sk na 7,71 mld. Sk), pričom skutočne dosiahnuté príjmy vzrástli medziročne zo 6 mld. Sk na 6,5 mld. Sk. K ultimu roka 2000 hodnota tohto ukazovateľa v porovnaní s rokom 1999 poklesla na 66 % v dôsledku zvýšenia príjmov kraja zo 6,58 mld. Sk (rok 1999) na 10 mld. Sk (rok 2000) spôsobeného predovšetkým prijatím nových úverov v objeme 4,89 mld. Sk a zároveň bol zaznamenaný ďalší nárast objemu cudzích zdrojov.

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov a stav cudzích zdrojov k ultimu rokov 1998, 1999 a 2000 v Bratislavskom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj skutočne dosiahnutých príjmov a cudzích zdrojov v Bratislavskom kraji (v tis. Sk)

Medziročne 1998-1999 rástli v Bratislavskom kraji cudzie zdroje rýchlejšie (index rastu 1,4) než rástli skutočne dosiahnuté príjmy (index rastu 1,09). V medziročnom porovnaní rokov 1999 a 2000 príjmy rástli o niečo rýchlejšie (index rastu 1,53) než rástli cudzie zdroje (index rastu 1,42).

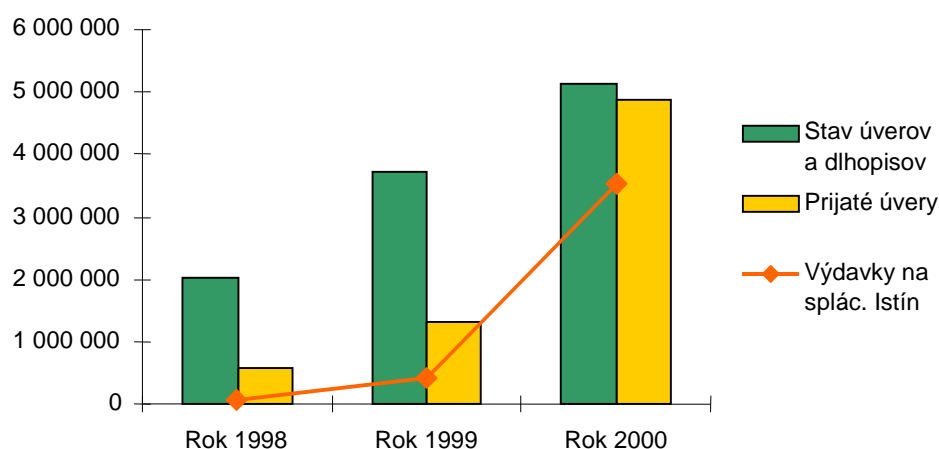
Môžeme teda konštatovať, že v Bratislavskom kraji zadĺženosť k príjmom dosahuje priaznivejšie hodnoty než v kraji Košickom. Podiel cudzích zdrojov k skutočne dosiahnutým príjmom v kraji Bratislavskom považujeme taktiež za vysoký a je spôsobený zvyšovaním objemu cudzích zdrojov, ktoré rástli rýchlejšie než rástli príjmy v medziročných obdobiach 1998-1999. V medziročných obdobiach 1999-2000 rástli rýchlejším tempom príjmy než cudzie zdroje najmä v dôsledku prijatia nových úverov.

➤ **Vzťahy zadĺženosti, prijatých úverov, výdavkov na splácanie istín úverov, výdavkov na splácanie úrokov a stavu úverov (vrátane dlhopisov)**

Objem úverov a dlhopisov sa v sledovaných obdobiach v oboch krajoch zvyšuje v absolútnych hodnotách, čo má vplyv na zvyšovanie cudzích zdrojov a tým aj zvyšovanie zadĺženosti kraja (zadĺženosť k pasívam).

Vývoj stavu úverov a dlhopisov (zo súvahy), objemu prijatých úverov (z rozpočtov) a výdavkov na splácanie istín (z rozpočtov) v Košickom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj úverov a dlhopisov, prijatých úverov a výdavkov na splácanie istín v Bratislavskom kraji (v tis. Sk)

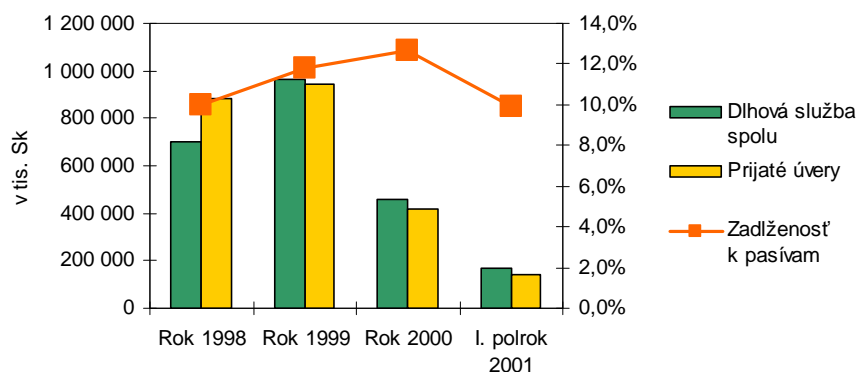
Aj keď sa objem úverov a dlhopisov medziročne 1998-1999 v Košickom kraji zvýšil absolútne o 190 mil. Sk (nárast v položke emitované dlhopisy z 30 mil. Sk na 280 mil. Sk, súčasne poklesli bankové úvery a výpomoci o 60 mil. Sk na hodnotu 990 mil. Sk), objem prijatých úverov v roku 1999 predstavoval až 942 mil. Sk (takému objemu nezodpovedal nárast v stave úverov a dlhopisov v bilancii) a výdavky na splácanie istín v roku 1999 boli v objeme 767 mil. Sk. Táto skutočnosť indikuje, že **prijaté úvery boli použité na splácanie jestvujúcich záväzkov, resp. úvery neboli nahradené inými zdrojmi financovania a tvorili dôležitú súčasť príjmovej časti rozpočtu kraja. Medziročne 1998-1999 sa v Košickom kraji zvýšila aj zadlženosť k pasívam z 10 % na 11,8 % v dôsledku zvýšenia krátkodobých záväzkov.** Súčasťou cudzích zdrojov sú aj dlhodobé zmenky na úhradu, ktoré sa medziročne 1998-1999 znížili o 60 mil. Sk a k ultimu roka 1999 dosiahli hodnotu 242 mil. Sk.

Štruktúru úverov Košického kraja tvoria úvery dlhodobé a krátkodobé s **prevahou úverov krátkodobého charakteru (53 % z objemu úverov k ultimu roka 1999), čo považujeme za nepriaznivé. Negatívne hodnotíme aj samotnú skutočnosť, že kraj je nútený čerpať krátkodobé úvery.** Čerpanie krátkodobých úverov a nevhodná štruktúra úverov na jednej strane signalizuje, že Košický kraj využíva na financovanie bežných výdavkov (aj výdavkov na splácanie úrokov) cudzie zdroje, na druhej strane to môže znamenať, že Košický kraj má nedostatok dlhodobých zdrojov a krátkodobými zdrojmi financuje aj kapitálové (investičné) výdavky, ktoré majú dlhodobý charakter, čím je ohrozená návratnosť týchto úverov v dôsledku zlej štruktúry financovania.

Medziročne 1999-2000 bol v Košickom kraji zaznamenaný ďalší nárast objemu úverov a dlhopisov, ktoré sa zvýšili absolútne o 743 mil. Sk a dosiahli hodnotu 2 mld. Sk (nárast v položke emitované dlhopisy z 280 mil. Sk na 1 mld. Sk, bankové úvery a výpomoci boli v objeme 1 mld. Sk ostali na úrovni roka 1999). V roku 2000 prijal Košický kraj úvery v objeme 418 mil. Sk a výdavky na splácanie istín predstavovali objem 227 mil. Sk. **V dôsledku už spomínaného zvýšenia emitovaných dlhopisov sa medziročne 1999-2000 zvýšila aj zadlženosť k pasívam z 11,8 % na 12,7 %.**

Vzťah zadlženosti vo väzbe na prijaté úvery a splácanie dlhovej služby (istín úverov a úrokov) v Košickom kraji udáva nasledujúci graf:

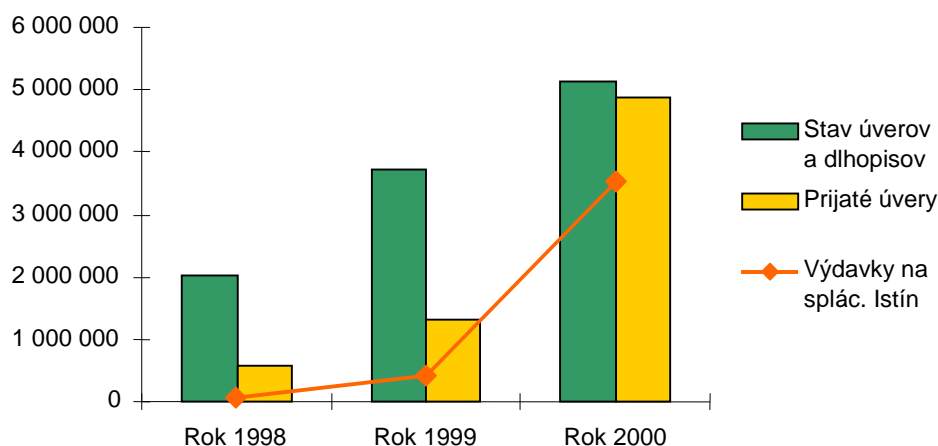
**Vzťah zadĺženosti, prijatých úverov a dlhovej služby
v Košickom kraji**

Aj tento graf dokumentuje, že zvyšovanie zadĺženosti v Košickom kraji medziročne 1998-1999 bolo spôsobené zvýšením objemu finančných prostriedkov z prijatých úverov a dlhopisov, ktoré boli použité na splatenie splátok istín a úrokov, čo hodnotíme negatívne. **V roku 2000 sa zadĺženosť kraja ďalej zvýšila, avšak objem prostriedkov z prijatých úverov a dlhopisov bol v porovnaní s rokom predchádzajúcim nižší približne o polovicu. Uvedená skutočnosť bola spôsobená maximálnym objemom úverov, ktorý kraj dosiahol v predchádzajúcich rokoch, t.j. nemožnosťou načerpať nové úvery, následkom čoho bol aj na splácanie úverov použitý menší objem finančných prostriedkov.**

Vývoj stavu úverov a dlhopisov (zo súvahy), objemu prijatých úverov (z rozpočtov) a výdavkov na splácanie istín (z rozpočtov) v Bratislavskom kraji udáva nasledujúci graf:

Vývoj úverov a dlhopisov, prijatých úverov a výdavkov na splácanie istín v Bratislavskom kraji (v tis. Sk)

V Bratislavskom kraji sa medziročne 1998 -1999 zvýšil objem úverov a dlhopisov absolútne o 1 693 tis. Sk na hodnotu 3,7 mld. Sk (nárast v položkách emitované dlhopisy absolútne o 752 mil. Sk na hodnotu 2,69 mld. Sk a bankové úvery a výpomoci z 97 mil. Sk na 1 mld. Sk). Objem prijatých úverov sa zvýšil viac ako dvojnásobne a k ultimu roka 1999 dosahoval hodnotu 1,3 mld. Sk (zodpovedá tomu aj nárast úverov a dlhopisov v bilancii) a výdavky na

splácanie istín boli v roku 1999 v objeme 407 mil. Sk (v roku 1998 boli výdavky na splácanie istín v objeme 51 mil. Sk). **Vplyvom už spomínaného zvýšenia objemu úverov a dlhopisov bolo v Bratislavskom kraji medziročne 1998-1999 zaznamenané aj zvýšenie zadlženosti k pasívam z 10 % na 12,5 %.**

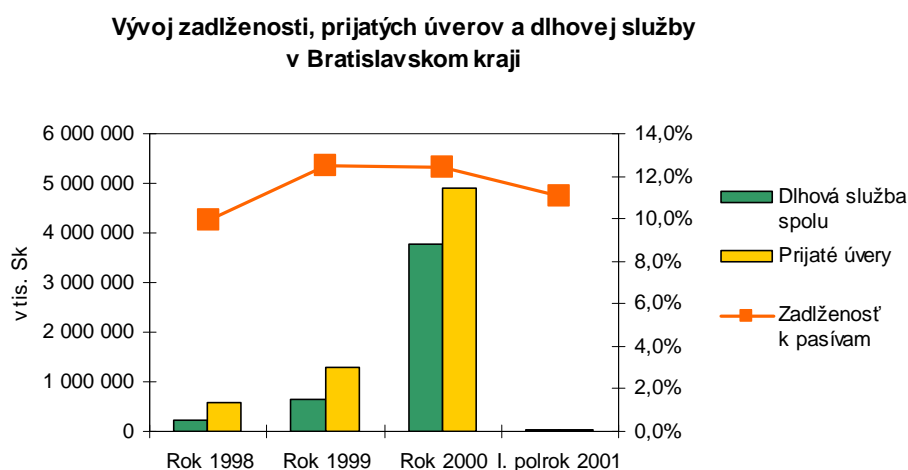
Medziročne 1999-2000 bolo v Bratislavskom kraji zaznamenané ďalšie zvýšenie objemu bankových úverov a dlhopisov absolútne o 1,4 mld. Sk na hodnotu 5,1 mld. Sk (nárast v položke dlhodobé bankové úvery z 1 mld. Sk na 5,1 mld. Sk). Kraj v roku 2000 prijal úvery v objeme 4,9 mld. Sk (takému objemu nezodpovedal nárast úverov a dlhopisov v bilancii) a výdavky na splácanie istín v roku 2000 boli v objeme 3,5 mld. Sk.

Prostriedky z prijatých dlhodobých bankových úverov boli použité na:

- splatenie dlhopisov (medziročne 1999-2000 poklesli dlhopisy z 2,69 mld. Sk na 30 mil. Sk),
- úhradu dlhodobých zmeniek evidovaných v dlhodobých záväzkoch (ich objem k ultimu roka 1999 predstavoval 209 mil. Sk a k ultimu roka 2000 bol v nulovej hodnote),
- zníženie časti krátkodobých záväzkov (pokles z 1,5 mld. Sk na 756 mil. Sk).

Z uvedeného vyplýva, že Bratislavský kraj v roku 2000 použil zdroje z prijatých úverov na splatenie jestvujúcich záväzkov, t.j. reštrukturalizoval svoje záväzky vyplývajúce z dlhopisov a dlhodobých zmeniek, ako aj časť krátkodobých záväzkov a nahradil ich dlhodobými bankovými úvermi. Táto operácia nemala vplyv na zadlženosť kraja k pasívam, ktorá k ultimu roka 2000 v Bratislavskom kraji zostala na úrovni roka 1999 (12,4 %).

Vzťah zadlženosti vo väzbe na prijaté úvery a splácanie dlhovej služby (istín úverov a úrokov) v Bratislavskom kraji udáva nasledujúci graf:

Aj tento graf dokumentuje, že na zvyšovanie zadlženosti Bratislavského kraja k ultimu roka 1999 v porovnaní s rokom predchádzajúcim malo vplyv zvýšenie objemu prijatých úverov a dlhopisov. V roku 2000 však prijaté úvery a dlhopisy vzrástli takmer štvornásobne v porovnaní s rokom 1999, avšak zadlženosti v roku 2000 sa ďalej nezvyšovala, nakoľko načerpané finančné prostriedky z úverov a dlhopisov boli použité na splatenie jestvujúcich záväzkov.

Vývoj dlhovej služby na 1 obyvateľa v Bratislavskom a Košickom kraji udáva nasledujúca

tabuľka:

Kraj	1999		2000	
	Košický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Bratislavský kraj
Počet obyvateľov	765 294	616 982	767 256	617 049
Dlhová služba	966 679 000	640 567 000	455 288 000	3 777 987 000
Dlhová služba na 1 obyvateľa	1 263,1	1 038,2	593,4	6 122,7

Dlhová služba v Košickom kraji sa medziročne znižuje, čo hodnotíme pozitívne. V roku 1999 bola na 1 obyvateľa vyššia než v kraji Bratislavskom. Vývoj dlhovej služby v Bratislavskom kraji na 1 obyvateľa hodnotíme negatívne, nakoľko dlhová služba sa medziročne zvýšila až 6 násobne. **Môžeme teda konštatovať, že dlhová služba na 1 obyvateľa sa vyvíja priaznivejšie v Košickom kraji než v kraji Bratislavskom.**

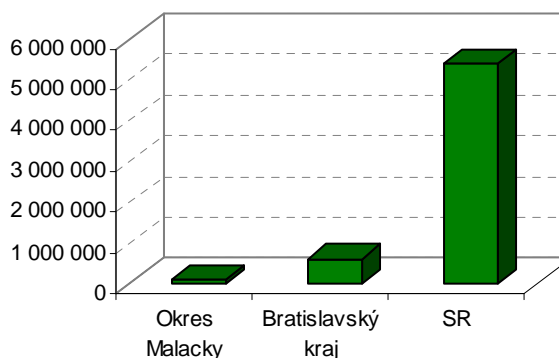
e) Postavenie okresu Malacky v rámci SR

Okres Malacky sa počtom trvalo žijúceho obyvateľstva (podľa údajov zo sčítania ľudu v máji 2001) **zaraduje medzi menšie okresy v rámci SR** (najviac obyvateľov má okres Nitra 163 540, najmenej okres Turčianske Teplice 16 866 trvale žijúcich obyvateľov). Počet trvale žijúcich obyvateľov okresu Malacky podľa sčítania ľudu v máji 2001 je 64 354, čo je 10,7 % z obyvateľov Bratislavského kraja a 1,2 % z obyvateľov SR. Podiel žien je 51,1 %.

Počet obyvateľov k 26.5.2001	
Okres Malacky	64 354
Bratislavský kraj	599 015
SR	5 379 455

Zdroj: ŠÚ SR

Počet obyvateľov k 26.5.2001

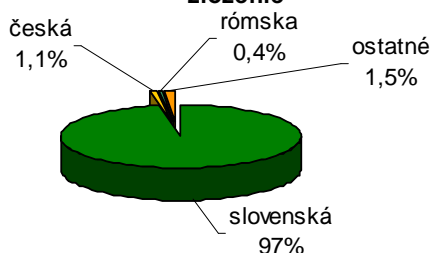
Počtom obcí 26 sa okres Malacky zaraduje taktiež medzi menšie okresy na Slovensku (okres s najväčším počtom obcí – Rimavská Sobota (112), okres s najmenším počtom obcí – Bratislava I. (1)).

Územie okresu Malacky je národnostne takmer homogénne. Podľa výsledkov zo sčítania ľudu v máji 2001 sa 97 % obyvateľov hlási k slovenskej národnosti. Najpočetnejšími menšinami v okrese sú česká 1,1 % a rómska 0,4 %. Hodnota údajov rómskej menšiny je ovplyvnená skutočnosťou, že časť tohto etnika sa hlási k slovenskej národnosti.

Obyvateľstvo okresu
Malacky- národnostné zloženie

slovenská	97,0%
česká	1,1%
rómska	0,4%
ostatné	1,5%

Obyvateľstvo okresu Malacky - národnostné
zloženie

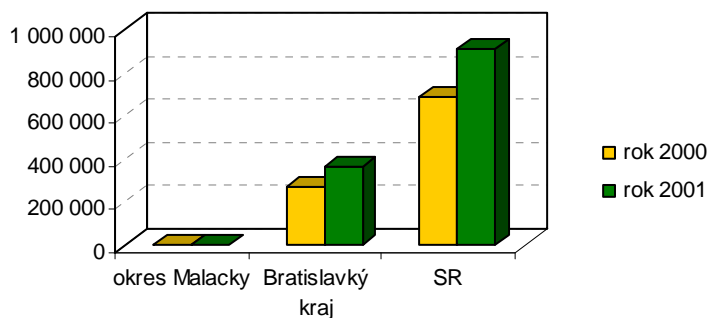
V mnohých smeroch ekonomické ukazovatele okresu Malacky nedosahujú jeho podiel na celkovom počte obyvateľstva. Napr. tržby z priemyselnej činnosti v roku 2001 za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac dosahujú 7 023 mil. Sk, čo predstavuje 0,8 % podiel na celoštátnych tržbách z priemyselnej činnosti.

Tržby z priemyselnej činnosti v okrese Malacky vykazujú v roku 2001 vzostup v porovnaní s rokom 2000 a narástli v absolútnom objeme o 989 mil., avšak ich podiel na celoštátnych tržbách z priemyselnej činnosti sa znížil o 0,1 %.

**Tržby z priemyselnej činnosti
(v mil. Sk)**

	rok 2000	rok 2001
okres Malacky	6 034	7 023
Bratislavský kraj	268 845	368 326
SR	692 389	908 922

zdroj: ŠÚ SR

Najväčším podnikom podľa celkových tržieb za rok 2001 v okrese Malacky je Holcim, a. s. Rohožník, s ročnými tržbami 2 283 197 tis. Sk a s priemerným počtom zamestnancov 556. Spoločnosť podniká v oblasti stavebných materiálov. (Zdroj: Trend Top 2002)

Čo sa týka odvetvia poľnohospodárstva, v okrese je relatívne malý počet samostatne hospodáriacich roľníkov - k 31.12.2001 bol tento počet 128, čo predstavuje 1,1 % podiel na SR. V porovnaní s rokom 2000 stúpol počet samostatne hospodáriacich roľníkov absolútne o 6 a ich podiel na SR o 0,1 %.

Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami predstavovala v roku 2001 v okrese Malacky 0,9 % podiel na celoštátnej produkcii (74 004 mil. Sk), čo je relatívne malý podiel a v porovnaní s rokom 2000 vzrástol v absolútnom vyjadrení o 41 mil. Sk.

Pri posudzovaní budúceho možného vývoja regiónu je dôležitá aj schopnosť obstarania investícií. V roku 2000 činili obstarané investície okresu Malacky 1 792 tis. Sk, čo predstavovalo 1,06 % obstaraných investícií kraja a 0,6 % obstaraných investícií SR. To znamená, že okres Malacky zaostáva za priemerom tak v rámci kraja ako aj v rámci SR.

Priemerný počet zamestnancov

Na Slovensku sa od roku 1997 do roku 2001 priemerný ročný počet zamestnancov znižoval a identický vývoj zaznamenal aj Bratislavský kraj. V okrese Malacky napriek spočiatku klesajúcemu trendu nastal od roku 1999 významný rast počtu zamestnancov. Najväčší podiel na zamestnanosti v okrese Malacky má mesto Malacky. Uvedenú skutočnosť dokumentuje nasledujúca tabuľka:

rok	1997	1998	1999	2000	2001
SR	1 425 849	1 414 442	1 361 166	1 316 545	1 294 383
Bratislavský kraj	374 235	369 744	368 611	361 973	359 678
okres Malacky	7 898	7 503	7 505	7 712	8 051

Zdroj: ŠÚ SR

Miera nezamestnanosti

Miera nezamestnanosti na Slovensku sa v roku 1999 dostala na hranicu takmer 20 %, v roku 2000 v porovnaní s predchádzajúcim rokom poklesla na 17,88 %, v roku 2001 opätovne mierne vzrástla na hodnotu 18,63 %. V Bratislavskom kraji a v **okrese Malacky mala od roku 1999 miera nezamestnanosti klesajúci trend vývoja**. Uvedenú skutočnosť dokumentuje nasledujúca tabuľka (údaje sú uvedené v percentách):

rok	1998	1999	2000	2001
SR	15,62	19,18	17,88	18,63
Bratislavský kraj	5,48	7,15	6,36	5,79
okres Malacky	11,63	15,24	13,95	13,55

Zdroj: ŠÚ SR

Miera nezamestnanosti (za disponibilný počet nezamestnaných k 31.5.2002) **v okrese Malacky dosahuje 11,66 %**, čo je viac ako miera nezamestnanosti v Bratislavskom kraji 5,52 %, ale menej ako celoštátna miera nezamestnanosti 17,67 % (najmä z dôvodu pracovných príležitostí v Bratislave). Počet evidovaných nezamestnaných v SR, v Bratislavskom kraji a v okrese Malacky udáva nasledujúca tabuľka:

Evidovaní nezamestnaní

	k 31.12.2001	k 31.05.2002
okres Malacky	4 917	4 268
Bratislavský kraj	21 313	19 483
SR	533 652	510 212

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná mesačná mzda

Priemerná mesačná mzda (v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac) **v okrese Malacky dosiahla k 31.12.2001 13 283 Sk**, čo je o 352 Sk viac ako priemer v SR. V porovnaní s rokom 2000 priemerná mesačná mzda v okrese Malacky vzrástla absolútne o 1 243 Sk. V okrese Malacky bola priemerná mzda v rokoch 1997 a 1998 nižšia ako celoslovenský priemer, ale od roku 1999 je vyššia a rozdiel sa neustále zväčšuje. Jeden z faktorov nárastu nominálnych miezd je aj vyššia ponuka pracovných miest na trhu práce v blízkosti hlavného mesta.

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy udáva nasledujúca tabuľka (v Sk):

rok	1997	1998	1999	2000	2001
SR	9 484	10 394	11 159	12 115	13 201
Bratislavský kraj	11 948	13 226	14 346	15 666	17 221
okres Malacky	8 876	10 385	11 199	12 254	13 567

Zdroj: ŠÚ SR

C) Analýza mesta

1. Popis prostredia

a) Geograficko-demografická charakteristika

Mesto Malacky leží v centre južnej časti Záhorskej nížiny, vo výške 158 m n. m. a je významným hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom Záhoria. Územie mesta tvorí jedno katastrálne územie o rozlohe 2 320,2 ha. V centre mesta a jeho blízkom okolí rastú listnaté stromy, v jeho okrajových častiach sú to predovšetkým borovicové lesy s piesočnatou pôdou. Mestom preteká nevýznamný potok Malina. Západne od mesta tečie rieka Morava, východne sa tiahnu Malé Karpaty.

Mesto Malacky sa nachádza v blízkosti štátnych hraníc s Rakúskom, Českou republikou a Maďarskom. Práve s mestami týchto krajín, Gänzendorf, Veselí nad Moravou a Albertirša, má mesto uzatvorené partnerské styky, ktoré sa každoročne premietajú do rôznych kultúrno-spoločenských a športových akcií. Okrem týchto miest má mesto družbu s poľským Žninom. K takýmto akciám patrí „Kultúra bez tlmočníka“, medzinárodné zápasy hádzanárov, či futbalové turnaje mladších a starších žiakov.

Z politicko-správneho hľadiska sú Malacky sídlom okresu Malacky, ktorý združuje 26 obcí.

K 26.5.2001 žilo v meste Malacky 17 773 obyvateľov, z toho 8 657 mužov a 9 116 žien. Počtom obyvateľov sa mesto radí k menším mestám SR.

Obyvateľstvo mesta
Malacky (máj 2001)

	Počet	Podiel
Muži	8 657	48,70%
Ženy	9 116	51,30%
Spolu	17 773	100%

Zdroj: ŠÚ SR

Obyvateľstvo mesta Malacky (máj 2001)

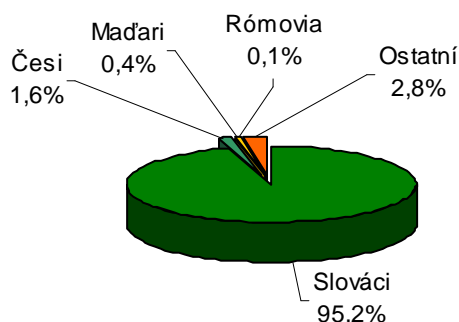
Z etnografického hľadiska tvoria Malacky homogénny celok. V národnostnej štruktúre mesta výrazne dominujú Slováci 96,7 %, najpočetnejšie menšiny tvoria Česi 1,6 %, Maďari 0,4 % a Rómovia 0,1 %.

Zdroj: ŠÚ SR

Národnostná štruktúra
mesto Malacky

Slováci	96,70%
Česi	1,60%
Maďari	0,40%
Rómovia	0,10%
Ostatní	2,80%

Národnostná štruktúra mesta Malacky

V meste Malacky sa podľa posledného sčítania obyvateľov v SR z roku 2001 hlási 71,5 % obyvateľov mesta k rímsko-katolíckej cirkvi, 1,7 % obyvateľov k evanjelickej cirkvi, ostatných 26,8 % je buď bez vyznania alebo vyznanie nebolo zistené.

b) Ekonomicko – administratívna charakteristika

➤ Podnikateľské prostredie

Súčasnú Malackú sú strediskom strojárskoho, nábytkárskeho a potravinárskeho priemyslu a naftárensko-plynárenského komplexu, ako aj mestom športu. V ich blízkosti vyrastá Priemyselno-technologický park Záhorie a Priemyselný park Malacky.

Priemyselné podniky a závody v meste sú sústredené do najväčšej výrobnjej zóny v meste. Zóna je vo vhodnej polohe na okraji mesta medzi súbežne prebiehajúcou železničnou traťou a diaľnicou. Na železničnú trať sú viaceré podniky napojené vlečkou a na diaľnicu cez Továrenskú ulicu. **Súčasná rozloha zóny je asi 80 ha, návrh územného plánu predpokladá jej rozšírenie smerom k diaľnici.**

V súčasnosti sa v spomínanej zóne nachádzajú tieto podniky:

- Skylife, s.r.o. (predtým Kablex, a.s.) – elektrické stroje a prístroje
- Swedwood, s.r.o., so švédskym kapitálom – výroba drevotriekových dosiek a nábytku
- Tower Automotive, a.s. (predtým Strojárne, a.s.) – stroje a zariadenia
- Zinkovňa, a.s. – hotové kovové výrobky
- Zberné suroviny
- Schafy, s.r.o. – domáca firma, výroba buniek a montovaných rodinných domov
- Onexo, s.r.o., Richard Fritz – spoločnosti so zahraničným kapitálom napojené na automobilovú výrobu vo Volkswagene (výroba súčastí pre autá)

V zóne sa nachádzajú aj ďalšie podniky menšieho charakteru (výroba plastových okien, doprava cementu a omietkových zmesí, autodopravcovia a viaceré menšie čerpace stanice).

Väčšie podniky sa ďalej nachádzajú v trojuholníku medzi železničnou traťou, diaľničným privádzacom a Továrenskou ulicou, pričom rozloha zóny je asi 23 ha. Z väčších závodov uvádzame:

- Vojské lesy a majetky, š.p. – píla, ktorá je v prenájme firmou Excellent, s.r.o.
- Vodohospodárske stavby, a.s. – stavebný podnik
- OBUK, s.r.o., HSF, s.r.o. – výroba plastových okien a dverí, nemecký kapitál
- RWA Slovakia, s.r.o. (predtým Karpaty plus) – produkty poľnohospodárskej výroby a služby s nimi spojené

Ostatné podniky sú rozptýlené po celom meste. Ide o Slovakofarmu, a.s., Liečivé rastliny Malacky, SPP servis, Slovenskú správu ciest, pri železničnej trati Pepsi Cola, s.r.o., pri výjazde z Malaciek smerom na Plavecký Štvrtok je Slovenská autobusová doprava, smerom na Vinohradok Agra M (predtým Štátne majetky), v centre mesta sa nachádza Pozagas, a.s., ktorá prevádzkuje podzemný zásobník zemného plynu, Nafta Gas, a.s. (dcérska spoločnosť Nafty Gbely).

Silné stránky a prednosti mesta Malacky a možnosti investičných príležitostí:

- vhodná poloha v rámci tzv. zlatého trojuholníka v centre Európy – blízkosť hraničných priechodov s Českou republikou, Rakúskom, a Maďarskom, malá vzdialenosť od hlavného mesta SR
- veľmi dobré dopravné napojenie – mesto Malacky leží na hlavnom diaľničnom ťahu Bratislava – Praha, taktiež možnosť napojenia na železničnú trať
- podpora vlády SR v prípade pripravovaných projektov Priemyselného parku Malacky a Záhorie, ako aj predpokladané zriadenie podnikateľského inkubátora v Malackách v rokoch 2003-2004

❖ **Oblasť školstva**

V meste Malacky sú zriadené **2 stredné školy:**

Gymnázium Ul. 1. mája so všeobecným zameraním

Gymnázium sv. Františka Assiského – cirkevné gymnázium

Na území mesta nie sú žiadne iné, odborné stredné školy.

❖ **Oblasť kultúry**

Kultúrny život v Malackách sa v poslednom desaťročí nevyhol recesii, ktorá bola zaznamenaná aj v celoslovenskom meradle - málo kultúrnych akcií, nízka ochota ľudí zapojiť sa do kultúrnych podujatí mesta a nedostatok priestorov pre kultúrne akcie. V meste nie je vybudovaný kultúrny stánok pre podujatia väčšieho rozsahu. V neposlednom rade sa na tejto situácii podieľal nedostatok finančných prostriedkov na organizovanie kultúrneho života v meste.

Aj napriek tomu v priebehu rokov 2001 – 2002 došlo k určitému zvratu a kultúrny život v meste sa začal rozvíjať. Prestávaním MsÚ Malacky do iných priestorov v roku 2000 zostala k dispozícii jeho prístavba, ktorá sa v priebehu roka 2001 zmenila na **Spoločenský dom Záhorského centra kultúry /ZCK/**, ktorá je príspevkovou organizáciou mesta. Po investičných úpravách sa v týchto priestoroch začali organizovať rôzne formy kultúrneho života, od divadelných predstavení pre deti aj dospelých, cez spevácke súťaže žiakov materských a základných škôl, výchovné koncerty až po koncerty a vystúpenia v oblasti vážnej hudby. V priestoroch spoločenského domu sa v priebehu roka uskutočňujú výstavy, ďalej sú tieto priestory poskytované iným záujmovým združeniam pre ich prezentáciu. **Záhorské centrum kultúry** ďalej zabezpečuje aj muzeálnu činnosť, organizuje rôzne vzdelávacie aktivity a kurzy (napr. jazykové) a organizuje aj činnosť mestskej knižnice a pod.

Kultúru v Malackách je možné okrem týchto priestorov **realizovať v prírodných podmienkach, a to v novo zrekonštruovanom Zámockom parku**, kde sa v roku 2001 prvýkrát uskutočnili oslavy 1. mája pod záštitou primátora mesta. V tejto tradícii sa pokračovalo aj v tomto roku. Prvýkrát sa na sklonku roku 2001 konali „**Adventné Malacky**“ so zaujímavými hosťami z kultúrnej a spoločenskej oblasti života. Svoju tradíciu si začínajú upevňovať v jesenných mesiacoch „Malacké dni“ a začiatkom roka vyhodnotenie osobností mesta Malacky za predchádzajúci rok. V tomto roku sa prvýkrát počas letných prázdnin uskutočnilo v areáli Zámockého parku „Kultúrne leto“. Aktivity v kultúrnej oblasti mesto zabezpečuje za pomoci sponzorov a za pomoci a ochoty ľudí, ktorí chcú napomôcť rozvoju mesta.

Na rozvoji kultúrno-spoločenského diania v Malackách sa podieľa taktiež **Základná umelecká škola**, ktorá organizuje napr. aj spoločenské a divadelné vystúpenia v koncertnej sieni – synagóga.

K historickým a kultúrnym pamiatkam mesta patrí **Pálfiovský rodový kaštieľ** (r. 1624), kde je v súčasnosti umiestnená časť nemocnice, ďalej rozsiahly **Zámocký park** (anglický park so vzácnymi drevinami), ktorý je v súčasnosti sčasti po renovácii, **františkánsky kláštor** s ochranným múrom a štyrmi vežičkami (r. 1653), ktorého priestory slúžia pre školy (základné a gymnázium).

❖ **Oblasť športu**

V roku 1995 bola daná **do prevádzky v meste krytá plaváreň a športová hala Malina**. Okrem 25 m bazénu a bazénu pre deti, telocvične pre všetky druhy loptových hier /basketbal, hádzaná, tenis, volejbal, sálový futbal/ majú možnosť návštevníci ŠH a KP Malina využiť saunu s masážou, posilňovňu, kolkáreň so štyrmi dráhami. Služby telocvične využívajú predovšetkým hádzanárske, basketbalové, volejbalové a tenisové oddiely TJ Strojár Malacky na tréningy a súťažné zápasy a už niekoľko rokov fungujúca Okresná liga v sálovom futbale, ktorá každoročne združuje 16 – 20 družstiev. Aj športový areál v Zámockom parku využívajú oddiely TJ Strojár Malacky a futbalová telovýchovná jednota ŠK Malacky pre všetky svoje družstvá.

Okrem týchto organizovaných športových podujatí majú v Malackách svoje **obligatórne miesto bežecké súťaže** pri príležitosti výročia SNP „Večerný beh zdravia“ a pri príležitosti výročia ukončenia II. svetovej vojny „Beh oslobodenia“. Oba tieto behy organizujú občianske združenia v spolupráci s Komisiou školstva, mládeže a športu pri MsZ v Malackách.

Na rozvoji telesnej kultúry a športu sa v najväčšej miere podieľajú športové kluby a telovýchovné jednoty. Jedna z najväčších športových organizácií v meste Malacky je TJ Strojár Malacky, ktorá združuje 9 športových oddielov. Ďalšími aktívnymi klubmi sú: Atletický klub AC Malacky, FSC – Galimpex – sálový futbal, RTJ – boxérsky klub, Stolnotenisev klub Malacky, ŠK Malacky – futbalový oddiel, ŠK – VTJ Malacky, ŠVK – Školský volejbalový klub Malacky, VOMO – Klub vodného motorizmu, 1. SFC Nafta gas, Horolezecký klub JAMES Malacky.

Mesto Malacky reprezentujú celoslovenské a medzinárodné podujatia:

- Medzinárodný stolnotenisev turnaj juniorov
- 19. ročník cestného behu Malacká desiatka
- Veterán rallye Záhoran
- Majstrovstvá Slovenska v boxe žiakov
- 8. ročník Memoriálu A. Škvarilu v ľahkej atletike
- volejbalový turnaj žiakov o putovný pohár

❖ **Zdravotnícka starostlivosť**

V Malackách sa nachádza **Nemocnica s poliklinikou** (II. typu) so sieťou neštátnych zdravotníckych zariadení prvého kontaktu s pacientom a zubných lekárov. Na území mesta funguje sieť rôznych privátnych ambulancií a lekární (v centre mesta sú tri lekárne). Od roku 2001 bola zriadená jednotka **Rýchlej záchrannej pomoci**.

V súčasnosti sa dokončujú úpravy priestorov na **inštalovanie mamografického prístroja**, ktorý má slúžiť na preventívne prehliadky a skoré odhalenie nádorových chorôb u ženskej časti populácie (prístroj je vo vlastníctve mesta). Na obstaraní tohto prístroja má veľký podiel mesto Malacky, ktoré tento prístroj zabezpečilo prostredníctvom verejnej zbierky občanov, ale hlavne poskytnutím finančných darov od sponzorov, ako sú HOLCIM Slovensko, a.s., NAFTA, a.s., Gbely a POZAGAS Malacky, a.s.

Do siete sociálno-zdravotníckych zariadení patrí aj **Mestské centrum sociálnych služieb v Malackách**, ktoré poskytuje svoje služby starším, zdravotne postihnutým a imobilným občanom (stravovanie, zaopatrenie – starostlivosť, ubytovanie).

❖ **Iné aktivity mesta**

Mesto Malacky sa stalo **grantom a realizátorom projektu Partnerstvo v regióne** – prvý krok ku konkrétnej realizácii projektov podporujúcich regionálny rozvoj. **Cieľom projektu je nadviazať efektívne partnerské vzťahy** medzi všetkými organizáciami pracujúcimi v prospech regionálneho rozvoja na Záhori. Projekt Partnerstvo v regióne bol rozvrhnutý do troch etáp: prvým krokom bolo vytvorenie databázy organizácií spolupracujúcich na regionálnom rozvoji - aktívnych nadácií, občianskych združení, neinvestičných fondov, spoločností a asociácií z troch okresov – Malacky, Skalica a Senica. Ďalším krokom bola príprava a realizácia pracovného stretnutia mimovládnych organizácií Záhoria. Zámerom bolo oboznámiť organizácie s možnosťami získavania grantov. Záverečnou aktivitou projektu bola príprava tréningu aktérov uvedených organizácií, na ktorom získajú zručnosti v príprave a riadení projektov.

Na území mesta Malacky pôsobia **rôzne občianske združenia** a politické strany. Z politických strán majú v meste svoje organizácie SDKÚ, KDH, HZDS, SNS, SDA, SDĽ, KSS, SOP, SDSS. Tieto neziskové organizácie **organizujú v rámci svojich možností podujatia so spoločensko-zábavným aj výchovným zameraním** /boj proti drogám, Medzinárodný deň detí, hudobné koncerty pre mládež a pod./.

➤ **Administratívny systém**

Mesto Malacky je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci osoby, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt.

❖ **Samospráva mesta Malacky**

Mesto samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou mesta a jeho majetku, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Samosprávu mesta vykonávajú jeho obyvatelia:

- a) orgánmi mesta (primátor mesta a mestské zastupiteľstvo)
- b) hlasovaním obyvateľov mesta,
- c) verejným zhromaždením obyvateľov mesta.

Orgánmi mesta sú:

- a) mestské zastupiteľstvo,
- b) primátor mesta.

Vzájomný vzťah orgánov mesta je podmienený a determinovaný tým, že oba orgány sú orgánmi s tzv. originálnou kompetenciou. Majú rovnocenné a nezávislé postavenie, každý na svojom úseku pôsobnosti, obidva orgány mesta sú volené obyvateľmi mesta.

Orgánmi mestského zastupiteľstva sú:

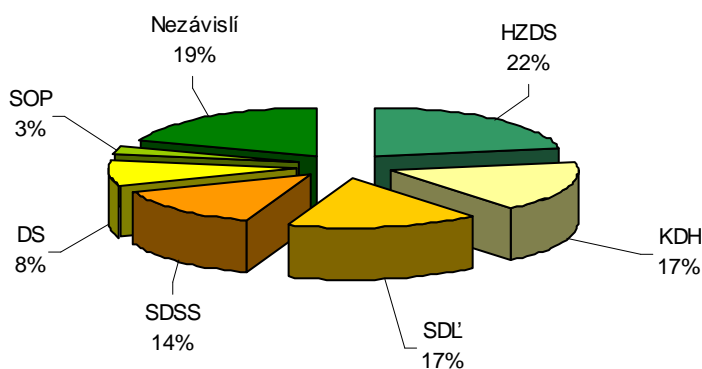
- a) mestská rada,
- b) komisie,
- c) mestský úrad,
- d) mestská polícia.

❖ Orgány mesta

Mestské zastupiteľstvo (MsZ)

Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor mesta, zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na 4 roky. Funkčné obdobie mestského zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného mestského zastupiteľstva. Počet poslancov MsZ na celé volebné obdobie určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov mesta. Pre mesto Malacky je to 13 až 19 poslancov. **V Malackách je v súčasnosti 36 poslancov. V súvislosti s novelou zákona o obecnom zriadení bude počet poslancov MsZ určený podľa počtu obyvateľov obce. Mesto Malacky patrí do kategórie obcí s počtom obyvateľov od 10 001 – 20 000, ktorému prislúcha počet poslancov v rozpätí od 13 – 19. Mesto Malacky sa rozhodlo pre konečný počet poslancov v počte 18.**

Štruktúru poslancov MsZ Malacky podľa príslušnosti k politickej strane znázorňuje nasledovný graf:

Zdroj: Mesto Malacky

Komisie MsZ

MsZ môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov MsZ a ďalších osôb zvolených MsZ. **Komisie sú fakultatívnymi orgánmi MsZ a nemajú rozhodovaciu právomoc.**

Mesto Malacky má zriadené nasledovné komisie:

- Rozpočtová, miestnych daní a majetková
- Podnikateľská a majetková
- Legislatívna

- Kultúry a propagácie
- Školstva, mládeže a športových činností
- Sociálna (zdravotná)
- Ochrany verejného poriadku a majetku
- Územného rozvoja a životného prostredia

Komisie na úseku, pre ktorý boli zriadené, najmä:

- a) vypracúvajú stanoviská k materiálom prerokúvaným na MsZ, najmä k najdôležitejším otázkam života mesta a k dôležitým investičným zámerom
- b) vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie podstatných otázok života v meste a predkladajú ich orgánom mesta, ktoré sú povinné sa nimi zaoberať a o výsledku komisiu informovať,
- c) kontrolujú spôsob realizácie uznesení MsZ, dozerajú na hospodárenie s majetkom mesta, prípadne majetkom prenechaným mestu na dočasné užívanie, ďalej dozerajú na podnikateľskú a investičnú činnosť mesta, kontrolujú ako vybavenie sťažností, oznámení a podnetov, príp. pripomienok obyvateľstva.

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta sa komisie schádzajú spravidla v týždni konania MsZ. Každá komisia dostáva materiály na prerokovanie podľa svojho zamerania, pričom materiály všeobecného charakteru dostávajú na prerokovanie všetky komisie.

Mestská rada (MsR)

Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva a plní úlohy podľa rozhodnutia mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora mesta.

Mestská rada sa schádza podľa potreby, jej zasadnutie zvoláva a vedie primátor. Mestská rada je zložená z poslancov MsZ, vrátane zástupcu primátora, ktorých volí a odvoláva MsZ. Počet členov MsR tvorí najviac 1/3-nu poslancov MsZ, pričom sa prihliada na zastúpenie politických strán MsZ.

Predkladanie materiálov na rokovanie mestského zastupiteľstva a mestskej rady

Materiály na rokovanie MsZ a mestskej rady sú predkladané na rokovanie týmto orgánom na základe **schváleného plánu práce MsZ na obdobie polroka** (plán práce je predkladaný na schválenie MsZ vždy pred ukončením príslušného polročného kalendárneho obdobia).

Materiály určené na prerokovanie v MsZ musia byť predtým prerokované v mestskej rade a v príslušných komisiách. Ešte pred rokovaním MsR sú však predkladané materiály prerokované na tzv. **malej porade primátora**, ktorú tvorí zástupca primátora, prednosta mestského úradu a vedúci jednotlivých oddelení. Desať dní pred zasadnutím mestskej rady sú členom MsR zasielané materiály určené na rokovanie MsZ. Pokiaľ majú členovia MsR pripomienky k predkladaným materiálom, tieto sú zapracované do materiálov v priebehu 2-3 dní. Ak nastane skutočnosť, že je nutné prerokovať materiál v MsZ, ktorý nie je zaradený do plánu práce MsZ, je možné takýto materiál predložiť na rokovanie MsZ bez predchádzajúceho prerokovania v MsR, komisiách. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta môže každý poslanec MsZ dať vlastný procedurálny návrh, s výnimkou návrhov týkajúcich sa hospodárenia mesta a nakladania s majetkom (napr. návrhy týkajúce sa riešenia bežných

záležitostí úradu, resp. mesta), čo však nie je obvyklé. V takom prípade môže rozhodnúť MsZ aj bez akýchkoľvek vopred predkladaných materiálov. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta sú pri prerokovaní materiálov v MsZ a v MsR akceptované odborné stanoviská príslušných oddelení mestského úradu a zároveň sú akceptované aj pripomienky „odborného charakteru“ od členov MsR. Zástupcovia mesta vylučujú pri predkladaní a schvaľovaní materiálov akékoľvek politické aspekty.

Nakladanie s majetkom

Predaj majetku vždy podlieha predchádzajúcemu schváleniu MsZ. **Mesto má vypracovanú a schválenú stratégiu predaja majetku vrátane časového harmonogramu odpredaja majetku.** Majetok mesta je rozdelený na kmeňový – strategický pre mesto a neupotrebitelný majetok. Paradoxom je, že napriek schválenej stratégii a časovému harmonogramu predaja majetku na volebné obdobie, nebola práve z dôvodu neochoty a neville poslancov MsZ naplnená stratégia odpredaja a plánované odpredaje sa neuskutočnili. Zástupcovia mesta zastávajú názor, že poslanci MsZ sú pri prijímaní niektorých rozhodnutí kontraktneproduktívni, čo sa prejavilo aj pri predaji majetku. Mesto plánovalo urobiť v roku 2001 radikálny odpredaj nepotrebného majetku, resp. majetku, ktorý neprináša mestu úžitok, čo však nebolo z vyššie uvedených príčin zrealizované. Mesto neinvestuje do majetku, ktorý nepotrebuje, aj keď má z prenájmu tohto majetku príjmy, pretože náklady na udržiavanie tohto majetku sú vyššie ako príjmy z nájomného, ktoré nepokryjú ani jednoduchú reprodukciu. Nehnuteľnosti však podľa vyjadrenia zástupcov mesta nie sú v havarijnom stave. Výpadok príjmov však obmedzuje investičné a rozvojové aktivity mesta. Nevýhodné nájomné zmluvy pre mesto boli uzatvorené ešte za predchádzajúceho vedenia na mestskom úrade (napr. nájomné zmluvy na 50 rokov pri troch pozemkoch). Súčasnú vedúcu dalo žiadať o výpovede z nájmu, ktoré sú v súčasnosti v súdnom konaní.

Príslušným oddelením mestského úradu, ktoré je zodpovedné za oblasť nakladania s majetkom, nie sú spracovávané ekonomické analýzy strategického charakteru, ktoré by posudzovali výhodnosť, resp. nevýhodnosť odpredajov, nájmov a pod. Takéto prepočty sa vyhotovujú operatívne, pri zostavovaní rozpočtu, kedy sa zároveň posudzuje výhodnosť, resp. nevýhodnosť odpredaja nehnuteľností.

Oblasť nakladania s majetkom, ako aj systém riadenia hospodárenia mesta prešiel radikálnymi zmenami. Tieto nastúpili so zmenou v osobe primátora po voľbách v r. 1998 a poslancov mestského zastupiteľstva. Politika netransparentného hospodárenia bola postupne nahrádzaná, nie všetky sporné otázky sa však podarilo doriešiť. Nový systém riadenia bol nastolený hlavne v oblasti nakladania s majetkom mesta, hoci práve v tejto oblasti sa nepodarilo docieľať všetky nápravy po bývalom vedení.

Za bývalého vedenia bol prenajatý celý lukratívny majetok družstvu a podľa existujúcej právnej dokumentácie nemohlo mesto nakladať s vlastným majetkom. Ďalej boli uzatvorené nájomné zmluvy na užívanie pozemkov na obdobie 50 rokov, ktoré boli pre mesto nevýhodné a v zmysle ktorých nemohlo mesto taktiež nakladať s vlastným majetkom (napr. nemohlo na pozemkoch stavať). K ďalším nevýhodným zmluvám pre mesto patrili zmluvy s nevýhodnými obchodnými podmienkami, napr. na prenájom športovej haly so zmluvnou pokutou 10 mil. Sk. Nástupom nového vedenia bol realizovaný právny audit – mesto prehodnotilo doterajšie zmluvné vzťahy, zo strany mesta boli dané žaloby aj o neplatnosti zmlúv pre mesto a mestu sa podarilo vyriešiť časť sporných záležitostí.

Primátor mesta

Je predstaviteľom mesta a najvyšším orgánom mesta. Primátor je štatutárnym orgánom v majetkovo-právnych vzťahoch mesta, v pracovno-právnych vzťahoch pracovníkov mesta, v administratívno-právnych vzťahoch je správny orgánom, v daňových a poplatkových vzťahoch je daňovým orgánom.

Funkcia primátora mesta je nezlučiteľná s funkciou

- a) poslanca MsZ,
- b) štatutárneho orgánu alebo člena orgánu právnickej osoby, zriadenej alebo založenej mestom,
- c) štatutárneho zástupcu právnickej osoby s majetkovou účasťou mesta,
- d) zamestnanca mesta, v ktorom má byť volený,
- e) predsedu samosprávneho kraja,
- f) vedúceho zamestnanca orgánu štátnej správy alebo podľa osobitného zákona.

Primátor mesta najmä:

- zvoláva a vedie zasadnutie mestského zastupiteľstva a mestskej rady,
- vykonáva mestskú správu,
- zastupuje mesto vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám,
- rozhoduje vo všetkých veciach správy mesta, ktoré nie sú zákonom alebo organizačným poriadkom mestského zastupiteľstva, vyhradené mestskému zastupiteľstvu,
- podpisuje všeobecne záväzné nariadenia mesta a uznesenia mestského zastupiteľstva a mestskej rady.

Primátor mesta môže pozastaviť výkon uznesenia MsZ, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre mesto nevýhodné tak, že ho nepodpíše v lehote do 10 dní od jeho schválenia MsZ. Primátor prerokuje uznesenie MsZ pred pozastavením jeho výkonu v MsR, avšak uznesením MsR nie je viazaný.

Zástupca primátora

Primátora počas jeho neprítomnosti alebo nespôsobilosti na výkon funkcie zastupuje jeho zástupca, ktorého na návrh primátora volí spravidla na celé funkčné obdobie mestské zastupiteľstvo z poslancov MsZ, pričom MsZ môže zástupcu primátora kedykoľvek odvolať.

MsZ na návrh primátora ustanoví rozsah úkonov a činností, ktoré je zástupca primátora povinný vykonávať. **Ak zanikne mandát primátora pred uplynutím funkčného obdobia, plní úlohy primátora v plnom rozsahu zástupca primátora.** Zastupovanie skončí zložením sľubu novozvoleného primátora.

Mestský úrad

Je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora. Mestský úrad nemá právnu subjektivitu, zabezpečuje administratívne a organizačné záležitosti súvisiace s plnením úloh samosprávy mesta, najmä:

- a) zabezpečuje písomnú agendu všetkých orgánov mesta a orgánov MsZ, je podateľňou a výpravňou písomností mesta,
- b) zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie MsR, MsZ a komisií,

- c) vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí primátora vydávané v správnom konaní a v daňovom a poplatkovom konaní, v správnom konaní, v daňovom a poplatkovom konaní,
- d) vykonáva nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora.

Mestská polícia

Na zabezpečenie verejného poriadku, ochrany životného prostredia a na plnenie ďalších úloh mesta, vyplývajúcich zo zákonov, nariadení mesta, uznesení MsZ a pokynov a rozhodnutí primátora, môže byť zriadená mestská polícia.

➤ *Systém riadenia, procesy, kontrolné mechanizmy*

Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta zložený zo zamestnancov mesta. Mestský úrad sa člení na sekretariáty, oddelenia a referáty.

Prácu mestského úradu vedie a organizuje **prednosta mestského úradu**, ktorého vymenúva a odvoláva primátor. Prednosta musí mať vysokoškolské vzdelanie ekonomického alebo právnického smeru. Prednosta mestského úradu plní najmä nasledovné úlohy:

- a) ***organizuje, riadi a kontroluje činnosť MsÚ a koordinuje činnosť s ďalšími orgánmi MsZ,***
- b) dáva návrhy a spolupracuje na dlhodobých koncepciách rozvoja mesta,
- c) zabezpečuje technické a materiálne potreby MsÚ,
- d) v súčinnosti s jednotlivými oddeleniami MsÚ koordinuje prípravu a zostavenie návrhu rozpočtu mesta a zabezpečuje jeho plnenie,
- e) spolupracuje s jednotlivými inštitúciami pri zvyšovaní kvalifikácie zamestnancov MsÚ,
- f) je oprávnený konať vo veciach obchodných, administratívnoprávnych, pokiaľ nie sú zákonom alebo štatútom mesta zverené primátorovi,
- g) organizuje, riadi a vykonáva práce, v súčinnosti s primátorom, v čase mimoriadnych udalostí,
- h) podpisuje spolu s primátorom zápisnice zo zasadnutí MsZ,
- i) zodpovedá za realizáciu uznesení MsZ a rozhodnutí primátora.

Prednosta zodpovedá za svoju činnosť primátorovi, zúčastňuje sa na zasadnutia MsR a MsZ s hlasom poradným.

Riadenie mesta ponímame ako riadenie interné a externé. **Interné riadenie sa vykonáva na jednotlivých stupňoch riadenia, ktorými sú prednosta mestského úradu a vedúci oddelení, teda organizácia procesov na mestskom úrade je pomerne jednoduchá.**

Oddelenia MsÚ a sekretariáty sú základnými organizačnými jednotkami a navzájom medzi sebou spolupracujú pri plnení úloh mesta. **Oddelenia riadia, kontrolujú a za ich činnosť zodpovedajú ich vedúci**, ktorí musia mať príslušné VŠ vzdelanie, odbornú a riadiacu prax, dobré organizačné schopnosti. Spoluprácu vedúcich oddelení koordinuje prednosta MsÚ, ktorý zároveň riadi sekretariát MsÚ. Jednotlivé oddelenia sa ďalej členia na referáty, ktoré sú najnižšou zložkou vnútornej štruktúry mestského úradu.

Vnútrošnú organizáciu mestského úradu obsahuje Organizačný poriadok MsÚ. Mesto má presne definované riadiace štruktúry, postavenie orgánov mesta vo vzťahu k mestskému úradu a pôsobnosť jednotlivých oddelení MsÚ. **Interné riadenie** sa uskutočňuje aj prostredníctvom vnútorných smerníc a všeobecne záväzných nariadení mesta. Kontrolné mechanizmy sú tvorené vedúcimi pracovníkmi na jednotlivých úrovniach riadenia oddelení, ako aj hlavným kontrolórom mesta.

Postavenie hlavného kontrolóra mesta

Hlavný kontrolór je zamestnancom mesta a za svoju činnosť zodpovedá mestskému zastupiteľstvu. Hlavného kontrolóra volí a odvoláva MsZ na 6 rokov a po uplynutí tohto obdobia jeho pracovnoprávny vzťah k mestu skončí.

Hlavný kontrolór vo vzťahu k mestskému úradu najmä:

- a) vykonáva kontrolu príjmov a výdavkov rozpočtu mesta a hospodárenia s majetkom mesta, ako aj hospodárenia rozpočtových organizácií mesta a príspevkových organizácií mesta,
- b) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu mesta a záverečného účtu mesta pred ich schválením MsZ.

Pri vykonávaní svojej činnosti hlavný kontrolór úzko spolupracuje s prednostom mestského úradu a jednotlivými oddeleniami MsÚ. Hlavný kontrolór sa zúčastňuje na zasadnutiach MsZ a MsR s hlasom poradným.

Náplne činností jednotlivých oddelení mestského úradu

Sekretariát primátora

- je organizačno-administratívnu jednotkou primátora a zástupcu primátora,
- organizuje porady, zodpovedá za ich prípravu, zabezpečovanie podkladov na rokovania, vyhotovuje zápisnice a ich doručovanie podľa rozdeľovníka,
- vedie korešpondenciu primátora,
- organizuje príjem stránok, návštev štátnych a zahraničných delegácií a zabezpečuje stretnutia s nimi,
- **spolupracuje s oddeleniami MsÚ pri príprave materiálov a rokovaní orgánov mesta,**
- zabezpečuje jednotlivé práce na projekte priemyselný park a ďalších rozvojových programov mesta,
- komunikuje so štátnou správou, zahraničnými subjektami, dodávateľmi,
- vedie archív písomností a centrálnu evidenciu odborných publikácií.

Súčasťou sekretariátu primátora je právnik mesta, architekt mesta, projektový manažér, sekretárka, vodič. Právnik a architekt mesta sú externe obsadzované funkčné miesta na dohodu alebo mandátnu zmluvu.

Prednostovi mestského úradu podlieha sekretariát mestského úradu a 4 oddelenia – oddelenie evidencie obyvateľstva a sociálnych vecí, územného rozvoja a životného prostredia, ekonomické oddelenie, oddelenie právne a správy majetku.

Sekretariát mestského úradu

- **zabezpečuje v spolupráci s ostatnými oddeleniami prípravu zasadnutí MsR a MZ**

- **po stránke organizačnej, technickej a administratívnej,**
- **zabezpečuje spracovanie a rozoslanie materiálov a odborných podkladov na zasadnutia MsR a MsZ a vyhotovenie uznesení a zápisníc z rokovania MsR a MsZ a rozoslanie uznesení,**
- organizuje a zabezpečuje v spolupráci s ďalšími oddeleniami MsÚ voľby, referendum a verejné zhromaždenia obyvateľov mesta,
- rozvíja a zabezpečuje účinné formy propagácie mesta v spolupráci s masovokomunikačnými prostriedkami,
- zabezpečuje správu počítačovej siete a internetu,
- vedie archív písomností, audiovizuálnych a fotografických dokumentov v danej oblasti,
- rozvíja a zabezpečuje účinné formy propagácie mesta v spolupráci s masovokomunikačnými prostriedkami.

Oddelenie evidencie obyvateľov a sociálnych vecí

- zabezpečuje a kontroluje úlohy v oblasti sociálnej pomoci a starostlivosti,
- zabezpečuje úlohy preneseného výkonu štátnej správy na úseku škôl a školských zariadení telesnej kultúry a zdravotníctva,
- vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- vydáva rozhodnutia o poskytnutí jednorázových dávok a príspevkov sociálne odkázaným obyvateľom mesta, ako i združeniam a nadáciám v meste,
- vydáva rozhodnutia o poskytnutí opatrovateľskej služby, prepravnej služby a o úhrade za tieto služby,
- zabezpečuje úlohy na úseku všeobecnej vnútornej správy vedenie matriky,
- vedie agendu evidencie obyvateľstva, zoznamy a názvy ulíc a námestí v k. ú. Mesta,
- vedie agendu brancov a spolupracuje v tejto oblasti s okresnou vojenskou správou,
- spolupracuje pri príprave volieb, referenda a verejných zhromaždení obyvateľov mesta,
- zabezpečuje archiváciu písomností v danej oblasti.

Oddelenie územného rozvoja a životného prostredia

- **zúčastňuje sa na vypracovaní územného plánu mesta, pripravuje podklady a materiály o investičných a rozvojových zámeroch mesta v časovom a finančnom prepojení s ostatnými oddeleniami MsÚ,**
- zabezpečuje vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života v meste,
- obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri vytváraní vhodných podmienok na bývanie v meste,
- vedie evidenciu všetkých rozostavaných objektov a stavieb v k. ú. Meste a ich súpisných čísiel,
- zabezpečuje realizáciu investičnej prípravy rozvojových zámerov, vrátane prípravy verejných súťaží a spolupracuje so štátnymi fondami pri zabezpečovaní zdrojov financovania investícií,
- zabezpečuje vlastnú investičnú a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov mesta a rozvoja mesta, vedie evidenciu prevádzok podnikateľov,
- zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev,
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy v oblasti pozemných komunikácií, cestnej dopravy, štátnej správy vo vodnom hospodárstve, územnom plánovaní a stavebnom **poriadku, ochrany prírody a krajiny podľa osobitných predpisov.**

Oddelenie ekonomické

- zabezpečuje vedenie účtovníctva v súlade s platnou právnou úpravou a styk s peňažnými ústavmi, poisťovňami, a pod.
- dáva návrhy na prijatie, poskytnutie úverov,
- vedie pokladňu a zodpovedá za správnosť pokladničných operácií,
- vyhodnocuje stav a hospodárenie s finančnými prostriedkami a cennými papiermi mesta,
- v súčinnosti s ostatnými útvarmi a oddeleniami MsÚ vypracováva návrh rozpočtu mesta na príslušný kalendárny rok ako i výhľady na ďalšie obdobie, priebežne sleduje plnenie príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu, vypracováva záverečné vyhodnotenie čerpania rozpočtu mesta a záverečný účet mesta,
- vedie centrálnu evidenciu sledovania pohľadávok a záväzkov mesta a ich mimosúdne vymáhanie, vedie mzdovú agendu a evidenciu dovolení zamestnancov mesta,
- spolupracuje pri zabezpečovaní inventarizácie majetku mesta a záväzkov,
- zabezpečuje správu daní z nehnuteľností a miestnych daní a poplatkov v súlade správnymi predpismi a nariadeniami mesta a každoročné komplexné vyhodnotenie daní a poplatkov, predkladá návrh na ich zmeny.

Oddelenie právne a správy majetku

- vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom mesta a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným mestu do užívania,
- vedie centrálnu evidenciu o majetku mesta a technickú dokumentáciu o ňom a evidenciu o pozemkoch a stavbách v k. ú. Mesta,
- zabezpečuje majetkovoprávne vysporiadanie majetku mesta a jeho zápisy na LV,
- vykonáva inventarizáciu majetku mesta a túto koncom roka odsúhlasuje s účtovným stavom,
- zabezpečuje verejnú súťaž a dražby nehnuteľností v majetku mesta, preveruje doklady o opodstatnenosti žiadateľov o vydanie majetku v zmysle reštitučných zákonov a vydáva stanoviská k vydaniu majetku,
- zabezpečuje údržbu a správu nehnuteľností majetku mesta, vrátane MsÚ, ktoré nie sú v správe iného subjektu,
- vedie evidenciu o majetkovoprávných sporoch a ostatných sporoch mesta,
- vypracováva zmluvy v oblasti hospodárenia s majetkom mesta, ako i ostatné zmluvy vyhotovované MsÚ a vedie centrálnu evidenciu zmlúv.

Externé riadenie je upravené základnými legislatívnymi normami a vykonávajú ho orgány mesta a MsZ, postavenie ktorých určuje Štatút mesta. Kontrolné mechanizmy zabezpečuje aj hlavný kontrolór mesta, ktorý je zamestnancom MsÚ a za svoju činnosť zodpovedá mestskému zastupiteľstvu.

2. Finančné hospodárenie mesta

Finančné riadenie mesta sa uskutočňuje na základe interných smerníc a všeobecne záväzných nariadení. Je v pôsobnosti ekonomického oddelenia, ktoré sa člení na 2 referáty, a to referát finančný a rozpočtu a referát daní a poplatkov. Ekonomické oddelenie riadi vedúci tohto oddelenia, ktorý podlieha prednostovi MsÚ.

Súčasťou finančného riadenia je **riadenie cash-flow**, ktoré mesto uskutočňuje na polročnej báze. Pravidelne 1 krát mesačne sa konajú porady za účasti primátora, prednostu a vedúcich jednotlivých oddelení za účelom zabezpečenia chodu samosprávnych funkcií mesta, pričom

v priebehu mesiaca sú vykonané osobné kontakty a stretnutia za účelom riešenia naliehavých úloh. **Podľa nášho názoru by mali byť porady vedenia uskutočňované operatívnejšie, v kratších časových intervaloch, napr. 1 krát do týždňa za účelom riešenia operatívnych úloh.**

a) Interné predpisy v oblasti finančného riadenia

➤ *Zásady finančného hospodárenia*

Zásady finančného hospodárenia upravujú:

- a) hospodárenie mesta,
- b) úkony organizácií podliehajúce schváleniu orgánmi mesta,
- c) podmienky prijatia úveru alebo pôžičky,
- d) združovanie mestských prostriedkov,
- e) zodpovednosť za hospodárenie a jeho kontrolu.

Rozpočet mesta vyjadruje ekonomickú samostatnosť mesta. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacich na spravovanom území, ako aj k občanom žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre mesto zo všeobecne záväzného nariadenia mesta alebo uzavretých zmluvných vzťahov. Zahŕňa ja finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

Ak vznikne v priebehu roka potreba úhrady, ktorá nie je rozpočtovo zabezpečená, možno úhradu realizovať rozpočtovými opatreniami:

v právomoci primátora:

- odsunutím resp. obmedzením výdavku, pokiaľ to nie je v rozpore s plnením zákonných funkcií mesta v rámci oddielu do výšky 200 000,-Sk,
- odsunutím resp. obmedzením iného výdavku, pokiaľ to nie je v rozpore s plnením zákonných funkcií mesta medzi skupinami a oddielmi do výšky 200 000,-Sk.

Požiadavka na presun finančných prostriedkov musí byť správcom oddielu predložená primátorovi mesta v písomnej forme. Presun finančných prostriedkov v rámci oddielu a medzi skupinami a oddielmi v stanovenom limite **schvaľuje primátor mesta.** **Schválenie presunu finančných prostriedkov si vyžaduje písomnú formu a primátor má povinnosť o vykonaných rozhodnutiach informovať MsZ pri čerpaní rozpočtu.**

schválením mestského zastupiteľstva:

- z rezervného fondu,
- použitím mimorozpočtových zdrojov,
- zmenou rozpočtu.

Za efektívnosť hospodárenia, starostlivosť o majetok mesta a jeho ochranu zodpovedá vedúci organizácie, ktorá majetok užíva. Hospodárenie s majetkom mesta kontroluje MsZ prostredníctvom hlavného kontrolóra. Previerok sa môžu zúčastňovať aj poslanci MsZ.

➤ *Zásady hospodárenia s majetkom mesta*

Majetkom mesta sú veci vo vlastníctve mesta, majetkové práva mesta a majetkové práva právnických osôb založených mestom. Majetkom mesta sú aj finančné prostriedky na príslušných účtoch, finančná hotovosť, ceniny, cenné papiere (akcie, obligácie).

S majetkom sú oprávnení nakladať a hospodáriť:

- a) mestské zastupiteľstvo
- b) primátor mesta
- c) pracovníci mesta
- d) podnikateľské a ďalšie subjekty s majetkovou účasťou mesta, mestské príspevkové organizácie.

Majetok mesta sa má zveľaďovať, zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Majetok mesta možno najmä:

- a) využiť v rámci plnenia úloh vyplývajúcich pre mesto,
- b) dať do správy iným fyzickým alebo právnickým osobám,
- c) dať do užívania – ak ide o neupotrebitelný alebo prebytočný majetok,
- d) dať do prenájmu – a to jednotlivo, alebo celý súbor vecí,
- e) bezodplatne poskytnúť podnikateľským subjektom na plnenie úloh v záujme mesta,
- f) vložiť ako majetkový vklad do podnikania, združení a nadácií.

Darovanie nehnuteľného majetku mesta je neprípustné. **Všetky úkony orgánov samosprávy mesta ako aj subjektov spravujúcich majetok mesta - pri nakladaní a správe majetku mesta – musia byť písomné**, v zmysle všeobecne platných právnych predpisov.

Mesto môže nadobúdať majetok: zo zákona, od právnických a fyzických osôb zmluvou – odplatne, dedením, darovaním, vlastnou podnikateľskou a investorskou činnosťou. **Nadobúdanie vlastníctva nehnuteľného majetku podlieha vždy schváleniu MsZ.**

Prevody nehnuteľného majetku mesta na iné právnické a fyzické osoby sa uskutočňujú zmluvne a za odplatu. **Zmluvné prevody nehnuteľného majetku vždy podliehajú schváleniu MsZ.**

Prenechať majetok mesta na dočasné užívanie je možné v prípadoch, keď je to pre mesto ekonomicky výhodné – len zmluvne. **Uzatváranie týchto zmlúv patrí do rozhodovacej právomoci MsZ.**

Mesto môže zveriť svoj majetok do správy podnikateľským subjektom a iným subjektom s majetkovou účasťou mesta – len zmluvne. Do správy sa týmto subjektom dáva tá časť majetku mesta, ktorá slúži na plnenie ich úloh. Súčasne prechádzajú na tieto subjekty súvisiace záväzky. **Odovzdanie majetku do správy podlieha schváleniu MsZ.** Subjekty, ktorým bol zverený majetok mesta do správy sú povinné s ním hospodáriť v prospech rozvoja mesta, jeho občanov, ochrany a tvorby životného prostredia.

Mesto prenajíma za účelom uspokojovania potrieb občanov i podnikateľských subjektov nehnuteľný majetok zo svojho vlastníctva – v súlade s príslušnými ustanoveniami občianskeho zákonníka a iných právnych predpisov, zásadami o hospodárení s majetkom mesta Malacky ako i Všeobecne záväznými nariadeniami mesta: VZN o prenájme pozemkov vo vlastníctve mesta, VZN o prenájme nebytových priestorov, VZN o prenájme bytov a bytovacích jednotiek v ubytovacích zariadeniach.

Schvaľovanie úkonov pri nakladaní s majetkom mesta:

Mestské zastupiteľstvo schvaľuje:

- a) odplatné nadobúdanie vlastníctva nehnuteľných vecí a prevody vlastníctva,

- b) prevod nehnuteľného majetku do správy – zverenie a odňatie,
- c) prenájom nehnuteľného majetku na dobu dlhšiu ako jeden rok,
- d) prevod hnuťného majetku nad 200 000 Sk bez DPH,
- e) peňažné a nepeňažné vklady do obchodných spoločností,
- f) majetkové účasti na podnikaní iných osôb,
- g) zriadenie vecného bremena, záložného práva, predkupného práva, vzdanie sa oprávnenia z vecného bremena, predkupného práva, zánik záložného práva,
- h) prijatie daru vecí hnuťnej a nehnuteľnej, vrátane meny slovenskej v sume nad 500 tis. Sk bez DPH,
- i) dočasné alebo trvalé upustenie od vymáhania pohľadávky nad 50 000 Sk a príslušenstva pohľadávok a pokút nad 50 000 Sk,
- j) prijatie finančného úveru (pôžičky) a poskytnutie úveru (pôžičku) nad 500 000 Sk,
- k) predaj vecí na verejnej dražbe,
- l) založenie hnuťných vecí alebo práv nad hodnotu 500 000 Sk,
- m) výsledok výberového konania a aukcií nad 500 000 Sk,
- n) združovanie finančných prostriedkov,
- o) zníženie pohľadávky mesta nad 20 000 Sk,
- p) majetkové vklady do obchodných spoločností, združení a nadácií
- q) dohoda o splátkach s lehotou dlhšou ako 2 roky,
- r) bezodplatné postúpenie pohľadávky nad 20 000 Sk,
- s) výsledok verejného obstarávania tovarov, výkonov a služieb nad 500 000 Sk bez DPH úhrnom a verejných prác nad 1 000 000 Sk bez DPH úhrnom.

Primátor mesta schvaľuje:

- a) prijatie daru vecí hnuťných i nehnuteľných vrátane meny slovenskej a cudzej do 200 tis. Sk bez DPH a po doporučení MsR, ak ide o sumu od 200 001 Sk do 500 000 Sk bez DPH s následným informovaním MsZ,
- b) dočasné alebo trvalé upustenie od vymáhania príslušenstva pohľadávok a pokút do 50 tis. Sk,
- c) prevod hnuťného majetku do 200 000 Sk bez DPH,
- d) odpustenie pohľadávky do 20 000 Sk bez DPH,
- e) bezodplatné postúpenie pohľadávky do 20 000 Sk bez DPH,
- f) dočasné alebo trvalé upustenie od vymáhania pohľadávky do 20 000 Sk, prijatie úveru (pôžičky), poskytnutie úveru (pôžičky), pristúpenie k dlhu a prevzatie záruky do 500 000 Sk
- g) uzatváranie nájomných zmlúv na nehnuteľný majetok mesta s dobou nájmu do 1 roka,
- h) výsledok výberového konania.

Prebytočný a neupotrebitel'ný majetok

Prebytočný je majetok, ktorý mesto a ani subjekty hospodárenia trvale nepotrebujú na plnenie svojich úloh. Za prebytočnú sa považuje aj tá časť majetku, ktorá presahuje rozsah, primeraný potrebám subjektov hospodárenia.

Neupotrebitel'ný majetok je ten, ktorý pre svoje úplné opotrebovanie, poškodenie, zastaralosť alebo nehospodárnosť nemôže už slúžiť svojmu účelu.

Pre nakladanie s prebytočným alebo neupotrebitel'ným majetkom zriadi primátor mesta vyrad'ovaciú komisiu ako svoj poradný orgán, posudzujúci prebytočnosť a neupotrebitel'nosť majetku. Komisia predkladá primátorovi mesta návrh na vyradenie

majetku, na spôsob naloženia s majetkom a dohliada na navrhovaný spôsob likvidácie. Rozhodnutie o neupotrebitelnosti a prebytočnosti majetku schvaľuje primátor.

Nakladanie s majetkovými právami

Majetkovými právami sú pohľadávky a iné majetkové práva mesta, o ktorých mesto vedie podrobnú evidenciu. **Ak je pohľadávka mesta prechodne nevymožiteľná, môžu subjekty hospodárenia, resp. mesto Malacky dočasne upustiť od jej vymáhania. Dočasne upustiť od vymáhania pohľadávky možno len do výšky 20 000 Sk so súhlasom primátora mesta. Nad uvedenú výšku je potrebný súhlas MsZ.**

Hospodárenie s cennými papiermi a devízovými prostriedkami

O kúpe, predaji, alebo emisii cenných papierov môže rozhodnúť len MsZ, ktoré tiež určí, v jednotlivom prípade, ako je mesto výhodné, kto bude nakladať s cennými papiermi a súčasne určí aj hodnotu dispozície.

Mesto má právo požiadať o zriadenie devízového účtu a **dispozičné oprávnenie s devízovými prostriedkami má primátor mesta a ním poverený pracovník mesta. O hospodárení s devízovým účtom a kontrole devízových prostriedkov predkladá hlavný kontrolór mesta polročne správu MsZ.**

➤ *Obeh účtovných dokladov*

Účtovné doklady sú písomnosti, ktorými účtovná jednotka dokladá hospodárske skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva. Podkladom pre účtovné doklady sú prvotné doklady, do ktorých patria paragon, faktúra, dodací list, cestovný príkaz, cestovné lístky, účet za ubytovanie, potvrdenka o zaplatení a pod. Základný obsah účtovných dokladov stanovuje zákon o účtovníctve. uvedené náležitosti sú minimom údajov, t.j. keď chýba na doklade niektorá z nich, nemôže sa tento považovať za preukazný.

Obeh účtovných dokladov zahŕňa nasledovné činnosti:

- Triedenie a číslovanie - > rozdelenie účtovných dokladov do skupín podľa obsahu (napr. došlé faktúry, vydané faktúry, pokladničné doklady a pod.) v rámci skupín podľa dátumu vyhotovenia alebo prevzatia.;
- Preskúvanie správnosti - > overenie správnosti údajov uvedených v účtovných dokladoch, poprípade prípustnosti zaznamenaných hospodárskych operácií. Každý účtovný doklad musí byť preskúmaný pred zaúčtovaním po stránke vecnej a formálnej správnosti. Vecná správnosť spočíva v preverení správnosti uvádzaného množstva a ceny, dodržanie zmluvných podmienok a tiež správnosť číselných údajov. **Preverenie formálnej správnosti vykonáva účtovník**, ktorý skúma oprávnenosť osôb zodpovedných za účtovný prípad a úplnosť predpísaných náležitostí.
- Určenie účtovacieho predpisu a zaúčtovanie - > na preskúmanom účtovnom doklade sa vyznačí účtovací predpis, ktorý určuje účty týkajúce sa účtovného prípadu. Účtovací predpis obsahuje ďalej číselnú sumu dátum a podpis.
- Uschovávanie a skartácia.

Prvotné doklady sú podkladom pre vznik účtovných dokladov. Pod prvotnými dokladmi sa rozumejú: faktúry – odberateľské a dodávateľské, zmluvy ak nahrádzajú faktúru, výpisy z bankových účtov, pokladničné doklady, mzdové doklady, interné doklady, objednávky.

Všetky **dodávateľské faktúry** prichádzajú na MsÚ cez podateľňu, kde sa zapíšu do knihy došlej pošty. Po rozdelení došlej pošty prednostom MsÚ ju pracovníčka podateľne doručí na ekonomické oddelenie. Každá došlá faktúra je na ekonomickom oddelení opatrená likvidačným listom. Až po vyplnení likvidačného listu je možné dať faktúru k úhrade. **Vecnú správnosť a krytie faktúry zmluvou, resp. objednávkou potvrdzuje príslušný vedúci oddelenia, ktorého sa faktúra týka**, pričom pred samotnou objednávkou prác, príp. služieb sa posudzuje, či budú vyhradené v rozpočte na danú akciu finančné prostriedky. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta je prioritou mesta zabezpečenie finančného krytia predovšetkým investičných akcií. **Finančnú správnosť, t.j., či má faktúra všetky náležitosti a či je zabezpečené finančné krytie faktúry (položky) rozpočtom, potvrdzuje svojim podpisom vedúci ekonomického oddelenia. Súhlas s úhradou potvrdzuje svojim podpisom prednosta MsÚ. Úhrada nebude zrealizovaná, ak platba nebude schválená prednostom MsÚ.**

Všetky **odberateľské faktúry** sú vystavované na základe podkladov fakturantkou na ekonomickom oddelení. Podklady podpisuje príslušný vedúci oddelenia, resp. útvaru, ktorý týmto zodpovedá na vecnú stránku faktúry. Vydané faktúry podpisuje vedúci ekonomického oddelenia.

Ak **zmluvy nahrádzajú dodávateľské faktúry**, ich obeh je totožný s obehom dodávateľských faktúr. Ak nahrádzajú **odberateľskú faktúru**, táto sa potom nevystavuje a takéto zmluvy sú predkladané v jednom origináli na ekonomické oddelenie.

Výpisy z bankových účtov sú dokladom o uskutočnení úhrady, prevodu alebo výbere peňazí v hotovosti. Prevodový príkaz, resp. doklad na výber hotovosti je po dohode s bankou platný len vtedy, ak obsahuje dva z podpisov oprávnených osôb. Oprávnenými osobami sú v tomto prípade primátor, zástupca primátora, prednosta MsÚ a vedúci ekonomického oddelenia.

Pokladničnými dokladmi sú príjmový alebo výdavkový pokladničný doklad. Pokladničný doklad musí okrem podstatných náležitostí obsahovať aj podpis príjemcu a podpis schvaľujúceho. Ak je príjemcom zamestnanec mesta Malacky, schvaľujúcim je vedúci ekonomického oddelenia; ak príjemcom je vedúci ekonomického oddelenia, schvaľujúcim je prednosta MsÚ. V rámci čerpania rozpočtu je možné predkladať na podpis schválenie výberu hotovosti z pokladne na nákup tovarov alebo služieb na predpísanom tlačive:

- do 1 000 Sk vedúci odborného útvaru a vedúci ekonomického oddelenia,
- od 1000 Sk do 10 000 Sk vedúci odborného útvaru, vedúci ekonomického oddelenia a prednosta MsÚ.

Interné doklady musia obsahovať v minimálnom rozsahu také náležitosti ako účtovné doklady, okrem toho **musia byť podpísané pracovníkom, ktorý ich vystavil, vedúcim daného oddelenia a vedúcim ekonomického oddelenia**. Zápisnice musia byť podpísané členmi príslušných komisií. Zápočet musí byť podpísaný aj primátorom.

Na základe interných dokladov sa účtujú: príspevky pre mestské príspevkové organizácie, pre športové kluby; opravné doklady, príjem a spotreba materiálu, zápisnice (inventarizácia, škodová komisia), zápočty, preddavky, čiastočné úhrady faktúr.

Pri nákupe tovarov a služieb nad 10 000 Sk v hotovosti, alebo pri nákupe na faktúru je potrebné vypísať **objednávku, ktorú predkladá vedúci odborného útvaru** (ak predkladá zamestnanec, musí byť podpísaná vedúcim útvaru). **Objednávku podpisuje vedúci**

ekonomického oddelenia a prednosta MsÚ, pri objednávkach nad 50 0000 Sk na vedomie primátor.

- **Hlavné zásady pri nadobúdaní a prevodoch vlastníctva mesta a pri prenechaní majetku mesta do užívania formou nájmu, ktoré podliehajú schváleniu mestským zastupiteľstvom (Zásady schvaľovania zmlúv)**

Schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy:

- zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku,
- zmluvné prevody vlastníctva hnuteľného majetku nad hodnotu určenú mestským zastupiteľstvom,
- nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote,
- aukčný predaj vecí podľa osobitných predpisov.

b) Rozpočet mesta

Základom finančného hospodárenia mesta je rozpočet mesta zostavovaný na obdobie jedného kalendárneho roka. **Rozpočet, jeho zmeny, čerpanie a záverečný účet mesta schvaľuje mestské zastupiteľstvo.**

- **Proces zostavovania rozpočtu**

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta, pri zostavovaní rozpočtu na nasledujúci kalendárny rok sú oslovovaní vedúci jednotlivých oddelení mestského úradu za účelom zistenia ich požiadaviek na rozpočet (výdavková časť rozpočtu), ktoré sa sumarizujú u vedúceho ekonomického oddelenia. Príjmovú časť rozpočtu pripravuje vedúci ekonomického oddelenia, pričom k čiastkovým príjmom dostáva podklady od jednotlivých oddelení, napr. ku príjmom z nájmu dostáva podklady k výške nájmu z oddelenia právneho a správy majetku. Zo všetkých sumarizovaných výdavkových a príjmových položiek spracuje vedúci ekonomického oddelenia návrh rozpočtu, ktorý potom prerokuje s vedením mestského úradu. **Za napĺňanie príjmovej časti rozpočtu je zodpovedný vedúci ekonomického oddelenia. Pri napĺňaní strategických zámerov rozvoja mesta vychádza mesto z vlastných finančných možností, z podkladov z územného rozvoja, z rozpracovaných investícií a z nových investičných aktivít.**

- **Plnenie rozpočtu mesta v predchádzajúcich obdobiach**

❖ **Príjmová časť**

Plnenie rozpočtu príjmov mesta k ultimu rokov 1999, 2000 a 2001 udáva nasledujúca tabuľka:

Položka - v tis. Sk	ROK 1999			ROK 2000			ROK 2001		
	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia
Daňové príjmy	41 390	43 482	105,1%	51 116	54 376	106,4%	58 290	56 908	97,6%
Daň z príjmov	22 400	22 736	101,5%	25 000	26 484	105,9%	30 400	29 773	97,9%
Daň z nehnuteľností	12 700	14 870	117,1%	19 200	21 041	109,6%	19 200	19 584	102,0%
Cestná daň	1 950	2 063	105,8%	2 600	2 748	105,7%	4 100	3 910	95,4%
Dane za špecifické služby	4 340	3 813	87,9%	4 316	4 103	95,1%	4 590	3 641	79,3%
Nedaňové príjmy	29 533	29 906	101,3%	37 321	38 728	103,8%	32 571	38 102	117,0%
Príjmy z podnik.a z vlastn.	3 200	2 851	89,1%	3 620	1 915	52,9%	0	0	0,0%
Administratívne a iné popl.	10 140	10 120	99,8%	9 928	8 998	90,6%	750	854	113,9%
Kapitálové príjmy	4 000	2 030	50,8%	6 500	5 381	82,8%	3 610	4 324	119,8%
Úroky z úverov, pôž.a vkl.	100	67	67,0%	180	219	121,7%	80	164	205,0%
Iné nedaňové príjmy	12 093	14 838	122,7%	17 093	22 215	130,0%	28 131	32 760	116,5%
Granty a transfery	571	1 180	206,7%	5 600	0	0,0%	11 203	13 542	120,9%
Príjmy zo splácania úverov, pôžičiek a predaja účastín	2 200	2 200	100,0%	1 413	1 414	100,1%	0	0	0,0%
Prijaté úvery	4 000	4 000	100,0%	24 864	24 864	100,0%	5 500	0	0,0%
Príjmy celkom	77 694	80 768	104,0%	120 314	119 382	99,2%	107 564	108 552	100,9%

zdroj: Výkaz RO 2-04 rozpočtové príjmy – roky 1999, 2000 a 2001

Mesto splnilo rozpočet v príjmovej oblasti k ultimu rokov 1999 (plnenie príjmov na 104 %) a 2001 (plnenie príjmov na 100,9 %), k ultimu roka 2000 nebol naplnený rozpočet v príjmovej oblasti (plnenie príjmov na 99,2 %). Pri hodnotení plnenia, resp. neplnenia jednotlivých príjmových skupín rozpočtu môžeme konštatovať nasledovné:

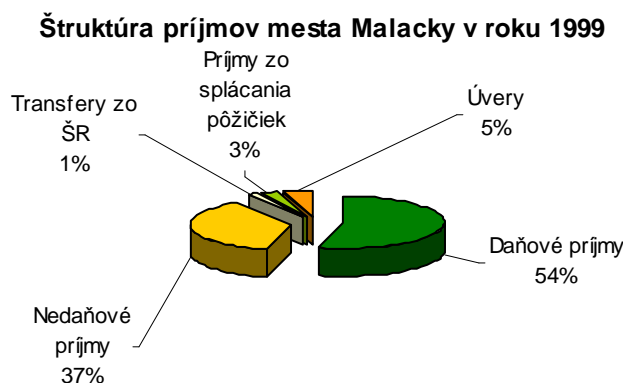
ROK 1999

V roku 1999 bol rozpočet v príjmovej časti rozpočtu prekročený o 4 %, čo predstavovalo vyššie absolútne plnenie oproti plánovaným príjmom o 3,073 mil. Sk. **V porovnaní s rozpočtom boli splnené všetky príjmové skupiny,** najvyššie plnenie vykazovali granty a transfery, ktoré boli rozpočtované v absolútnej výške 571 tis. Sk, skutočné plnenie k ultimu roka 1999 bolo v absolútnej výške 1,180 mil. Sk.

Skupina daňových príjmov v roku 1999 bola splnená na 105,1 % v dôsledku prekročenia podielových daní zo štátneho rozpočtu (dane z príjmov fyzických a právnických osôb a cestná daň), prekročené boli aj príjmy z dane z nehnuteľností (plnenie na 117,1 %) a príjmy z daní za špecifické služby (daň z predaja alkoholických a tabakových výrobkov, daň za psa, za používanie verejného priestranstva, z reklamy a pod.) boli plnené iba na 87,9 %. **Skupina nedaňových príjmov bola súhrne splnená na 101,2 %** v dôsledku výrazného prekročenia iných nedaňových príjmov (plnenie na 122,7 %) na položkách nájomné z nebytových priestorov a pozemkov a prevody z fondov. **Plnenie ostatných príjmových skupín nedaňových príjmov však výrazne zaostávalo za rozpočtom,** najnižšie – iba takmer 51 %-né plnenie vykazovali kapitálové príjmy v dôsledku neplnenia schválenej stratégie odpredaja majetku mestským zastupiteľstvom.

K splneniu celkových príjmov mesta v roku 1999 **prispelo aj plnenie príjmov zo splácania pôžičky poskytnutej mestom** spoločnosti Služby, s.r.o. v absolútnom objeme 2,2 mil. Sk (100 % - né plnenie rozpočtu) a **príjmy z prijatých úverov** v absolútnom objeme 4 mil. Sk (100 %-né plnenie rozpočtu).

Štruktúru príjmov mesta Malacky v roku 1999 udáva nasledujúci graf:

V štruktúre príjmov dominujú daňové príjmy, ktoré tvoria 54 % celkových príjmov mesta. Vysoký podiel daňových príjmov hodnotíme na jednej strane pozitívne, na druhej strane vysoká závislosť na daňových príjmoch by v prípade prerozdelenia menšieho objemu finančných prostriedkov zo strany štátu mohla znamenať výpadok príjmov. Ďalej nasledujú nedaňové príjmy s 37 %-ným podielom na celkových príjmoch a prijaté úvery s 5 %-ným podielom na celkových príjmoch. Príjmy z mestom poskytnutých pôžičiek tvorili takmer 3 % z celkových príjmov a príjmy z grantov a transferov 1 %-ný podiel na celkových príjmoch. Štruktúra príjmovej časti rozpočtu bola v roku 1999 diverzifikovaná, čo hodnotíme pozitívne.

ROK 2000

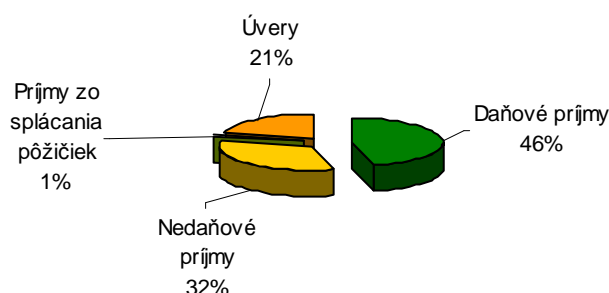
V roku 2000 bol rozpočet v príjmovej časti plnený na 99,2 %, čo predstavovalo neplnenie príjmov v porovnaní s rozpočtom absolútne o 932 tis. Sk v dôsledku neplnenia príjmov z grantov a transferov, ktoré boli rozpočtované v absolútnej výške 5,6 mil. Sk, skutočné čerpanie prostriedkov z grantov a transferov bolo nulové. Ostatné príjmové skupiny boli v porovnaní s rozpočtom splnené:

- daňové príjmy boli výrazne prekročené o 6,4 % v dôsledku prekročenia príjmov z podielových daní zo štátneho rozpočtu a príjmov z dane z nehnuteľnosti, príjmy z daní za špecifické služby boli plnené na 95,1 %;
- nedaňové príjmy boli prekročené o 3,8 % v dôsledku vyšších iných nedaňových príjmov (nájomné z nebytových priestorov a prevody z fondov), ktoré boli plnené na 130 % a vyšších príjmov z úrokov z vkladov a účtov finančného hospodárenia. **Plnenie ostatných skupín nedaňových príjmov výrazne zaostávalo za rozpočtom**, najnižšie plnenie, 53 % - né, vykazovali príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku;
- príjmy zo splácania pôžičiek poskytnutých mestom, konkrétne obchodnej spoločnosti Služby, s.r.o., boli splnené na 100 % (absolútny objem 1,4 mil. Sk);
- príjmy z prijatých úverov boli splnené na 100 %, absolútny objem 24,864 mil. Sk.

Štruktúru príjmov mesta Malacky v roku 2000 udáva nasledujúci graf:

Štruktúra príjmov mesta Malacky v roku 2000

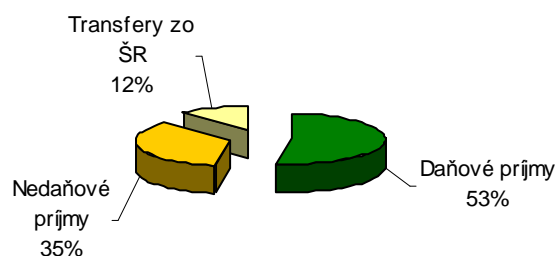
V roku 2000 sa štruktúra príjmovej časti rozpočtu v porovnaní s rokom 1999 mení, znižuje podiel daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch a zvyšuje sa podiel príjmov z prijatých úverov, čo súvisí aj so zvýšením skutočného objemu celkových príjmov medziročne 1999-2000 z 80,768 mil. Sk na 119,382 mil. Sk. So zvyšujúcim sa podielom prijatých úverov konštatujeme, že objem prijatých úverov je nutné riadiť vo väzbe na zadlženosť mesta a schopnosť splácania úverov ako návratných zdrojov financovania.

ROK 2001

V roku 2001 bol rozpočet v príjmovej oblasti plnený na 100,9 %, čo predstavovalo prekročenie rozpočtovaných príjmov absolútne o 988 tis. Sk v dôsledku výrazného prekročenia nedaňových príjmov (plnenie na 117 %) a príjmov z grantov a transferov (plnenie na 120,9 %). Daňové príjmy neboli v porovnaní s rozpočtom splnené (plnenie na 97,6 %) v dôsledku neplnenia príjmov z podielových daní zo štátneho rozpočtu – dane z príjmov boli plnené na 97,9 % a cestná daň bola plnená na 95,4 % a nízkeho plnenia príjmov z daní za špecifické služby (plnenie na 79,3 %); príjmy z dane z nehnuteľnosti boli plnené na 102 %. V skupine nedaňových príjmov boli splnené všetky parciálne položky, aj kapitálové príjmy (plnenie na 119,8 %). Iné nedaňové príjmy boli prekročené o 16,5 % v dôsledku vyšších príjmov z prevodov z fondov a príjmov z nájomného z nebytových priestorov a pozemkov v porovnaní s rozpočtom.

Štruktúru príjmov mesta Malacky v roku 2001 udáva nasledujúci graf:

Štruktúra príjmov mesta Malacky v roku 2001

V štruktúre príjmov v roku 2001 sú zastúpené daňové príjmy, nedaňové príjmy a príjmy z grantov a transferov. Podiel grantov a transferov na celkových príjmoch sa v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami zvýšil, je 12 %-ný, čo hodnotíme pozitívne, nakoľko granty považujeme výhodný zdroj financovania. Podiel daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch v roku 2001 je porovnateľný s rokom 1999.

Zhrnutie:

Štruktúru a absolútne objemy jednotlivých príjmových skupín mesta Malacky od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka :

	Rok 1999		Rok 2000		Rok 2001	
	% podiel na príjmoch	Objem v tis. Sk	% podiel na príjmoch	Objem v tis. Sk	% podiel na príjmoch	Objem v tis. Sk
Daňové príjmy	54%	43 482	46%	54 376	52%	56 908
Nedaňové príjmy	37%	29 906	32%	38 728	35%	38 102
Transfery zo ŠR	1%	1 180	0%	0	12%	13 542
Príjmy zo splácania úverov, pôžičiek a predaja účastín	3%	2 200	1%	1 414	0%	0
Úvery	5%	4 000	21%	24 864	0%	0
Príjmy celkom	100%	80 768	100%	119 382	100%	108 552

Objem skutočne dosiahnutých príjmov mesta vykazuje v časovom rade kolísavý trend vývoja a kolísavý trend vykazujú aj podiely daňových a nedaňových príjmov a transferov na celkových príjmoch, čo bolo spôsobené absolútnym zvýšením objemu príjmov v roku 2000 o 38,6 mil. Sk v porovnaní s rokom 1999. Celkové príjmy v roku 2000 vzrástli v dôsledku prijatia úveru v objeme 24,8 mil. Sk, pričom bol zaznamenaný súčasne nárast daňových aj nedaňových príjmov v absolútnych hodnotách. **V roku 2001 je štruktúra príjmovej časti rozpočtu najpriaznivejšia, nakoľko jedným z významných zdrojov príjmov sú transfery, ktoré považujeme za výhodný zdroj financovania a ich pomerne vysoký podiel na celkových príjmoch dokumentuje aj úspešnosť mesta pri ich získavaní.**

❖ Výdavková časť

Plnenie rozpočtu výdavkov mesta k ultimu rokov 1999, 2000 a 2001 udáva nasledujúca tabuľka:

Položka - v tis. Sk	ROK 1999			ROK 2000			ROK 2001		
	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia	Rozpoč.	Skutoč.	% plnenia
Bežné výdavky	64 835	59 457	91,7%	68 790	66 022	96,0%	63 379	57 916	91,4%
z toho: bežné transfery	5 775	5 647	97,8%	6 302	6 335	100,5%	7 835	7 577	96,7%
splácanie úrokov	6 620	5 669	85,6%	5 200	5 204	100,1%	3 200	3 007	94,0%
Kapitálové výdavky	14 948	12 819	85,8%	24 160	20 852	86,3%	42 445	44 705	105,3%
z toho: kapitál. transfery	0	154	x	1 660	1 660	100,0%	0	0	0,0%
Účasť na majetku a splácanie istiny	4 185	4 183	100,0%	27 364	27 951	102,1%	1 600	1 366	85,4%
z toho: splácanie istín	4 185	4 183	100,0%	27 364	27 951	102,1%	1 600	1 366	85,4%
Výdavky celkom	83 968	76 459	91,1%	120 314	114 825	95,4%	107 424	103 987	96,8%

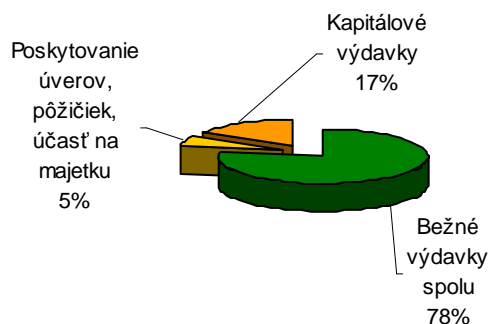
Zdroj: Výkaz RO 2-04 rozpočtované výdavky za obdobia 1999, 2000, 2001

ROK 1999

V roku 1999 boli skutočné výdavky čerpané na 91,1 %, čo predstavuje nedočerpanie rozpočtovaných výdavkov v absolútnom objeme 7,509 mil. Sk. Najnižšie plnenie bolo zaznamenané u kapitálových výdavkov (plnenie na 85,8 %), ktoré neboli dočerpané v rozpočtovanej výške (k vyčerpaniu chýbalo 2,1 mil. Sk) a u výdavkov na splácanie úrokov (plnenie na 85,6 %). V audítorskej správe mesta z roku 1999 sa konštatuje, že výška nezaplatených úrokov mesta s prijatých úverov predstavovala k 1.1.2000 absolútny objem 428 tis. Sk, čo znamená, že **nižšie plnenie na položke výdavky na splácanie úrokov bolo zaznamenané z dôvodu nezaplatenia predpísaných úrokov mestom.**

V štruktúre výdavkov mesta v roku 1999 dominujú bežné výdavky so 78 %-ným podielom na celkových výdavkoch mesta. Rovnaký, 9,5 %-ný, podiel na bežných výdavkoch predstavujú výdavky na bežné transfery a výdavky na splácanie úrokov. Podiel kapitálových výdavkoch na celkových výdavkoch je takmer 17 %-ný a podiel výdavkov na splácanie istín je takmer 5 %-ný. Uvedenú štruktúru výdavkov dokumentuje nasledujúci graf:

Štruktúra výdavkov mesta Malacky v roku 1999

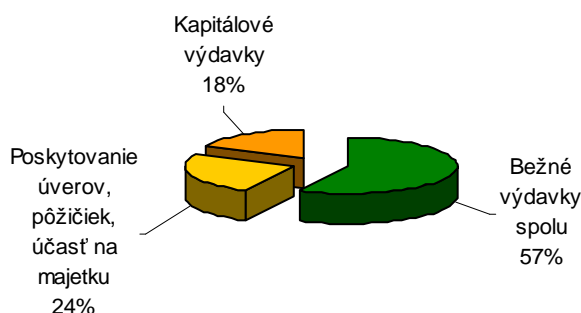

ROK 2000

V roku 2000 boli skutočné výdavky čerpané na 95,4 %, čo predstavuje nedočerpanie rozpočtovaných výdavkov v absolútnom objeme 5,5 mil. Sk (príjmová časť rozpočtu bola v roku 2000 naplnená na 99,2 %). Najnižšie plnenie v porovnaní s rozpočtom bolo zaznamenané u kapitálových výdavkov (plnenie na 86,3 %). K miernemu prekročeniu rozpočtovaných výdavkoch došlo u výdavkoch na splácanie istiny, ktoré boli v porovnaní s rozpočtom prekročené absolútne o 587 tis. Sk.

Štruktúru výdavkov mesta Malacky v roku 2000 udáva nasledujúci graf:

Štruktúra výdavkov mesta Malacky v roku 2000

V roku 2000 dochádza k zmene v štruktúre výdavkov, avšak aj nad'alej dominujú bežné výdavky, ktorých podiel na celkových výdavkoch v porovnaní s rokom 1999 poklesol na 58 % v dôsledku zvýšenia absolútneho objemu výdavkov medziročne 1999-2000 zo 76,459 mil. Sk na 114,825 mil. Sk. Zvyšujúci sa podiel výdavkov na splácanie istín, ktorý bol 24 %-ný k ultimu roka 2000, súvisí so skutočnosťou, že mesto v roku 2000 uskutočnilo reštrukturalizáciu svojich úverových záväzkov, kedy načerpaním nového úveru v absolútnom objeme 24,864 mil. Sk za výhodnejších podmienok splatilo 3 predchádzajúce úvery. Podiel kapitálových výdavkoch na celkových výdavkoch sa zvýšil o 1 % na 18 %.

ROK 2001

V roku 2001 boli skutočné výdavky čerpané na 96,8 %, čo predstavuje nedočerpanie rozpočtovaných výdavkov v absolútnom objeme 3,437 mil. Sk. Čerpanie bežných výdavkov k rozpočtu bolo 91,4 %-né, z čoho výdavky na splácanie úrokov neboli čerpané v rozpočtovej výške (plnenie na 94 %), k úplnému dočerpaniu chýbalo 193 tis. Sk. Menší objem finančných prostriedkov zaplatených na úrokových výdavkoch súvisel so znížením úrokovej sadzby z čerpaného úveru. K prečerpaniu v porovnaní s rozpočtom došlo v súvislosti s realizáciou investičných aktivít u kapitálových výdavkov (plnenie na 105,3 %), ktorých rozpočtovaný objem predstavoval 42,445 mil. Sk a skutočný objem 44,705 mil. Sk. Kapitálové výdavky boli kryté okrem kapitálových príjmov (34,720 mil. Sk k ultimu roka 2001) aj časťou bežných príjmov (9,985 mil. Sk). Nízke plnenie v porovnaní s rozpočtom vykazovali aj výdavky na splácanie istín (plnenie na 85,4 %), pričom skutočné výdavky na splácanie istín boli absolútne o 234 tis. Sk nižšie než rozpočtované z dôvodu už spomínaného zníženia úrokovej sadzby z úveru.

Štruktúru výdavkov mesta Malacky v roku 2001 udáva nasledujúci graf:

Štruktúra výdavkov mesta Malacky v roku 2001

Štruktúra výdavkov v roku 2001 sa v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami výraznejšie mení, znižuje sa podiel bežných výdavkov, výrazne sa zvyšuje podiel kapitálových výdavkoch na celkových výdavkoch v súvislosti s realizovanými investičnými aktivitami v meste. Znížil sa aj podiel výdavkov na splácanie istiny z dôvodu reštrukturalizácie úveru v roku 2000, ktorou sa splatnosť úveru predĺžila do roku 2010.

Zhrnutie:

Štruktúru a absolútne objemy jednotlivých výdavkových skupín mesta Malacky od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka :

	Rok 1999		Rok 2000		Rok 2001	
	% podiel na výdavk.	Objem v tis. Sk	% podiel na výdavk.	Objem v tis. Sk	% podiel na výdavk.	Objem v tis. Sk
Bežné výdavky spolu	78%	59 457	57%	66 022	56%	57 916
Poskytovanie úverov, pôžičiek, účasť na majetku	5%	4 183	24%	27 951	1%	1 366
Kapitálové výdavky	17%	12 819	18%	20 852	43%	44 705
Výdavky celkom	100%	76 459	100%	114 825	100%	103 987

Objem skutočne dosiahnutých výdavkov kopíruje vývoj skutočne dosiahnutých príjmov, teda je kolísavý. Štruktúra výdavkov sa v sledovaných obdobiach výrazne mení, znižuje sa podiel bežných výdavkov v prospech zvyšovania podielu kapitálových výdavkov, čo považujeme za pozitívne. Výdavky na splácanie istiny vykazujú kolísavý vývoj v absolútnych aj relatívnych hodnotách, najvyššiu hodnotu dosiahli v roku 2000 v súvislosti s použitím novoposkytnutého úveru na splatenie jestvujúcich úverov, čím sa zároveň predĺžila konečná splatnosť úveru do roku 2010. V roku 2001 bol podiel výdavkov na splácanie istiny na celkových výdavkoch už len 1 %-ný.

Záver:

Výsledné hospodárenie mesta Malacky od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka:

v tis. Sk	Rok 1999		Rok 2000		Rok 2001	
	Rozpoč.	Skutoč.	Rozpoč.	Skutoč.	Rozpoč.	Sutoč.
Príjmy celkom	77 694	80 768	120 314	119 382	107 564	108 552
Výdavky celkom	83 968	76 459	120 314	114 825	107 424	103 987
Výsledok hospodárenia	-6 274	4 309	0	4 557	140	4 565

Za rok 1999 mesto dosiahlo príjmy v absolútnom objeme 80,768 mil. Sk, výdavky boli čerpané vo výške 76,459 mil. Sk s hospodárenie mesta bolo ukončené prebytkom vo výške 4,309 mil. Sk, zatiaľ čo rozpočet mesta bol plánovaný ako schodkový. V percentuálnom vyjadrení bola príjmová časť rozpočtu plnená na 104 % a čerpanie výdavkov bolo 91,1 % - né.

V roku 2000 predstavovali skutočne dosiahnuté príjmy absolútny objem 119,382 mil. Sk, výdavky boli čerpané v absolútnej výške 114,825 mil. Sk a hospodárenie mesta bolo ukončené prebytkom vo výške 4,557 mil. Sk, zatiaľ čo rozpočet mesta bol plánovaný ako vyrovnaný. Skutočné príjmy v porovnaní s rozpočtovanými boli absolútne o 932 tis. Sk nižšie, čo znamená, že v percentuálnom vyjadrení bola príjmová časť rozpočtu plnená iba na 99,2 %. Rozpočtované výdavky neboli dočerpané a ich čerpanie bolo 95 % - né.

V roku 2001 dosiahlo mesto celkové príjmy v objeme 108,552 mil. Sk, výdavky boli čerpané vo výške 103,987 mil. Sk a hospodárenie mesta bolo ukončené prebytkom hospodárenia vo výške 4,565 mil. Sk, zatiaľ čo plánovaný bol prebytok vo výške 140 tis. Sk. V percentuálnom vyjadrení sa príjmová časť rozpočtu plnila na 100,9 % a čerpanie výdavkov predstavovalo 96,8 %-né plnenie.

Z uvedeného môžeme konštatovať, že spôsob plánovania a zostavovania rozpočtov bol zmenený, nakoľko mesto prešlo od zostavovania deficitných rozpočtov cez vyrovnané rozpočty k rozpočtom mierne prebytkovým.

➤ *Rozpočet mesta Malacky na rok 2002*

Na základe priebežného plnenia rozpočtu mesta za rok 2002 uskutočnilo mesto Malacky k 1.7.2002 zmeny v rozpočte z dôvodu nevyhnutnosti zohľadnenia neplánovaných skutočností a ich premietnutia do rozpočtu mesta.

❖ Príjmová časť rozpočtu

a) Bežný rozpočet

Celkové bežné príjmy boli zvýšené z čiastky 80,17 mil. Sk na 81,666 mil. Sk.

V oblasti **daňových príjmov došlo k zvýšeniu** jedinej položky, a to **dani zo stavieb** na sumu 16 tis. Sk, v dôsledku čoho **daňové príjmy po zmene budú predstavovať absolútny objem 62,37 mil. Sk** (pôvodne rozpočtované daňové príjmy boli v objeme 61,87 mil. Sk).

Nedaňové príjmy bežné boli oproti pôvodnému rozpočtu zvýšené z hodnoty 17,8 mil. Sk na hodnotu 18,661 mil. Sk. Na zvýšenie nedaňových príjmov malo vplyv: **zvýšenie príjmov z podnikania o čiastku 376 tis. Sk** v dôsledku prerozdelenia hospodárskeho výsledku spoločnosti Tekos, spol. s r.o. za rok 2001 medzi jednotlivých spoločníkov a mesto Malacky (mestu pripadol podiel na HV po zdanení vo výške 359 tis. Sk) a odvodov zo zisku od príspevkovej organizácii Záhorské centrum kultúry (zisk vo výške 17 tis. Sk); **zvýšenie iných nedaňových príjmov** v dôsledku prispôsobenia dosiahnutého hospodárskeho výsledku mesta za rok 2001 o čiastku 565 tis. Sk (pôvodný rozpočet predpokladal prevod prebytku hospodárenia vo výške 4 mil. Sk, skutočný prebytok hospodárenia mesta za rok 2001 predstavoval 4,565 mil. Sk), refakturácie miezd verejnoprospešných pracovníkov (objem 270 tis. Sk) a zníženia príjmov z prevodu z rezervného fondu o 400 tis. Sk, nakoľko tento je účelovo viazaný v zmysle zákona o rezervnom fonde.

Bežné granty boli zvýšené z pôvodne rozpočtovaných 500 tis. Sk na 635 tis. Sk z nadácie otvorenej spoločnosti.

b) Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy celkom boli znížené z 13,4 mil. Sk (pôvodný rozpočet) na 13,143 mil. Sk (upravený rozpočet). Zmeny v kapitálovom rozpočte sa týkali položiek:

- **príjem z predaja budov**, ktorý bol zvýšený absolútne o 2,366 mil. Sk na hodnotu 8,666 mil. Sk z dôvodu predpokladaného odpredaja nehnuteľností na Záhoráckej a Kollárovej ulici,
- **príjem z predaja bytov**, ktorý bol znížený z pôvodnej hodnoty 1 mil. Sk na nulovú hodnotu z dôvodu, že tieto príjmy sú poukazované kupujúcimi priamo na účet fondu rozvoja bývania a do rozpočtu sú zapojené práve prostredníctvom tohto fondu ako príjem,
- **prevody z peňažných fondov, konkrétne fondu rozvoja bývania**, ktorá bola znížená z hodnoty 2,5 mil. Sk na 2 mil. Sk z dôvodu potreby zrealizovania tejto položky a zníženie príjmov z fondu určeného na splatenie kúpnej ceny mamografu (zníženie z hodnoty 3,5 mil. Sk na 2,377 mil. Sk), nakoľko príjem z tohto fondu kopíruje výdavky spojené so splácaním kúpnej ceny v roku 2002.

c) Celkový rozpočet

Vplyvom vyššie uvedených zmien na príjmovej strane rozpočtu v oblasti bežných a kapitálových príjmov boli celkové príjmy rozpočtu zvýšené z hodnoty 93,57 mil. Sk na 94,809 mil. Sk, čo predstavuje nárast absolútne o 1,239 mil. Sk.

❖ Výdavková časť rozpočtu

a) Bežný rozpočet

Celkové bežné výdavky boli v porovnaní s pôvodným rozpočtom znížené zo 71,657 mil. Sk na hodnotu 68,235 mil. Sk, čo predstavuje pokles absolútne o 3,422 mil. Sk. Najväčšie zmeny sa dotýkali kapitoly verejná správa, v rámci ktorej boli znížená skupina výdavkov patriaca pod ostatné výdavky na verejnú správu – zníženie rozpočtovaných výdavkov na splácanie krátkodobého úveru (zníženie výdavkov o 5,844 mil. Sk), ktorý bol schválený MsZ v rozpočte roka 2001, pričom samotné čerpanie úveru sa neuskutočnilo, ďalej presuny rozpočtových výdavkov do iných kapitol, napr. na spotrebu elektrickej energie na verejné osvetlenie boli presunuté do kapitoly občianska vybavenosť a pod.

b) Kapitálový rozpočet

Celkové kapitálové výdavky boli v porovnaní s pôvodným rozpočtom znížené z pôvodnej hodnoty 27,2 mil. Sk na hodnotu 26,556 mil. Sk, čo predstavuje pokles absolútne o 634 tis. Sk.

c) Celkový rozpočet

Vplyvom vyššie uvedených zmien vo výdavkovej časti rozpočtu boli celkové výdavky rozpočtu znížené z 98,857 mil. Sk na hodnotu 94,791 mil. Sk, čo predstavuje pokles absolútne o 4,066 mil. Sk. Po zmenách na strane príjmovej a výdavkovej bude predstavovať rozpočet prebytok 18 tis. Sk.

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta neobsahuje rozpočet na rok 2002 žiadne finančné rezervy na nepredvídané výdavky (skrytý dlh) v súvislosti s prechodom kompetencií, najmä v oblasti školstva, čo hodnotíme negatívne. Zástupcovia mesta tvrdia, že finančné prostriedky delimitované z okresného úradu by mali postačovať na bežnú prevádzku školských a predškolských zariadení. Obavy však vidia v tom, že štát neoddlží školy, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k odpojeniu škôl z dodávok vody, plynu, energií. V súvislosti s prerozdelením finančných prostriedkov zo štátu na obce a mestá za ich plynofikácií očakáva mesto finančné prostriedky v objeme 2 mil. Sk, ktoré by mohli predstavovať určitú finančnú rezervu (nie sú zahrnuté v rozpočte na rok 2002).

Rekapitulácia:

Nasledujúca tabuľka uvádza príjmy a výdavky bežného, kapitálového a celkového rozpočtu v pôvodnom rozpočte na rok 2002 a upravenom rozpočte na rok 2000 (od 1.7.2002):

v tis. Sk	Rozpočet 2002	Zmena k 1.7.2002
Bežný rozpočet		
Bežné príjmy	80 170	81 666
Bežné výdavky	71 657	68 235
Výsledok bežného rozpočtu	8 513	13 431
Kapitálový rozpočet		
Kapitálové príjmy	13 400	13 143
Kapitálové výdavky	27 200	26 556
Výsledok kapitálového rozpočtu	-13 800	-13 413
Príjmy celkom	93 570	94 809
Výdavky celkom	98 857	94 791
Rozdiel	-5 287	18

Z tabuľky je zrejmé, že pôvodný rozpočet mesta bol zostavený ako deficitný, zatiaľ čo upravený rozpočet od 1.7.2002 vykazuje prebytok vo výške 18 tis. Sk.

➤ **Plnenie rozpočtu mesta Malacky k 30.6.2002**

Plnenie rozpočtu za obdobie 1. polroka 2002 udáva nasledujúca tabuľka:

Položka - v tis. Sk	Schválený rozpočet	Plnenie k 30.6.2002	% plnenia
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy spolu	80 170	41 263	51,47%
<i>Daňové príjmy</i>	61 870	31 241	50,49%
Dane z príjmov	31 400	15 899	50,63%
Daň z majetku	18 500	9 141	49,41%
Dane za špecifické služby	7 870	3 537	44,94%
Cestná daň	4 100	2 664	64,98%
<i>Nedaňové príjmy</i>	18 300	10 022	54,77%
Príjmy z podnikania	5 500	1 807	32,85%
Administratívne poplatky	4 580	1 689	36,88%
Úroky	120	61	50,83%
Iné nedaňové príjmy	7 200	5 581	77,51%
Finančné operácie	400	111	27,75%
v tom: prevody z fondov (rez. fond)	400	111	27,75%
Granty a transfery - bežné	500	773	154,60%
Bežné výdavky spolu	71 657	33 501	46,75%
Bežné výdavky bez fin. operácií	61 517	31 342	50,95%
v tom: bežné transfery	5 565	3 608	64,83%
Finančné operácie	10 140	2 159	21,29%
v tom: splácanie úrokov	0	1 374	x
splácanie domácej istiny	10 140	785	7,74%
Výsledok bežného rozpočtu	8 513	7 762	x
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy spolu	13 400	5 949	44,40%
Nedaňové príjmy	10 900	5 949	54,58%
Prevod z FRB	2 500	0	0,00%
Kapitálové výdavky spolu	27 200	7 141	26,25%
Obstarávanie kapitálových aktív	27 200	7 141	26,25%
Kapitálové transfery	0	0	0,00%
Úvery a účasť na majetku	0	0	0,00%
Výsledok kapitálového rozpočtu	-13 800	-1 192	x
Príjmy spolu	93 570	47 212	50,46%
Výdavky spolu	98 857	40 642	41,11%
Rozdiel	-5 287	6 570	x

a) Bežný rozpočet

Bežné príjmy celkom za obdobie 1. polroka 2002 boli plnené k pôvodnému rozpočtu na 51,47 %, čo je v súlade s rozpočtom. Daňové príjmy boli plnené k rozpočtu na 50,49 % vo všetkých parciálnych položkách, s výnimkou daní za špecifické služby, ktoré vykazovali najnižšie plnenie rozpočtu (plnenie na 44,94 %). Nedaňové príjmy vrátane bežných grantov a transferov boli plnené k rozpočtu na 54,77 %. Najnižšie plnenie v oblasti nedaňových príjmov vykazovali príjmy z podnikania (plnenie na 32,85 %), administratívne poplatky a platby (plnenie na 36,88 %). Ostatné položky nedaňových príjmov boli plnené v súlade s rozpočtom. Bežné granty boli v porovnaní s rozpočtom prekročené absolútne o 273 tis. Sk, čo priaznivo ovplyvnilo plnenie príjmov celkom.

Bežné výdavky celkom boli čerpané na 46,75 %, čo je v súlade s rozpočtom. Vyššie čerpanie bolo zaznamenané u bežných transferov príspevkovým organizáciám a obchodným spoločnostiam, ktoré boli čerpané k 30.6.2002 na 64,83 %. Výdavky na splácanie istiny

a úrokov boli v absolútnej výške 2,159 mil. Sk, čo je v súlade s ročnou plánovanou výškou splátok istiny a úveru (4,296 mil. Sk). **Výsledkom bežného rozpočtu k 30.6.2002 je prebytok vo výške 7,762 mil. Sk** (rozpočet predpokladal prebytok vo výške 8,513 mil. Sk).

b) Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy za obdobie 1. polroka 2002 boli v absolútnom objeme 5,949 mil. Sk, čo predstavovalo plnenie k rozpočtu na 44,4 %, teda **plnenie kapitálových príjmov mierne zaostávalo za rozpočtovanými kapitálovými príjmami**. Kapitálové výdavky boli v absolútnom objeme 7,141 mil. Sk, čo je vyšší absolútny objem než sú skutočné kapitálové príjmy, avšak ich čerpanie k rozpočtu je iba 26,25 %-né. **Výsledkom kapitálového rozpočtu k 30.6.2002 je schodok vo výške 1,192 mil. Sk, ktorý je krytý z prebytku bežného rozpočtu, čo je v súlade s novými rozpočtovými pravidlami.**

c) Celkový rozpočet

Skutočné celkové príjmy rozpočtu za obdobie 6 mesiacov roka 2002 boli v absolútnom objeme **47,212 mil. Sk, čo predstavovalo 50,46 %-né plnenie rozpočtu. Skutočné celkové výdavky** rozpočtu za rovnaké obdobie boli v absolútnom objeme **40,642 mil. Sk a k rozpočtu boli čerpané na 41,11 %.** **Výsledkom hospodárenia k 30.6.2002 je prebytok v absolútnej výške 6,57 mil. Sk.** Pôvodný rozpočet predpokladal schodok vo výške 5,287 mil. Sk.

➤ Príspevkové organizácie mesta Malacky

Príspevkové organizácie majú vlastné príjmy zo svojej činnosti, ktorými kryjú časť svojich nákladov. Na činnosť príspevkových organizácií prispieva mesto zo svojho rozpočtu finančnými príspevkami vo forme transferov.

Mesto Malacky má zriadené príspevkové organizácie: Záhorské centrum kultúry, AD HOC, Mestské centrum sociálnych služieb.

Záhorské centrum kultúry – vzniklo 1.1.1993 za účelom organizovania kultúrno-spoločenských akcií, prevádzky mestskej knižnice a muzeálnej činnosti v meste Malacky. Štatutárnym orgánom organizácie je riaditeľ, ktorého schvaľuje MsZ. Mesto prispieva zo svojho rozpočtu na činnosť príspevkovej organizácie približne 2 000 tis. Sk ročne.

AD HOC – táto príspevková organizácia vznikla v apríli v roku 1999. Jej hlavnou činnosťou je vykonávanie správy a údržby športových zariadení v meste. Do jej správy patrí krytá plaváreň a športová hala Malina a letné kúpalisko. Ročný príspevok na túto organizáciu z rozpočtu mesta predstavuje sumu približne 2 500 tis. Sk. Menovanie riaditeľa do funkcie schvaľuje MsZ.

Mestské centrum sociálnych služieb – vznik tejto organizácie sa datuje od 1.1.2001. Hlavnou činnosťou organizácie je poskytovanie stravy pre dôchodcov žijúcich v meste Malacky. Mesto Malacky neposkytuje priamo príspevok tejto organizácii, ale tým, že prispieva dôchodcom, ktorí sa stravujú v tomto zariadení, sumou 15,- Sk na jeden obed, čo predstavuje ročne výdavok z rozpočtu mesta cca 900 tis. Sk. Po prechode kompetencií zo štátnej správy na samosprávu prevzala táto organizácia opatrovateľskú službu. Menovanie riaditeľa schvaľuje MsZ.

Hospodárenie príspevkových organizácií bolo od roku 1999 nasledovné:

Príspevkové organizácie mesta	Hospodársky výsledok v Sk		
	1999	2000	2001
Záhorské centrum kultúry	-159 000	1 000	34 000
AD HOC	-174 000	10 000	-165 000
Mestské centrum sociálnych služieb	x	x	-64 000
HV príspevkových organ. spolu	-333 000	11 000	-195 000
<i>Podiel mesta na HV príspev. org.</i>	<i>0</i>	<i>5 500</i>	<i>17 000</i>

Z tabuľky je zrejmé, že príspevkové organizácie vytvorili v roku 2000 kladný hospodársky výsledok, v roku 1999 bolo ich hospodárenie stratové a v roku 2001 vytvorila zisk iba príspevková organizácia Záhorské centrum kultúry.

➤ *Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou mesta*

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta všetky majetkové vklady do obchodných spoločností, s výnimkou vkladu do spoločnosti Progres, spol. s r.o., boli uskutočnené ešte za bývalého vedenia na mestskom úrade (do roku 1999) a väčšina z nich je nevýhodná. Súčasnú vedenie mesta nemá možnosti na riešenie týchto majetkových podielov. Majetkové účasti mesta spravuje oddelenie právne a správy majetku, kontrolu v obchodných spoločnostiach vykonáva hlavný kontrolór a o vstupe do obchodných spoločností rozhoduje mestské zastupiteľstvo.

Mesto Malacky má podiely v nasledovných spoločnostiach:

TEKOS, spol. s r.o. Malacky – vznikla 1.1.1995. V tejto spoločnosti má mesto percentuálny podiel vo výške 61,65 % na základnom imaní, v absolútnom vyjadrení to predstavuje splatený vklad v sume 164 000,- Sk. Táto obchodná spoločnosť vykonáva pre mesto Malacky na základe desaťročnej rámcovej zmluvy verejnoprospešné práce (správu cintorínov, údržbu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, údržbu Zámockého parku ako kultúrnej pamiatky, údržbu verejného osvetlenia, vývoz komunálneho odpadu, správu odpadových dvorov a pod.). **Za posledné tri účtovné obdobia vykázala kladný hospodársky výsledok a zrealizovalo sa prerozdelenie časti hospodárskeho výsledku medzi jednotlivých spoločníkov. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta má síce mesto v tejto spoločnosti majoritný podiel, ale nemá v zmysle spoločenskej zmluvy rozhodovacie právomoci a nemá 2/3 podiel na zmenu spoločenskej zmluvy.**

SLUŽBYT Malacky, spol. s r. o. – vznikla v marci 1998. Percentuálny podiel mesta Malacky na základnom imaní tejto spoločnosti predstavuje 66 %, splatený vklad je 132 000,- Sk. Hlavnou činnosťou tejto spoločnosti je správa bytových a nebytových priestorov, výroba tepla a s ním spojená správa a prevádzkovanie tepelných zariadení. **Kladné hospodárske výsledky za posledné účtovné obdobia boli na základe uznesení valného zhromaždenia spoločnosti reinvestované do ďalšieho rozvoja. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta táto spoločnosť vykonáva činnosť po spoločnosti BYPOS, ktorá je v likvidácii. Mesto Malacky poskytlo spoločnosti Službyt pôžičku, ktorá bola v roku 2000 splatená.**

PROGRES Malacky, spol. s r.o. – vznikla v septembri 1999. Podiel mesta na základnom imaní v tejto spoločnosti predstavuje 60 %, v absolútnom vyjadrení predstavuje peňažný vklad mesta 120 000,- Sk a nepeňažný vklad vo výške 424 000,- Sk. Táto spoločnosť vznikla za účelom vysielania v káblových rozvodoch v meste a za účelom údržby a rekonštrukcie

existujúceho systému televízneho káblového rozvodu. **Za svoju existenciu spoločnosť hospodárila s minimálnym ziskom, ktorý reinvestovala do svojho rozvoja.**

EKOREG, s.r.o. v likvidácii – táto obchodná spoločnosť vznikla 6.5.1994 za účelom vybudovania skládky komunálneho odpadu v spolupráci s okolitými obcami. V čase vzniku spoločnosti vložilo mesto Malacky ako základné imanie peňažný vklad vo výške 4,7 mil. Sk, čo predstavovalo 76,67 %-ný podiel na celkovom základnom imaní. V roku 1997 prišlo na základe rokovania valného zhromaždenia k navýšeniu základného imania ďalšími spoločníkmi, čím sa percentuálny podiel mesta Malacky znížil na súčasných 16 %. **Vzhľadom k tomu, že po tomto akte spoločnosť nevykonávala žiadnu činnosť, neexistovali od roku 2000 žiadne orgány spoločnosti, mesto predložilo návrh MsZ, aby rozhodlo o vstupe spoločnosti do likvidácie (v októbri 2001).**

BYPOS, spol. s r.o. v likvidácii - vznikla v roku 1995 za účelom správy bytových a nebytových priestorov vo vlastníctve mesta. Mesto Malacky je 100 %-ným vlastníkom tejto spoločnosti a peňažný vklad predstavuje sumu 100 000,- Sk. V priebehu roka 1997 **nebola spoločnosť schopná plniť svoje záväzky voči dodávateľom plynu, z toho dôvodu mesto prevzalo záruku za tieto záväzky.** V marci 1998 vstúpila spoločnosť do likvidácie, ktorá nebola dokončená.

Práčovňa Malacky spol. s r.o. – táto obchodná spoločnosť vznikla vo februári 1995 najmä za účelom prania, čistenia, farbenia a úpravy textílií. Percentuálny podiel mesta predstavuje 10 % na základnom imaní. Peňažný vklad mesta do spoločnosti predstavuje 14 000,- Sk. Spoločnosť nevykonáva žiadnu činnosť.

REMA, a. s. – vznikla v januári 1998 za účelom kúpy a predaja tovaru v rozsahu voľnej živnosti konečnému spotrebiteľovi, správy nehnuteľností a iných aktivít. Mesto Malacky je vlastníkom 30 %-ného podielu akcií, t.j. vlastní 540 ks akcií na doručiteľa v nominálnej hodnote 1 000,- Sk. **Akciová spoločnosť nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť. Podľa vyjadrenia zástupcov mesta vkladom mesta do tejto spoločnosti boli pozemky, ktoré si mesto muselo od spoločnosti REMA odkúpiť za cenu 1,5 mil. Sk, nakoľko spoločnosť REMA nechcela mestu tieto pozemky vrátiť. Mesto má v súčasnosti záujem odpredať podiel v tejto spoločnosti.**

UNIBANKA, a. s. – mesto Malacky je minoritným akcionárom banky. V súčasnom období bola podaná mestom žiadosť na Stredisko cenných papierov o aktualizáciu údajov o počte a nominálnej výške akcií.

Aktuálne majetkové podiely mesta Malacky v obchodných spoločnostiach a ich výsledok hospodárenia od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka:

Obchodná spoločnosť	Podiel v %	Podiel v tis.Sk	Hospodársky výsledok v tis. Sk		
			1999	2000	2001
TEKOS, spol. s r.o. Malacky	61,65%	164	1 360	619	975
SLUŽBYT Malacky, spol. s r.o.	66%	132	1 700	42	n
PROGRES Malacky, spol. s r.o.	60%	544	1	1	3
EKOREG, s.r.o. v likvidácii	76,67%	4 700	-61	0	0
BYPOS, spol. s r.o. v likvidácii	100%	100	0	0	0
PRÁČOVNA Malacky spol. s. r.o.	10%	14	0	0	0
REMA, a.s.	30%	540	-1 165	0	0
Celkom	x	6 194	1 835	662	978

Konečné použitie a prerozdelenie hospodárskeho výsledku jednotlivých obchodných spoločností je predmetom konania valných zhromaždení týchto spoločností.

V roku 1999 predstavoval podiel mesta Malacky na rozdelení zisku obchodných spoločností na základe rozhodnutia ich valného zhromaždenia absolútny objem 454 tis. Sk (zo spoločnosti Tekos, s.r.o.). Spoločnosti Rema, a.s. a Ekoreg, s.r.o. nezaviazali akcionárov a spoločníkov podieľať sa na strate.

V roku 2000 predstavoval podiel mesta na rozdelení zisku obchodných spoločností absolútny objem 115 tis. Sk (zo spoločnosti Tekos, s.r.o.). Valné zhromaždenia spoločností Rema, a.s. a Ekoreg, s.r.o. sa do dňa predkladania záverečného účtu mesta Malacky za rok 2000 neuskutočnili.

V roku 2001 predstavoval podiel mesta Malacky na rozdelení zisku obchodných spoločností absolútny objem 359 tis. Sk (zo spoločnosti Tekos, s.r.o.). Valné zhromaždenie spoločnosti Službyt sa nekonalo, nakoľko táto spoločnosť využila možnosť podať daňové priznanie za rok 2001 do 30.6.2002, t.j. nebol známy hospodársky výsledok tejto spoločnosti ku dňu predkladania záverečného účtu mesta Malacky za rok 2001.

V auguste roku 2002 bola založená akciová spoločnosť Eurovalley so sídlom v Malackách, v ktorej je mesto Malacky 10 %-ným akcionárom. Spoločnosť bude zriaďovateľom Priemyselného a technologického parku Záhorie spolu s mestom Malacky, inými obcami a organizáciami.

Podľa nášho názoru by malo oddelenie právne a správy majetku, ktoré sa zaoberá majetkovými účasťami mesta v spolupráci s ekonomickým oddelením vytvoriť koncepciu nakladania s jestvujúcimi majetkovými účasťami a prehodnotiť účasť v jednotlivých obchodných spoločnostiach. Súčasťou takejto koncepcie by mali byť prepočty vypovedajúce o výhodnosti, resp. nevýhodnosti jednotlivých alternatív s dopadom na ekonomiku mesta. Zároveň by mala byť týmito oddeleniami vytvorená koncepcia investovania do nových majetkových účastí.

c) Audítorské správy

Pri overovaní účtovných závierok účtovnej jednotky - mesta Malacky k ultimu rokov 1999, 2000, 2001 **vyjadril audítor výhrady**, ktoré uvádzame ďalej:

ROK 1999

Výrok audítora: „**Na základe zistení v audítorskej správe za rok 1999 odporúčam mestskému zastupiteľstvu mesta Malacky schváliť ročnú účtovnú závierku účtovnej jednotky za rok 1999 v predloženej forme a obsahu s výhradou**“.

Audítor Ing. Martin Hal'ama v závere a výroku audítora k predloženiu účtovnej závierky konštatuje nasledovné:

Výsledky vykonaného audítorského overenia účtovníctva a účtovnej závierky účtovnej jednotky Mestský úrad Malacky za rok 1999 ma oprávňujú konštatovať, že **účtovníctvo účtovnej jednotky je vedené dostatočne preukazne v zmysle § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve.**

Systém vedenia účtovníctva je síce funkčný, prostredníctvom nekompletného súboru interných smerníc a nariadení nie je však zabezpečený na vyhovujúcej úrovni, nakoľko chýba jedna z najdôležitejších interných smerníc týkajúca sa zásad obehu účtovných dokladov, nariad'ovania, schvaľovania a kontroly hospodárskych operácií.

Z dôvodu nezaúčtovania prechodnej finančnej výpomoci spoločnosti Službyt, s.r.o. Malacky v objeme 3,5 mil. Sk (účelom pôžičky bola rekonštrukcia tepelných zariadení) prostredníctvom účtu 067-Ostatné pôžičky, neúplne vykonanej inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.1999 nemožno považovať údaje uvedené vo výkaze Súvaha rozpočtových a príspevkových organizácií k 31.12.1999 za celkom vierohodné.

Nezanedbateľný je aj objem problematických pohľadávok, ktoré sú v účtovnej jednotke predmetom súdnych sporov a exekučného vymáhania a to v hodnote cca 2,671 mil. Sk.

Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 1999 v objeme 4,309 mil. Sk vykázaný na účte 231 – Základný bežný účet v zásade reálne vyjadruje stav finančného hospodárenia mesta za rok 1999.

Audítor vydal nasledovné stanoviská k účtovnej závierke:

Zásady bilančnej kontinuity účtovných údajov

Overovaním **nadväznosti konečných zostatkov jednotlivých účtov** aktív a pasív účtovnej jednotky k 31.12.1998 na počiatkové stavy zodpovedajúcich súvahových účtov k 1.1.1999 **neboli zistené nezrovnalosti. Zásada bilančnej kontinuity bola týmto dodržaná v plnom rozsahu.**

Výsledky overenia vnútorného kontrolného a informačného systému

K overeniu účtovnej závierky neboli predložené: Zásady na obeh účtovných dokladov, Interné podpisové vzory pracovníkov oprávnených nariad'ovať, schvaľovať a kontrolovať hospodárske operácie a následnej účtovné doklady prezentujúce tieto hospodárske operácie a Zásady tvorby a čerpania fondov (tzv. fondové hospodárenie). **Vzhľadom k tomu, že účtovná jednotka nemá vypracovaný ucelený súbor interných smerníc možno konštatovať, že vnútorný a kontrolný informačný systém nie je zabezpečený na vyhovujúcej úrovni.**

Personálne obsadenie ekonomického úseku

Personálne obsadenie ekonomického úseku účtovnej jednotky je vyhovujúce a účtovná jednotka má týmto zabezpečené základné predpoklady na plynulé a bezchybné vedenie účtovnej agendy (počas roka 1999 došlo ku zmene vo funkcii vedúceho útvaru ekonomiky, v mesiaci jún 1999 nastúpil do funkcie Ing. Osuský, ktorý má VŠ vzdelanie ekonomického zamerania, avšak prax v ekonomike a účtovníctve rozpočtových organizácií nemá).

Spôsob spracovania účtovníctva

Účtovná jednotka vedie podvojnú účtovníctvo agendovým spôsobom. Spracovanie účtovnej agendy a vedenie účtovníctva zabezpečuje ekonomický útvar účtovnej jednotky

prostredníctvom účtovného softveru IVES, ktorý poskytuje užívateľovi primeraný užívateľský komfort.

Účtový rozvrh

Účtovná jednotka má vypracovaný syntetický účtový rozvrh, ktorý plne korešponduje s príslušnými syntetickými účtami opatrenia, ktorými sa určuje Účtová osnova a postupy účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie. Členenie analytických účtov pre sledovanie jednotlivých druhov daňových a ostatných pohľadávok a záväzkov podľa ucelených okruhov dlžníkov a veriteľov a podľa časového hľadiska je dostatočné, s výnimkou účtu číslo 021-Budovy, haly a stavby (viď nižšie odporúčania audítora, bod 4.)

Obratová predvaha, účtový denník a hlavná kniha

Obratová predvaha **potvrďuje dodržanie zásady podvojnosti účtovných zápisov** a spolu s hlavnou knihou potvrdzuje dodržanie zásady podvojnosti účtovných zápisov. **Účtovné knihy vo forme počítačových zostáv sú dostatočne prehľadné** a usporiadané vzhľadom na rozsah vedenej účtovnej agendy.

Výsledky preverenia formálnej a vecnej správnosti vedenia účtovníctva

a) Dodávateľské faktúry – evidencia záväzkov

Evidencia dodávateľských faktúr a sledovanie ich úhrad je zabezpečené prostredníctvom ručne vedenej Knihy dodávateľských faktúr na vyhovujúcej úrovni, k faktúram sú priložené interné formuláre pod názvom „Likvidačný list faktúry“, ktoré sú riadne vyplňané v jednotlivých kolonkách kompetentnými pracovníkmi účtovnej jednotky. **Za formálny nedostatok je audítorom považovaná nečitateľnosť predmetného likvidačného listu.**

Účtovná jednotka **vykazuje v účtovníctve k 31.12.1999 neuhradené záväzky z obchodného styku v celkovom objeme 7,112 mil. Sk.** Oproti rovnakému obdobiu minulého roka došlo k ich medziročnému poklesu v absolútnej hodnote o 8,816 mil. Sk, čo predstavuje pokles o 55,3 %. **Dlhodobé záväzky účtovná jednotka nevykazuje.** Overením bolo zistené, že **viaceré zo záväzkov účtovnej jednotky sú veriteľmi vymáhané súdnou cestou. Ich celkový objem predstavuje podľa predloženého súpisu z právneho oddelenia objem 759 tis. Sk,** ktorý nie je podpísaný príslušným zodpovedným pracovníkom.

b) Odberateľské faktúry – evidencia pohľadávok

Evidencia odoslaných faktúr je zabezpečená prostredníctvom ručne vedenej Knihy odoslaných faktúr na vyhovujúcej úrovni, pričom námatkovým overením úplnosti formálnych náležitostí a správnosti účtovania odoslaných faktúr neboli zistené nedostatky. Overením organizácie a účinnosti vymáhania pohľadávok bolo zistené, že účtovná jednotka síce venuje tejto problematike zodpovedajúcu pozornosť prostredníctvom svojho právneho oddelenia, ktoré zabezpečuje všetky právnej úkony týkajúce sa vymáhania pohľadávok po lehote splatnosti, **účinnosť ich vymáhania je pomerne nízka. Objem pohľadávok vymáhaných súdnou cestou predstavuje podľa predloženého súpisu z právneho oddelenia 2,815 mil. Sk,** ktorý však nie je podpísaný príslušným zodpovedným pracovníkom. Overením bolo ďalej zistené, že **účtovná jednotka poskytla ešte v roku 1998 finančnú pôžičku spoločnosti**

Službyt, s.r.o. v objeme 3,5 mil. Sk, pričom uvedená čiastka nefiguruje medzi pohľadávkami účtovnej jednotky k 31.12.1999.

c) **Obchodné a iné zmluvy**

Overením bolo zistené, že v účtovnej jednotke sú všetky významnejšie hospodárske operácie riadne zmluvne podložené. Účtovná jednotka je zaťažená tromi úvermi:

- **Úverová zmluva č. 17/02/96 na objem 25 mil. Sk, na výstavbu ČOV: K 31.12.1999 má byť podľa splátkového kalendára splatených 10,5 mil. Sk, zostatok úveru by teda mal predstavovať 14,5 mil. Sk. Podľa bankového výpisu z PKB z 1.1.2000 predstavuje však zostatok úveru 16,25 mil. Sk, výška nezaplatených úrokov 269 366,32 Sk.**
- **Úverová zmluva č. 17/008/98 na 10 mil. Sk, na prístavbu mestského úradu a miestnej komunikácie Sadová: K 31.12.1999 má byť podľa splátkového kalendára splatený absolútny objem 1 894 770,-Sk, zostatok úveru plne korešponduje so zostatkom bankového výpisu z PKB z 1.1.2000, ktorý predstavuje 8 105 230,-Sk Sk, výška nezaplatených úrokov predstavuje 139 645,95 Sk.**
- **Úverová zmluva č. 10/047/99 na 4 mil. Sk, na investičné, najmä prevádzkové potreby – na úhradu faktúr dodávateľom: K 31.12.1999 má byť podľa splátkového kalendára splatených 1 643,6 tis. Sk, zostatok úveru by teda mal predstavovať 2 356,4 tis. Sk. Podľa bankového výpisu z PKB z 1.1.2000 predstavuje však zostatok úveru absolútny objem 2 830 093,26 Sk, výška nezaplatených úrokov 18 442,77 Sk.**
- Na zmluve o pôžičke medzi mestom Malacky a spoločnosťou Službyt, s.r.o. na čiastku 3,5 mil. Sk nie je uvedený dátum podpisu zmluvy zmluvnými stranami ani dátum platnosti a účinnosti zmluvy.

Účtovná jednotka si obstarala osobný automobil Škoda Octávia formou zmluvy o finančnom prenájme s možnosťou následnej kúpy v celkovej cene 828 085,20 Sk, **pričom nebolo účtované o uvedenej čiastke prostredníctvom zodpovedajúceho podsúvahového účtu účtovnej skupiny 97, resp. 99.** Navyše overením bolo zistené, že pôvodná „leasingová zmluva“ bola zmenená veriteľom z titulu zmeny sadzby DPH zo 6 % na 10 % z finančnej činnosti, avšak upravený „splátkový kalendár“ tvoriaci neoddeliteľnú súčasť predmetnej zmluvy nie je podpísaný nájomcom.

Oceňovanie majetku a záväzkov

Overením správnosti oceňovania majetku a záväzkov účtovnej jednotky zaúčtovaných v roku 1999 neboli zistené nedostatky s výnimkou úrokov z dlhodobých investičných úverov, ktoré sú metodicky nesprávne účtované priamo do nákladov účtovnej jednotky a nie prostredníctvom účtu 042-Obstaranie hmotných investícií, čo nie je v súlade s postupmi účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie.

Evidencia a účtovanie investičného majetku

K evidencii HIM je využívaný evidenčný software od firmy IVES Košice. Účtovná jednotka nemá s jednotlivými pracovníkmi podpísané dohody o hmotnej zodpovednosti na zverenom majetku, nie sú vystavené ani osobné karty, na ktorých by mali jednotliví pracovníci prevzatý

majetok riadne zaznamenaný, čím nie je zabezpečená ochrana tohto druhu majetku na vyhovujúcej úrovni.

Tvorba a čerpanie fondov

Overením bolo zistené, že účtovná jednotka neúčtovala o 10 % - nom prídele do rezervného fondu z prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 1998 v zmysle § 31, odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlách. Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 1998 predstavuje čiastku 935 tis. Sk, čím prídel do rezervného fondu mal byť realizovaný v objeme 93 500,-Sk.

Inventarizácia majetku a záväzkov k 31.12.1999

K 30. 11.1999 vykonala účtovná jednotka na základe „Príkazu primátora mesta Malacky k výkonu inventarizácie hospodárskych prostriedkov za rok 1999“ riadnu fyzickú inventarizáciu HIM v zmysle § 29, odst. 1 zákona o účtovníctve. **K 31.12.1999 bola vykonaná riadna, avšak neúplná dokladová inventarizácia pohľadávok a záväzkov**, pretože účtovná jednotka neinventarizovala k 31.12.1999 zostatok na účte 042-Obstaranie HIM. **Inventarizácia pokladničnej hotovosti nebola účtovnou jednotkou vykonaná 4 krát počas roka k ultimu jednotlivých štvrt'rokov**, čo nie je v súlade s ustanovením § 29, odst. 3 zákona o účtovníctve. Overením dokladovej inventarizácie pohľadávok boli zistené nasledovné nezrovnalosti:

- V materiály „Inventúra stavu pohľadávok, záväzkov, úverov a peňažných prostriedkov na účtoch mesta Malacky k 31.12.1999“ **je uvedená hodnota záväzkov 7 112 373,-Sk**, pričom v súvahe účtovnej jednotky je uvádzaná celková hodnota krátkodobých záväzkov z obchodného styku 7 914 tis. Sk a celková hodnota krátkodobých záväzkov predstavuje podľa súvahy 8 603 tis. Sk.
- V materiály „Inventúra stavu pohľadávok, záväzkov, úverov a peňažných prostriedkov na účtoch mesta Malacky k 31.12.1999“ **je uvedená hodnota peňažných prostriedkov na účtoch 5 793 105,-Sk**, pričom v súvahe účtovnej jednotky je uvádzaná celková hodnota finančného majetku 4 045 tis. Sk a celkovo objem finančných prostriedkov predstavuje podľa súvahy 8 354 tis. Sk.

Inventarizácia konečného zostatku zásob v objeme 7 268 tis. Sk nebola predložená k overeniu.

Audítor vyjadril nasledovné odporúčania pre vedenie účtovnej jednotky:

- 1) prehodnotiť formu odsúhlasovania vecnej a formálnej stránky dodávateľských faktúr prostredníctvom používaného interného formulára „Likvidačný list dodávateľskej faktúry“;
- 2) rozšíriť oblasť automatizácie vedenia ekonomickej agendy o počítačovú sieť, ktorá by umožňovala prepojiť navzájom účtovníctvo s investičným úsekom, a úsekom správy daní a poplatkov, ako aj mzdovým účtovníctvom;
- 3) dôslednejšie pristupovať k účtovaniu predpisov pohľadávok najmä z titulu poskytnutých finančných pôžičiek;
- 4) upraviť účtovný rozvrh účtovnej jednotky - > pri účte 021-Budovy, haly a stavby by mala byť vzhľadom k uplatňovaniu si záložného práva na nehnuteľnosti v majetku

- mesta Malacky zo strany peňažného ústavu poskytujúceho úver vypracovaná taká analytická evidencia, na ktorej by bol tento majetok sledovaný oddelene;
- 5) nutnosť zachytenia celkovej hodnoty predmetu finančného leasingu prostredníctvom zodpovedajúceho podsúvahového účtu v účtovnej skupine 97, resp. 99;
  - 6) vypracovať internú smernicu, ktorá by riešila problematiku interného obehu účtovných dokladov, nariaďovania, schvaľovania a kontroly hospodárskych operácií s internými podpisovými vzormi pracovníkov oprávnených nariaďovať, schvaľovať a kontrolovať hospodárske operácie a podpisovať účtovné doklady;
  - 7) v prípade, ak účtovná jednotka inventarizuje svoj investičný majetok skôr ako k 31.12. bežného roka, je potrebné postupovať podľa ustanovenia § 30 odst. 2 zákona o účtovníctve;
  - 8) pri účtovnom vysporiadaní výsledku rozpočtového hospodárenia (prebytku) z predchádzajúceho účtovného obdobia je potrebné realizovať 10 % prídel do rezervného fondu v zmysle § 31, odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlách;
  - 9) nutnosť dôslednej inventarizácie záväzkov vyplývajúcich z účtovania mzdovej agendy;
  - 10) účtovať dodávateľské -investičné faktúry neúčtovať do nákladov účtovnej jednotky, ale prostredníctvom účtu 042-Obstaranie hmotných investícií;
  - 11) účtovať preddavkové (zálohové) faktúry od dodávateľov prostredníctvom súvahových účtov aktívnych 051-Poskytnuté preddavky na nehmotný investičný majetok, 052-Poskytnuté preddavky na HIM, 314-poskytnuté prevádzkové preddavky a nie priamo do nákladov účtovnej jednotky

ROK 2000

Audítorka Ing. Mária Makovinská v správe audítora k 31.12.2000 konštatuje, že **v účtovnej závierke nie sú premietnuté všetky účtovné operácie príslušného účtovného obdobia**, nakoľko z dôvodu neukončenia a nepremietnutia inventarizácie majetku, pohľadávok a záväzkov **nebol porovnaný fyzický stav majetku s účtovným a tak účtovná závierka nedáva reálny podklad k vyčísleniu hodnoty majetku mesta a nesúhlasí s účtovným stavom vykázaným v súvahe k 31.12.2000.**

Výrok audítora: „Podľa môjho názoru účtovná závierka vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu mesta Malacky k 31.12.2000 s rozdielom uvedenej skutočnosti a preto ju overujem s výhradou“.

Audítorka vydala nasledovné stanoviská k účtovnej závierke:

Zásady bilancovania

Overovaním účtovnej závierky k 31.12.2000 **bola potvrdená bilančná kontinuita a náväznosť na predchádzajúce účtovné obdobie**. Obraty a stavy analytických účtov súhlasia, čo potvrdzuje správnosť podvojných zápisov v účtovníctve.

Zásady oceňovania

Oceňovanie majetku, zásob, pohľadávok a záväzkov nie je v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania. Účtovná jednotka neúčtuje o dotáciách zo zdrojov PHARE a o dlhodobom prenájomnom majetku.

Systém účtovníctva

Overovaním vecnej a formálnej stránky účtovníctva bolo zistené, že **účtovná jednotka nie vo všetkých prípadoch dodržiava všeobecne platné účtovné zásady**, ktoré sú stanovené v zákone o účtovníctve a naväzujúcich predpisoch. Účtovná jednotka **nemá spracovanú komplexnú internú smernicu pre vedenie účtovníctva**.

Osobitne preverované položky

Overenie skutočne vykázaných príjmov v čiastke 119,382 mil. Sk a výdavkov v čiastke 114,825 mil. Sk potvrdilo správnosť ich vykázaní. Nadväznosť na zostatky účtov v peňažných ústavoch bola potvrdená porovnaním s bankovými výpismi, **hodnota majetku, pohľadávok a záväzkov neboli potvrdené inventarizáciou. Tento jav je vleklý a datuje sa od roku 1997. Z hľadiska významnosti je to skutočnosť, ktorá ovplyvňuje účtovnú závierku k 31.12.2000 a nie je možné bez vysporiadania a zúčtovania inventarizačných rozdielov potvrdiť účtovnú závierku bez výhrad.**

Systém vnútornej kontroly

Účtovná jednotka má vytvorený vnútorný kontrolný systém, ktorý po dopracovaní komplexnej smernice bude touto vnútroorganizačnou smernicou pre vedenie účtovníctva podporovaný a taktiež systémom podpisových vzorov na schvaľovanie a vystavovanie účtovných dokladov.

Audítorka vyjadrila nasledovné odporúčania pre vedenie účtovnej jednotky:

- 1) **Vypracovať smernicu – pre vedenie účtovníctva**, ktorej obsahom by mali byť časti: spôsob vedenia účtovníctva, účtovný rozvrh, zoznam účtovných kníh, použitých symbolov a skratiek, inventarizácia majetku a záväzkov, obeh účtovných dokladov, poskytovanie naturálnych pôžitkov a ich zdaňovanie, smernica pre poskytovanie cestovného, zásady pre používanie služobných motorových vozidiel, vyradovania a likvidácia majetku.
- 2) **Vypracovať smernicu pre inventarizáciu majetku, pohľadávok a záväzkov** (inventarizáciu účtov celkom).
- 3) **Zdokonaľiť vnútorný kontrolný systém pri obehú účtovných dokladov a písomností a tým zabezpečiť komplexnosť zúčtovania hospodárskych operácií do účtovného obdobia, do ktorého patria vecne aj časovo.**
- 4) **Zabezpečiť vykonanie riadnej inventarizácie majetku, pohľadávok a záväzkov** v súlade s § 30 zákona o účtovníctve.
- 5) Výdavky na výkon samosprávy presnejšie členiť na poslancov, volených funkcionárov a pracovníkov.
- 6) **Príjmy z daní z nehnuteľností rozčleniť v súlade s rozpočtovou skladbou** na budovy a stavby, na byty a pozemky.

ROK 2001

Audítorka Ing. Ľubica Smatanová v správe nezávislého audítora pre mestské zastupiteľstvo o audite účtovnej závierky k 31.12.2001 konštatuje: **Stav majetku a záväzkov vykazovaných mestom v účtovnej závierke nezodpovedá skutočnosti.** V celkovom

hmotnom a nehmotnom majetku je vykázaný účtovný stav o 69,737 mil. Sk viac oproti zistenej skutočnosti, u finančných investícií o 1,255 mil. Sk menej oproti skutočnosti. **Nesprávne sú vykazované akcie v Unibanke a v spoločnosti Rema, a.s. ako krátkodobý finančný majetok, správne ide o finančné investície.** Pohľadávka voči firme BYPOS, s.r.o. v likvidácii vo výške 6,496 mil. Sk nie je ničím podložená, ani odsúhlasená druhou stranou. Výška záväzkov je skreslená z dôvodu nesprávneho účtovania záväzkov pri úhrade, správne sa má účtovať pri vzniku záväzku. **Mesto nezúčtovalo inventarizačné rozdiely do účtovného obdobia roku 2001 a tak účtovná závierka nedáva reálny obraz o majetku mesta k 31.12.2001.**

Výrok audítora: „**Podľa môjho názoru, z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku, priložená účtovná závierka nevyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú a majetkovú situáciu mesta Malacky k 31.12.2000 a výsledok hospodárenia za uvedený rok**“.

Záver:

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta sa výhrady audítora vyplývajúce z nesprávne vedeného účtovníctva datujú od roku 1997, z čias bývalého vedenia mestského úradu (SRA mala k dispozícii účtovné výkazy a účtovné závierky od roku 1999). Overovanie účtovných závierok mesta Malacky v rokoch 1999, 2000, 2001 vykonával odlišný audítor, čo hodnotíme pozitívne, nakoľko každoročná zmena audítora prispela k väčšej objektívnosti a nezávislosti pri overovaní hospodárenia mesta za uplynulé obdobia. **Výhrady audítorov sa dotýkali najmä nesprávneho účtovania vybraných účtovných položiek – poskytnutých pôžičiek, pohľadávok, hmotného a nehmotného majetku, finančných investícií, záväzkov, nevykonávania inventarizácie majetku, pohľadávok a záväzkov k ultimu bežného roka, bez ktorej nie je možné uzavrieť účtovný rok a neexistencie komplexnej internej smernice pre vedenie účtovníctva.** Od roku 1999 je na mestskom úrade nové vedenie a výhrady audítorov sú postupne odstraňované. **V priebehu rokov 2000 a 2001 dochádza k zmenám v mnohých interných predpisoch a smerniciach, resp. k vypracovaniu nových interných smerníc.** K najdôležitejším patria novovypracované: **Zásady hospodárenia s majetkom mesta Malacky, ktoré nadobudli účinnosť od 15.12.2000** a zároveň boli nimi zrušené zásady hospodárenia s majetkom platné od roku 1995 vrátane všetkých dodatkov, ďalej **Zásady finančného hospodárenia, ktoré nadobudli účinnosť prijatím uznesenia zo dňa 30.3.2000 v znení dodatku č. 1 s účinnosťou od 25.10.2001,** v ktorých sú presne vymedzené kompetencie a zodpovednosti primátora a MsZ a **Smernica pre obchodné účtovné doklady,** ktorá nadobudla účinnosť 30.5.2000. **Pri odstraňovaní nedostatkov definovaných audítorom zohráva významnú úlohu aj hlavný kontrolór,** ktorý spracováva vnútorné správy pre vedenie mesta a úzko spolupracuje s ekonomickým oddelením mestského úradu pri ich odstraňovaní.

Vzhľadom na nezrovnalosti v účtovníctve v jednotlivých účtovných obdobiach, ktoré boli vyššie opísané, nebudeme uvádzať podrobnú trendovú analýzu jednotlivých súvahových položiek ani výpočet ukazovateľov zo súvahových veličín, nakoľko takto vypočítané a analyzované hodnoty by nemali žiadnu vypovedaciu schopnosť (týka sa to roku 1999 a vybraných položiek rokov 2000 a 2001). Ďalej uvádzame vývoj a analýzu tých súvahových položiek, ktorých hodnoty neboli audítorom vytknuté, resp. vieme ich určitým spôsobom modifikovať.

d) Analýza vybraných položiek súvahy

Na základe „Inventúry stavu pohľadávok, záväzkov, úverov a peňažných prostriedkov na účtoch mesta Malacky ku dňu 31.12.2002 a k 30.6.2002“ bol stav týchto súvahových položiek nasledovný:

➤ *Pohľadávky*

Pohľadávky za:	k 31.12.2001 v Sk	z toho súdne a exek. vymáhané	k 30.6.2002 v Sk	z toho súdne a exek. vymáhané
daň z nehnuteľnosti	2 737 261	2 299 734	4 494 021	2 045 865
lokalizačný poplatok	327 689	327 689	327 686	327 686
nájomné z nebyt. pr. a pozemkov	1 197 019	341 054	1 699 425	0
nájomné Mierové nám. 12	134 743	0	144 071	0
splátky za byty	481 795	0	-105	0
daň za psa	94 100	0	126 805	0
daň za alkohol a tabakové vyr.	101 180	0	156 777	0
daň za reklamu	77 292	0	206 672	0
daň za ochranu objektov	57 012	0	87 685	0
vydané fa - refakt. stravného	135 333	0	135 333	0
vydané fa ost. - refakt. energ., tel....	918 832	481 543	903 224	481 543
neuhr. fa za užívanie pozemkov	693 133	93 666	693 133	93 666
I. Pohľadávky spolu	6 955 389	3 543 686	8 974 727	2 948 760
II. Pohľadávky BYPOS	6 495 934	0	6 495 934	0
SPOLU	13 451 323	3 543 686	15 470 661	2 948 760

Z tabuľky vyplýva, že časová štruktúra pohľadávok mesta nie je priaznivá, nakoľko k ultimu roka 2001 až 51 % z objemu pohľadávok (6,955 mil. Sk) bolo v súdnom a exekučnom vymáhaní. K 30.6.2002 sa situácia zlepšila, objem pohľadávok za obdobie I. polroka 2001 sa síce v porovnaní s ultimom roka 2001 zvýšil zo 6,955 mil. Sk na 8,975 mil. Sk, avšak podiel pohľadávok v súdnom a exekučnom vymáhaní klesol na 32,8 % a objem pohľadávok v súdnom a exekučnom vymáhaní k 30.6.2002 v porovnaní s ultimom roka 2002 poklesol absolútne o 2,019 mil. Sk. Z uvedeného vyplýva, že účinnosť vymáhania pohľadávok sa zlepšila.

Mesto účtuje pohyb finančných prostriedkov na základnom bežnom účte, ktorý je súčasťou skupiny prostriedky rozpočtového hospodárenia. Na konci roka sa rovná stav základného bežného účtu rozdielu stavu účtov zúčtovanie rozpočtových príjmov obcí a zúčtovanie rozpočtových výdavkov obcí s prihliadnutím na poskytnuté a prijaté finančné výpomoci medzi rozpočtami obcí, na poskytnuté prechodné finančné výpomoci príspevkovým organizáciám, podnikateľským subjektom a ostatným organizáciám.

➤ *Disponibilné peňažné prostriedky*

Položka	k 31.12.2001	k 30.6.2002
Peňažné prostriedky na účtoch	5 775 623	9 830 346

Disponibilné peňažné prostriedky predstavujú súčet finančných prostriedkov na základnom bežnom účte, ostatných vkladových bankových účtoch a pokladne. Ich

objem sa za obdobie I. polroka 2002 v porovnaní s ultimom roka 2001 zvýšil absolútne o 4,055 mil. Sk

Zdroje krytia prostriedkov rozpočtového hospodárenia zahŕňajú špecifickú skupinu účtov pre účtovanie miest a obcí, ktorá ma na aktívnej strane súvahy protipoložku prostriedky rozpočtového hospodárenia. Porovnaním stavov účtov Zúčtovanie rozpočtových príjmov obcí (účet 217 na pasívnej strane súvahy) a Zúčtovanie rozpočtových výdavkov obcí (účet 218 na aktívnej strane súvahy) zisťujú obce na konci roka prebytok alebo schodok rozpočtového hospodárenia. Ak prevažujú príjmy nad výdavkami, teda ak je zostatok účtu príjmov vyšší než zostatok účtu výdavkov, predstavuje vzniknutý zostatok prebytok hospodárenia mesta. V opačnom prípade vytvára mesto schodok v rozpočtovom hospodárení.

V prípade mesta Malacky dosahovali zostatky účtu 217- Zúčtovanie rozpočtových príjmov obcí nasledovné hodnoty:

v tis. Sk	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001
Zúčtovanie rozpočtových príjmov obcí	4 309	4 557	4 566

Z tabuľky je zrejmé, že hospodárenie mesta bolo v sledovaných obdobiach ukončené prebytkom. **Kumulatívny prebytok za roky 1999-2001 predstavoval objem 13,432 mil. Sk. Prebytky hospodárenia považujeme za finančnú rezervu na krytie potrieb rozpočtu mesta, ako aj nepredvídaných výdavkov v budúcich obdobiach.**

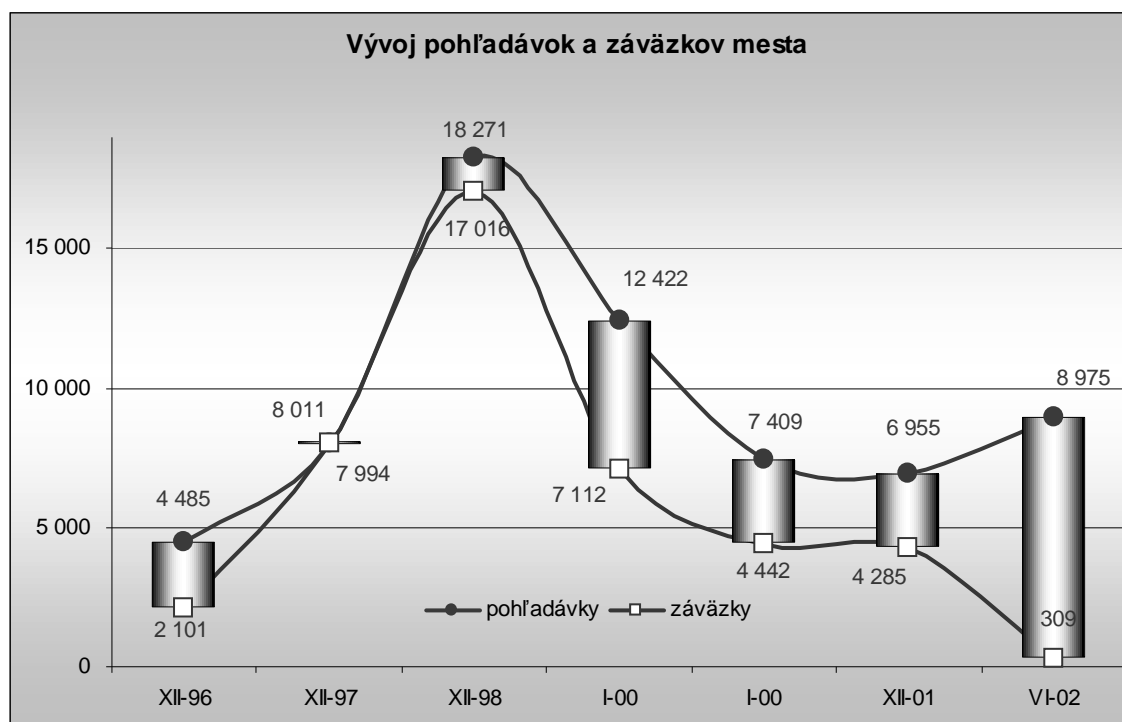
Cudzie zdroje mesta sú k ultimu roka 2001 a k 30.6.2002 tvorené krátkodobými záväzkami a dlhodobými bankovými úvermi. Ich stav bol nasledovný:

Položka	k 31.12.2001	k 30.6.2002
Záväzky z obchodného styku	4 284 928	308 840
Bankové úvery spolu	22 732 000	21 947 000
Cudzie zdroje spolu	27 016 928	22 255 840

Pozn.: K ultimu roka 2001 sú podľa súvahy k 31.12.2001 evidované záväzky voči zamestnancom v objeme 619 tis. Sk, záväzky zo sociálneho zabezpečenia vo výške 477 tis. Sk a daňové záväzky vo výške 252 tis. Sk a celkový stav krátkodobých záväzkov tak predstavuje 5,633 mil. Sk.

Za obdobie I. polroka 2002 došlo k zníženiu stavu záväzkov z obchodného styku absolútne o 3,976 mil. Sk v dôsledku ich úhrady. Zároveň sa znížil stav bankových úverov absolútne o 785 tis. Sk v dôsledku zaplatenia splátok istiny a úrokov. **Uvedené zníženie stavu záväzkov z obchodného styku a bankových úverov malo za následok pokles objemu cudzích zdrojov absolútne o 4,761 mil. Sk, čo hodnotíme pozitívne.**

Vývoj pohľadávok a záväzkov mesta od roku 1996 udáva nasledujúci graf:

Zdroj: Mesto Malacky

Dňa 26.5.2000 podpísalo mesto Malacky zmluvu o úvere s PKB, pričom výška poskytnutého úveru predstavovala čiastku **24 863 965,-Sk**. Účelom úveru bola **reštrukturalizácia, teda splatenie predchádzajúcich troch úverových vzťahov** (bližšie rozobraté v časti Auditorské správy – rok 1999) s dobou splatnosti **10 rokov**. Termín konečného splatenia úveru je **20.5.2010**. Úroková sadzba pri podpise úverovej zmluvy bola **16 % p.a.** dodatkom č. 1 zo dňa 26.9.2000 bola znížená na **14 % p.a.** a dodatkom č. 2 zo dňa **6.4.2001** bola znížená na súčasných **12 % p.a.** Úver je zabezpečený zriadením záložného práva na nehnuteľný majetok mesta. Splátky úveru sú anuitné, t.j. za súčasných úrokových podmienok predstavuje ročná splátka istiny a úrokov úveru **4,296 mil. Sk**. Prijatie úveru prispelo k stabilite hospodárenia mesta v záväzkovej oblasti.

Vývoj dlhovej služby – splátok istín a úrokov a pomeru dlhovej služby k skutočným príjmom od roku 1999 udáva nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ - v tis. Sk	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001	30.6.2002
Dlhová služba spolu	9 852	33 155	4 373	2 159
Dlhová služba k príjmom	12,20%	27,77%	4,03%	4,57%

Objem dlhovej služby a jej pomer k skutočne dosiahnutým príjmom dosahuje najvyššie, teda nepriaznivé hodnoty v roku 2000, čo súviselo so spomínanou reštrukturalizáciou úverových vzťahov. V nasledujúcich obdobiach je mesto zaťažené iba jedným úverom, ktorý získalo za výhodných komerčných podmienok, v dôsledku čoho dosahuje pomer dlhovej služby k príjmom (bežné a kapitálové príjmy) priaznivé hodnoty. Vzhľadom na nové rozpočtové pravidlá však dlhová služba ako bežný výdavok musí byť hrazená z bežných príjmov, teda k 30.6.2002 pomer dlhovej služby k bežným príjmom predstavoval **5,23 %** (bežné príjmy k 30.6.2002 dosiahli objem **41,263 mil. Sk**), čo je v súlade s novými rozpočtovými pravidlami (kritérium, ktoré hovorí o tom, že suma ročnej dlhovej služby

neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, bude platné od roku 2005). **Za predpokladu, že celkový objem dlhovej služby na rok 2002 bude predstavovať 4,296 mil. Sk a celkové príjmy (bežné a kapitálové po zmene rozpočtu k 1.7.2002) budú v objeme 94,809 mil. Sk, pomer dlhovej služby k celkovým príjmom by k ultimu roka 2002 predstavoval 4,53 % a pomer dlhovej služby k bežným príjmom (po zmene rozpočtu k 1.7.2002 sa rozpočtujú bežné príjmy vo výške 81,666 mil. Sk) k ultimu roka 2002 by predstavoval 5,26 %, čo bude v súlade s novými rozpočtovými pravidlami.**

Zhrnutie:

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta bol štýl práce bývalého vedenia výrazne zmenený. Od roku 1999 je na mestskom úrade nové vedenie, v roku 2001 nastúpil na funkciu vedúceho finančného oddelenia nový vedúci pracovník. Došlo k zmene v mnohých interných predpisoch a smerniciach, resp. k vypracovaniu nových interných smerníc, k najpodstatnejším zmenám patria nové interné smernice – Zásady hospodárenia s majetkom mesta, Zásady finančného hospodárenia, v ktorých sú presne vymedzené kompetencie a zodpovednosti primátora a MsZ, Smernica pre obchodný účetníctvo a doklady.

Nové vedenie muselo radikálne riešiť vzniknutú vážnu situáciu v meste – mesto malo exekúciu na účty, evidovalo vysoký objem pohľadávok a záväzkov po lehote splatnosti, malo uzatvorené množstvo nevýhodných zmlúv.

Počas tohto volebného obdobia sa vedeniu mesta Malacky od svojho nástupu do funkcií sa podarilo **znižovať stav krátkodobých záväzkov** (ide o záväzky z obchodného styku) **zo 17,016 mil. Sk evidovaných k ultimu roka 1999 na 309 tis. Sk evidovaných k 30.6.2002. V oblasti riadenia pohľadávok bolo zaznamenané ich účinnejšie vymáhanie, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo na celkovom znížení stavu pohľadávok (ide o pohľadávky na daniach, miestnych poplatkoch, nájomnom) z hodnoty 18,271 mil. Sk k ultimu roka 1998 na 8,975 mil. Sk k 30.6.2002. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že došlo ku konsolidácii financií mesta, k posilneniu jeho likvidity a k obnoveniu platobnej schopnosti.**

Oblasť nakladania s majetkom, ako aj systém riadenia hospodárenia mesta prešiel radikálnymi zmenami. Netransparentné hospodárenie prejavujúce sa najmä v oblasti nakladania s majetkom (nevýhodné nájomné zmluvy, blokovanie predajov majetku, neopodstatnené pokuty pre mesto) a zlým vnútorným riadením bolo novým vedením postupne odstraňované, pričom nie vo všetkých sporných otázkach sa podarilo docieľiť nápravy (nie všetky súdne spory boli ukončené).

Rok 1999 teda môžeme charakterizovať ako rok so snahou o konsolidáciu mesta, roky 2000 a 2001 ako roky nastolenia nových riadiacich systémov a nových princípov hospodárenia. V uvedených obdobiach bol prehodnotený systém kompetencií a bolo posilnené postavenie funkcie hlavného kontrolóra.

3. *Strategické ciele rozvoja mesta*

a) **Dostupné strategické dokumenty pre rozvoj mesta**

Mesto Malacky má spracované množstvo strategických dokumentov pre svoj rozvoj. Ide o nasledovné strategické dokumenty (uvádzame spracovateľa dokumentácie, časový aspekt a názov dokumentu):

➤ *Územno-plánovacia dokumentácia sídelného útvaru Malacky*

Mesto Malacky má spracovanú územno-plánovaciú dokumentáciu z roku 1986, ktorá je v súčasnosti v platnosti. **Po prerokovaní občanmi je pripravený na septembrové zasadnutie mestského zastupiteľstva nový územný plán mesta Malacky**, v ktorom je výhľadovo zapracované aj umiestnenie priemyselného parku Malacky a s tým súvisiaci rozvoj bytovej výstavby, výstavba novej školy, ako aj plánované riešenie odľahčenia dopravy v centre mesta Malacky.

➤ *EAO Empirica Delasasse (jún 1994): Pozícia Bratislavy v celoeurópskej konkurencii lokalít*

Štúdia nezávislej analytickej agentúry podporovanej Európskou úniou, v ktorej bol porovnaný potenciál 471 lokalít Európy s horizontom rozvoja nad 20 rokov podľa 7 faktorov, resp. 14 kľúčových ukazovateľov; bola využitá najväčšia a najaktuálnejšia oblastná databanka pre celoeurópsky hospodársky priestor. **Do takzvanej Bratislavskej lokality patrí aj oblasť mesta a regiónu Malaciek. Výsledkom hodnotenia potenciálu regiónu sú aj tieto odporúčania pre investorov:**

- „Oplatí sa premiestniť výrobu alebo jej časť smerom na východ.“
- „Západným špičkovým lokalitám môže Bratislavská lokalita konkurovať bez problémov.“
- „... región v okolí Bratislavy treba hodnotiť ako vynikajúcu lokalitu výroby vysokohodnotného tovaru.“
- „Porovnaním všetkých faktorov je lokalita Bratislavy na 1. mieste.“
- „Ako zlatý trojuholník výroby vystupuje do popredia lokalita Bratislavy a jej okolia...“

➤ *Okresný úrad v Malackách (júl 1999): Analýza sociálno-ekonomického rozvoja okresu Malacky*

Ide o rozsiahly analytický dokument vypracovaný Odborom regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov Okresného úradu v Malackách. Analýzou situácie v rôznych sférach, ako sú napr. trh práce, hospodárska situácia, terciárna sféra, životné prostredie, verejná správa, životná úroveň, demografická a sociálna situácia a pod. dokument identifikuje problémové oblasti a hľadá možnosti sociálno-ekonomického rozvoja. **V závere zhŕňa silné a slabé stránky regiónu a stanovuje priority regionálneho rozvoja v jednotlivých oblastiach**, ako napr. hospodárstvo (rozvíjať malé a stredné podnikanie formou vytvárania podnikateľských zón v okrese), cestovný ruch (rozvoj vidieckej turistiky a cykloturistiky), poľnohospodárstvo, ekológia, technická infraštruktúra, doprava, školstvo, cezhraničná spolupráca, bytová výstavba a i.

➤ ***I. Kočíš (november 1999): Projekt „Záhorie“ – industriálny park***

Cieľom projektu je naznačiť cestu, ako sa dá „prelomiť nekonvenčným spôsobom stagnácia prílevu zahraničných investícií na Slovensko“. Projekt vychádzal zo záverov vyššie uvedenej štúdie nemeckej analytickej organizácie Empirica a nechal sa inšpirovať i ekonomickým rozmachom Taiwanu - krajiny s veľkým prebytkom kapitálu a malým územím. **Je to jeden z prvých ucelených dokumentov, ktoré naznačujú možnosť získania zahraničného kapitálu cestou vybudovania priemyselného parku v oblasti Záhoria. Rámcovo naznačuje kroky, ktoré je za týmto účelom potrebné vykonať.**

➤ ***Ministerstvo hospodárstva SR (máj 2000): Zámer budovania priemyselného parku Záhorie (PPZ)***

Ide o iniciatívny materiál MH SR *za účelom vytvorenia podmienok pre vstup priamych zahraničných investícií do okresu Malacky*. **Dokument zdôrazňuje obrovský potenciál regiónu Záhorie a zdôvodňuje výber tejto lokality pre vybudovanie Priemyselného parku Záhorie (PPZ). Pomerne detailne už navrhuje lokalitu a štruktúru tohto parku, pričom rozlišuje 3 varianty jeho umiestnenia – rozptýlený, členitý a kompaktný – a posudzuje ich výhody a nevýhody. Stanovuje aj rámcový časový harmonogram realizácie projektu s počiatkom v roku 2000 a predpokladaným ukončením v roku 2015. Zaoberá sa aj otázkou možných vplyvov parku na životné prostredie a v závere hodnotí význam budovania parku aj z ekonomického hľadiska, pričom obsahuje i odhad prínosov investícií realizovaných do PPZ. Zbežne sa dotýka aj otázok budúcej správy parku. Azda najväčším prínosom tohto dokumentu je, že obsahuje a je predkladaný na rokovanie vlády SR spolu s návrhom uznesenia, ktoré bolo prijaté 13.12.2000 pod číslom 1039, ktoré ukladá konkrétne úlohy relevantným predstaviteľom štátnej správy za účelom realizácie tohto zámeru.**

➤ ***Krajský úrad v Bratislave (máj 2000): Konceptia hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského kraja***

Ide o rozsiahly dokument spracovaný na požiadanie MVR SR. Na základe veľmi podrobnej analýzy demografického, sociálno-ekonomického a územno-technického rozvoja, ako aj analýzy životného prostredia a cezhraničnej spolupráce s využitím SWOT analýzy určuje strategické ciele a priority sociálno-ekonomického rozvoja celého Bratislavského kraja, ako aj detailizuje opatrenia potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.

➤ ***Krajský úrad v Bratislave (september 2000): Regionálny operačný program***

Uvádza strategické ciele do roviny operatívnych opatrení. Pri jednotlivých globálnych a rozvojových cieľoch veľmi podrobne rozvádza konkrétne aktivity, ktoré je potrebné vykonať, vrátane ich finančného a organizačného zabezpečenia.

➤ ***J. Puškár – Puzado Košice (október 2000): Urbanistická štúdia zóny Priemyselný park Malacky***

Urbanistické riešenie pre realizáciu Priemyselného parku Malacky v rámci PPZ.

➤ ***Andersen Consulting (november 2000): The Euro Valley Project***

Projekt hľadá analógiu medzi pripravovaným projektom PPZ a výskumno-vývojovým parkom Central Florida Research Park v USA. Vnáša do už existujúcich plánov a zámerov

ideu novátorstva a potrebu orientovať činnosť firiem v pripravovanom PPZ na výskum, vývoj a rozvoj progresívnych technológií, zdôrazňuje význam vyrábať produkty špičkovej kvality s vysokou úrovňou pridanej hodnoty, ktoré by boli základom konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky vo svetovom hospodárstve. **V tejto súvislosti zdôrazňuje význam spolupráce PPZ so vzdelávacími inštitúciami na Slovensku a prínosy projektu pre slovenské hospodárstvo, ako aj pre zahraničných investorov.** Stručne zhrňa aktivity, ktoré je potrebné vykonať, ako aj možnosti získania zdrojov pre celý projekt.

➤ *Mesto Malacky (január 2001): Investičný a realizačný zámer na zriadenie Priemyselného parku Malacky*

Materiál prerokovaný a schválený na pôde Mestského zastupiteľstva v Malackách. Vychádza z myšlienky realizácie PPZ, pričom sa venuje územiu bezprostredne hraničiacemu s katastrom mesta Malacky, kde navrhuje založiť Priemyselný park Malacky, či už ako súčasť PPZ alebo ako samostatný priemyselný park. Cieľom je urýchliť budovanie priemyselného parku v blízkosti Malaciek, kde je sčasti možné využiť už existujúcu infraštruktúru a vzhľadom na polohu v bezprostrednej blízkosti mesta sa ani budovanie novej infaštruktúry nejaví ako obzvlášť problematické a dlhotrvajúce. Základnou podmienkou však bola potreba odčleniť predmetné územie medzi katastrom mesta Malacky a diaľnicou D2 z Vojenského obvodu Záhorie a začleniť ho do katastra mesta Malacky. Toto sa javilo ako najmenej konfliktná časť územia budúceho PPZ z hľadiska jeho využívania na vojenské účely. **Správnosť tejto myšlienky bola potvrdená v júli 2002, kedy na základe nariadenia vlády SR skutočne došlo k odčleneniu práve tohto územia z VO Záhorie,** čo otvorilo cestu pre pokračovanie budovania priemyselného parku na tomto území, zatiaľ čo zvyšná časť územia budúceho PPZ je stále z veľkej časti začlenená do vojenského obvodu.

Dokument okrem charakteristiky procesu budovania priemyselného parku definuje aj model jeho budovania a správy, taktiež sa zaoberá ekonomickou stránkou celého projektu a pokúša sa odhadnúť prínosy z jeho realizácie. **Pozitívom je aj fakt, že tento dokument bol spojený s uznesením Mestského zastupiteľstva, ktoré uložilo Mestskému úradu už sériu konkrétnych úloh smerujúcich k príprave daného územia na budovanie priemyselného parku.**

➤ *Mesto Malacky (január 2001): Zámer budovania Inovačného centra - inkubátora*

Spolu s predchádzajúcim dokumentom bol na rokovaní Mestského zastupiteľstva schválený aj zámer budovania podnikateľského inkubátora v meste Malacky, ktorý v stručnosti **definuje ciele, ako aj časový plán implementácie projektu podnikateľského inkubátora.** Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov podalo v tejto **súvislosti mesto Malacky žiadosť o grant z fondov PHARE CBC 2001, ktorá bola schválená v rámci finančného memoranda podpísaného v januári 2002,** čím sa otvorili dvere pre realizáciu celého projektu.

➤ *A. Guzun (jún 2001): Inkubátor malého biznisu v Malackách vo vzťahu na Priemyselný park Záhorie*

Táto rozsiahla štúdia má prínos jednak v spojení myšlienok o budovaní Priemyselného parku Záhorie a Inkubátora malého biznisu v Malackách, jednak v detailizovaní otázok prípravy, budovania, ale aj samotného fungovania podnikateľského inkubátora v Malackách. Stanovuje konkrétne a podrobné kroky, ktoré treba vykonať, pričom **vychádza zo skúseností**

s budovaním podnikateľských inkubátorov vo svete a hľadá možnosti ich aplikácie v ekonomických, sociálnych a najmä legislatívnych podmienkach SR. Zaoberá sa tak už mnohými konkrétnymi otázkami, ako napr. určením typu a právnej formy inkubátora, formy vlastníctva, štruktúrou a riadením inkubátora, predpokladanými oblasťami aktivity, zdrojmi financovania, ako aj politikou absolvovania inkubátora začínajúcimi podnikateľmi. Okrem podrobnej analýzy legislatívnych podmienok ďalej štúdia analyzuje možnosti cezhraničnej spolupráce, ako aj spolupráce inkubátora s budúcim PPZ a v závere **vymedzuje vplyv inkubátora na regionálny rozvoj podnikania a zlepšenie podnikateľského prostredia regiónu.**

➤ *Okresný úrad v Malackách (júl 2001): Komplexná štúdia Priemyselno-technologického parku Záhorie (PTPZ)*

Táto rozsiahla štúdia je výsledkom práce mnohých expertov, ktorá bola vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 1039/2000. Ide o mnohozložkový dokument, ktorý v úvode **vymedzuje potrebnú odvetvovú orientáciu PTPZ**, následne podľa jednotlivých úloh, ktoré je potrebné v rámci realizácie projektu vykonať, podrobne detailizuje jednotlivé činnosti a úkony. **Zaoberá sa otázkami urbanistického a územného riešenia, environmentálnymi, dopravnými, ekonomickými, legislatívnymi a sociálnymi aspektmi.** Dá sa povedať, že tento dokument **má už svojou podrobnosťou okrem strategického aj výrazne realizačný charakter** a stáva sa základom pre začatie projektovej a realizačnej fázy. **Súčasťou je aj štúdia uskutočniteľnosti** (feasibility study) a podrobný **akčný plán**, ktorý heslovito, avšak podrobne zhŕňa všetky aktivity, ktoré je v jednotlivých etapách budovania PTPZ potrebné vykonať.

➤ *Mesto Malacky (august 2001): Inkubátor malého biznisu – štúdia uskutočniteľnosti*

Podklad pre rozhodovanie Európskej komisie o pridelení finančných prostriedkov na tento projekt z fondu PHARE CBC. **Vymedzuje ciele a význam zriadenia podnikateľského inkubátora v Malackách a na základe analýzy východiskovej situácie konkretizuje návrh technického riešenia, ako aj celkovej realizácie projektu, pričom sa venuje otázkam financovania, organizácie a legislatívnych podmienok založenia, ale i vlastnej činnosti inkubátora v budúcnosti.** Najdôležitejšou časťou je však **ekonomická analýza návratnosti celého projektu**, ktorá vychádza z odhadovaných nákladov a výnosov spojených s činnosťou, ako i budovaním inkubátora. V súčasnosti je už vypracovaná aj projektová a technická dokumentácia, čaká sa na vyhlásenie tendra na dodávateľa stavby.

➤ *Správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie (máj 2002)*

Vypracovanie takejto rozsiahlej štúdie, zameranej na hodnotenie vplyvov plánovanej výstavby PTPZ na životné prostredie v regióne vyplývalo z platnej legislatívy. **Celkovým záverom bolo odporúčenie budovania PTPZ za dodržania určitých podmienok.** Na základe požiadavky MŽP SR bol k tejto správe spracovaný a v júli 2002 aj predložený odborný posudok pracovníkmi Slovenskej akadémie vied.

➤ *Združenie výstavby kanalizácie v regióne Malacky: Systém odkanalizovania regiónu Záhorie (1. polrok 2002)*

Dôležitým predpokladom pre hospodársky a sociálny rast každej oblasti je vybudovanie potrebnej infraštruktúry, potrebnej nielen pre podnikateľské subjekty, ale v záujme

zvyšovania životnej úrovne aj pre potreby obyvateľstva regiónu. V tejto súvislosti popri ambíciách vybudovať PTPZ a spraviť zo Záhoria významnú priemyselnú a technologickú zónu znie zarážajúco fakt, že **na verejnú kanalizačnú sieť je v súčasnosti napojených len 27,3 % obyvateľov okresu Malacky**. Práve z tohto kontrastného rozdielu vyplýva **obrovský význam úsilia miest a obcí na Záhori o dobudovanie kanalizačnej siete, čím by sa celé územie stalo podstatne atraktívnejším pre zahraničných investorov**. Keďže ide o investične veľmi náročnú aktivitu, rozhodli sa obce v regióne vytvoriť združenie, prostredníctvom ktorého žiadajú o príspevok z fondu ISPA na realizáciu celého projektu.

b) Spolupráca mesta a podnikateľskej sféry na území mesta

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta je spolupráca mesta s podnikateľskou sférou na dobrej úrovni. **Mesto sa v rámci návrhu nového územného plánu mesta Malacky snaží zabezpečiť vyhovujúce priestory pre možnosti ďalšieho rozvoja podnikanie v Malackách a zlepšiť dopravné napojenie na diaľnicu s minimalizovaním prejazdu cez stred mesta – Priemyselný park Malacky**. Táto zóna bude orientovaná na stredné a veľké podniky financované najmä zahraničným kapitálom.

Podnikateľská sféra na území mesta zabezpečuje zamestnanosť pre občanov mesta a prispieva k celkovému rozvoju, pričom o rozvoj podnikania sa vo veľkej miere zaslужujú i malé podniky a práve v ich prípade sa mesto snaží rozvíjať aktivity, ktoré by viedli k zvýšeniu ich počtu a väčšej pripravenosti na podnikateľskú činnosť, čím by sa mal znížiť v súčasnosti vysoký podiel podnikov zanikajúcich v prvých rokoch svojej činnosti. **Za týmto účelom sa v blízkej budúcnosti plánuje zriadiť podnikateľský inkubátor pre malé začínajúce podniky v Malackách a okolí**. Za spoluúčasti mesta boli taktiež zriadené Regionálne poradenské a informačné centrum Malacky a Regionálna rozvojová agentúra Záhorie so sídlom v Malackách.

Regionálne poradenské a informačné centrum (RPIC) Malacky je združenie právnických osôb neziskového charakteru, ktoré bolo zriadené **za účelom podpory malého a stredného podnikania v regióne Záhoria a realizácie opatrení potrebných pre vybudovanie Inkubátora malého biznisu v Malackách**. Predmetom činnosti a základným poslaním RPIC Malacky je teda:

- vybudovanie podnikateľského inkubátora, hlavným cieľom ktorého bude poskytovať začínajúcim podnikateľom komplexné služby spojené so založením a rozbehnutím obchodných, výrobných a servisných spoločností,
- poskytovanie poradenstva a informácií potrebných pre založenie a úspešné budovanie podniku z oblasti manažmentu, marketingu, daní, účtovníctva a právnych noriem,
- poskytovanie komplexných poradenských, informačných a vzdelávacích služieb pre existujúce malé a stredné podniky, ktoré z prevádzkových dôvodov nemôžu absolvovať inkubátor a ktoré potrebujú riešiť svoje podnikateľské problémy, resp. majú záujem rozšíriť rozsah svojej podnikateľskej činnosti,
- rozpracovanie a zavedenie projektov regionálneho rozvoja a cezhraničnej spolupráce,
- pomoc začínajúcim podnikateľom pri spracovaní podnikateľského plánu akceptovateľného tak peňažnými ústavmi, ako aj zahraničnými fondmi na podporu malého a stredného podnikania.

Regionálna rozvojová agentúra (RRA) Záhorie so sídlom v Malackách má v regióne Záhorie plniť úlohu nástroja pre podporu rozvoja regiónu. Ide o neziskovú organizáciu s právnou formou združenia právnických osôb, ktorá je súčasťou integrovanej siete regionálnych rozvojových agentúr napojených na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Predmetom činnosti a hlavným poslaním RRA Malacky je:

- orientácia na rozvoj regiónu v súlade s Národným plánom regionálneho rozvoja,
- realizácia rozvojových projektov za účelom vytvárania podmienok pre investovanie v regióne z vnútorných a vonkajších zdrojov,
- aktivizovanie regiónu v oblasti získavania domácich a zahraničných grantov rozvíjaním cezhraničnej a interregionálnej spolupráce,
- zabezpečovanie vypracovania technicko-ekonomických a regionálnych rozvojových štúdií, poradenstva pri tvorbe, implementácii, monitoringu rozvojových projektov a získavaní zahraničného, rizikového a štartovacieho kapitálu,
- poskytovanie konzultačných služieb, predovšetkým poradenstva ohľadne možností získavania prostriedkov z predvstupových a štrukturálnych fondov,
- vytváranie regionálnych informačných systémov a databáz,
- organizovanie odbornej školiacej činnosti, najmä v oblasti regionálneho rozvoja.

c) **Priemyselný park**

Rozvoj mesta Malacky a jeho okolia v blízkej budúcnosti výrazne ovplyvní pripravovaná výstavba Priemyselného a technologického parku Záhorie. V jeho rámci, príp. ako samostatný projekt pripravuje **mesto Malacky zároveň aj výstavbu Priemyselného parku Malacky.**

Práve **Priemyselný park Malacky má najlepšie predpoklady pre čo najskoršiu realizáciu vzhľadom na to, že predmetné územie medzi diaľnicou D2 a mestom Malacky, kde bude park umiestnený, bolo v júli 2002 na základe uznesenia vlády SR odčlenené z Vojenského obvodu Záhorie, čím sa otvorila cesta pre jeho začlenenie do katastra mesta Malacky** a následné kroky súvisiace s prípravou územia a infraštruktúry na ňom pre potreby priemyselného parku. V časti tohto územia, ktoré už v súčasnosti patrí do katastra mesta Malacky, **sú už dnes umiestnené výrobné prevádzky viacerých podnikov**, ako napr. Swedwood, s.r.o, Tower Automotive, a.s., a pod. Zvyšná časť územia bude pretvorená na moderný priemyselný park vybudovaný na „zelenej lúke“. **Zriaďovateľom PTPZ bude akciová spoločnosť Eurovalley zriadená mestom Malacky a inými obcami a organizáciami** za týmto účelom.

S využitím územia určeného pre Priemyselný park Malacky ako priemyselnej zóny sa počíta už aj v pôvodnej územno-plánovacej dokumentácii sídelného útvaru Malacky z roku 1986, zahrnutá je samozrejme i v pripravenom novom územnom pláne mesta Malacky, ktorý by mal byť v blízkej budúcnosti schválený. Spracovaných bolo už niekoľko štúdií o priemyselnom parku na Záhorí, vrátane Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

Územie Priemyselného parku Malacky je sčasti zabezpečené potrebnou infraštruktúrou, v zvyšnej časti sa bude budovať na zelenej lúke, pričom by nemal byť problém s napojením tejto infraštruktúry na existujúce dopravné a inžinierske siete.

Predpokladá sa, že firmy umiestnené v parku budú orientované svojou činnosťou na **progresívne technológie a budú vo výraznej spolupráci so vzdelávacími a výskumnými organizáciami vyvíjať intenzívny výskum a vývoj vysoko kvalitných výrobkov spĺňajúcich najprísnejšie štandardy - s vysokou pridanou hodnotou.**

Po schválení posunu hraníc VO Záhorie v časti územia a na základe uznesenia vlády SR č. 449 z 3. mája 2002 sa v súčasnosti pracuje na zabezpečení projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie na realizáciu I. a II. etapy PPZ. Taktiež sa pracuje na vyriešení správy na území vo vlastníctve štátu vyčlenenom z VO Záhorie. **Boli taktiež vyčlenené prostriedky pre Okresný úrad v Malackách na zabezpečenie financovania predprojektovej prípravy realizácie PPZ a na účely realizácie marketingových aktivít parku Záhorie v zahraničí a prezentáciu možností investovania v PPZ.** Predpokladané ukončenie I. etapy budovania PPZ je v roku 2005, posledná, t.j. III. etapa by mala byť dokončená do konca roku 2015. **Priemyselný park Malacky by mal byť dobudovaný skôr, pričom sa v pôvodnej urbanistickej štúdii, vypracovanej v máji 2000, predpokladá, že by mohol poskytnúť priestorové členenie pre 13 výrobných jednotiek.** Každá výrobná jednotka by tak mala rozlohu cca. 4 ha a pracovať by v nej mohlo 350 – 500 v 2-3 zmenách, čo by mohlo po celkovom dobudovaní priniesť cca. 4500-6000 pracovných miest. To by znamenalo značné zvýšenie zamestnanosti obyvateľstva nielen v regióne, ale aj z okolia. Počíta sa aj s rozvojom bytovej výstavby a vytváraním možností bývania pre prisťahovaných obyvateľov. Celková plocha územia riešeného v rámci spomínanej urbanistickej štúdie bola 117,86 ha.

d) Investičné akcie mesta

K najdôležitejším investičným akciám, ktoré mesto realizovalo od roku 1998 a v ich realizácii plánuje pokračovať, patria:

I. etapa rekonštrukcie Zámockého parku – rekonštrukcia tejto kultúrnej pamiatky začala v roku 1998 projektovými prácami, ukončená bola v roku 2001. **Celkové investičné náklady na rekonštrukciu dosiahli výšku cca 28 mil. Sk, z toho časť finančných prostriedkov v objeme 500 000 EUR, t.j. cca 21 mil. Sk na rekonštrukciu bolo poskytnutých z prostriedkov fondu PHARE a zostávajúcu časť rekonštrukcie hradilo mesto zo svojho rozpočtu v priebehu rokov 1998 – 2002.** Vzhľadom k tomu, že mesto nemá voľné finančné prostriedky, nie je možné stanoviť termín začatia druhej etapy rekonštrukcie Zámockého parku.

Inkubátor malého a stredného podnikania – pôvodný zámer mesta v roku 1998 vybudovať novú administratívnu budovu MsÚ na Mierovom námestí sa začal v roku 1998 aj realizovať, avšak po nástupe nového vedenia mesta bola táto investícia pozastavená. **Nové vedenie mesta predmetnú investíciu spoločne s MsZ a ostatnými oddeleniami MsÚ prehodnotilo a výsledkom bolo vybudovanie Inkubátora malého a stredného podnikania pre začínajúce aj existujúce spoločnosti a drobných podnikateľov práve v priestoroch pôvodnej administratívnej budovy MsÚ.** Podstata inkubátora spočíva v tom, že začínajúca spoločnosť dostane do užívania priestory v objekte na 2 roky za režijné náklady a zároveň bude dostávať poradenstvo v rôznych oblastiach (ekonomické, právne...). Po uplynutí dvoch rokov sa predpokladá, že firma bude už rozbehnutá a nájomné potom dosiahne obvyklú trhovú cenu. Zahraničné skúsenosti dokumentujú, že až 80 % začínajúcich firiem v inkubátore prežije a mesto má rozpracované kontakty na zahraničných expertov. **Touto aktivitou chce mesto napomôcť rozvoju malého a stredného podnikania v meste a tým aj k zníženiu nezamestnanosti a stabilizácii podnikateľskej sféry.** V roku 2001 boli na financovanie tejto investície odsúhlasené prostriedky z fondu PHARE, v roku 2002 bolo podpísané Memorandum o poskytnutí týchto prostriedkov na vybudovanie tejto stavby. **Z prostriedkov PHARE sú vyčlenené finančné prostriedky v objeme 1,8 mil. EUR, čo v prepočte predstavuje čiastku cca 81 mil. Sk. Zvyšných 25 % z celkovej investície, t.j. asi 20 mil.**

Sk poskytne mesto zo svojho rozpočtu v priebehu rokov 2002 a 2003. Preinvestované prostriedky v priebehu roku 1998 približne vo výške 11 mil. Sk môže mesto využiť ako časť svojho podielu na celkovej investícii. Ukončenie stavby sa predpokladá v priebehu roka 2003.

Čistička odpadových vôd (ČOV) – vzhľadom na nedostatočnú kapacitu ČOV pristúpilo mesto k rekonštrukcii, ktorá bola rozdelená do troch etáp: I. etapa rekonštrukcie je v skúšobnej prevádzke, v rámci druhej etapy boli odovzdané ucelené stavebné časti do skúšobnej prevádzky, kompletná rekonštrukcia II. etapy nebola ukončená z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. **Mesto Malacky podalo žiadosť prostredníctvom Ministerstva životného prostredia na fond ISPA o pridelenie prostriedkov na ukončenie rekonštrukcie ČOV.**

Vzhľadom na skutočnosť, že na verejnú kanalizačnú sieť je v súčasnosti napojených len 27,3 % obyvateľov okresu Malacky, na ambície vybudovať priemyselno-technologický park Záhorie a zo Záhoria významnú priemyselnú a technologickú zónu, vytvorilo **mesto Malacky spoločne s ďalšími mestami a obcami Záhoria združenie, prostredníctvom ktorého budú žiadať finančný príspevok z fondu ISPA na dobudovanie kanalizácie v meste a okrese.**

Okrem vyššie spomínaných investičných aktivít plánuje mesto prioritne realizovať **investičné činnosti zamerané na rekonštrukciu komunikácií v meste a výstavbu nájomných bytov.**

4. Aktivity v oblasti životného prostredia

a) Oblasť životného prostredia

V oblasti životného prostredia vykonáva mesto aktivity smerujúce k skvalitneniu životnej úrovne v meste.

Mesto má vybudovanú čistiareň odpadových vôd (ČOV), ktorá je po čiastočnej rekonštrukcii funkčná a postačuje potrebám mesta. K ultimu roka 2001 bolo na investičnej akcii - výstavba ČOV preinvestovaných 53,5 mil. Sk, z toho 25 mil. Sk predstavoval úver poskytnutý mestu v roku 1996 (nesplatená časť tohto úveru bola reštrukturalizovaná), 1,7 mil. Sk predstavovala dotácia z fondu Ministerstva životného prostredia a prostriedky z fondu PHARE boli v objeme 3,8 mil. Sk. Zvyšnú časť investície (23 mil. Sk) financovalo mesto z rozpočtových prostriedkov. Na dokončenie rekonštrukcie ČOV podalo mesto žiadosť prostredníctvom Ministerstva životného prostredia na fond ISPA o pridelenie prostriedkov.

Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje mestu obchodná spoločnosť Tekos, spol. s r.o. **Poplatky za odpad vyberá mesto, ktoré následne v mesačných intervaloch platí za poskytované služby spoločnosti Tekos. Platobná disciplína potenciálnych neplatičov za odpad je teda prenesená na mesto** a podľa vyjadrenia zástupcov mesta môže mesto v prípade neplatenia poplatkov občanmi využiť inštitút exekúcie. **V súčasnosti nemá mesto vyčíslený odhad neplatičov za odpad a ich finančný dopad na rozpočet mesta,** nakoľko proces vyhotovovania vymeriavacích šekov pre platiteľov a činnosti s tým spojené považujú zástupcovia mesta za veľmi prácny a v priebehu pol roka 2002 boli platobné výmery ešte doručované.

Mesto pripravuje založenie spoločnosti, ktorá bude prevádzkovateľom technológie na triedenie a spaľovanie odpadu v Rohožníku a zároveň bude žiadateľom o finančné

prostriedky z fondu ISPA, pričom spolufinancovania sa zúčastnia okrem mesta aj iné právnické subjekty.

Problém s rómskou menšinou v meste vyriešilo mesto formou tzv. verejného vypočutia za účasti televízie a zástupcov splnomocnencov úradu pre rómske otázky, ktorého cieľom bolo vypracovanie právnych možností na riešenie rómskeho problému. Mestu sa podarilo cca 2/3 obyvateľov rómskej národnosti vystáť z mesta do okrajových častí, v ktorých im bolo postavených 82 nájomných bytov. Časť rómskej populácie migrovala aj po dohode s MsÚ, nakoľko tento im poskytol nenávratný finančný príspevok na vyriešenie bytovej otázky v iných lokalitách. Časť rómskeho etnika sa vrátila do pôvodne obývaných oblastí.

5. Iné oblasti a aktivity

a) Súdne spory mesta

Mesto v súčasnosti nevedie súdne spory, ktoré by mohli mať nepriaznivý finančný dopad na mesto. Mesto vedie drobné súdne spory týkajúce sa platieb dlžného nájomného, bezdôvodného obohatenia sa a pod. Vo väčšine súdnych sporov, ktoré mesto viedlo z titulu nepriaznivo uzatvorených zmluvných vzťahov bývalého vedenia mestského úradu, bolo mesto úspešné.

Mesto eviduje **pohl'advky v konkurze** voči subjektom na dani z nehnuteľnosti (ZNZ, a.s. Bratislava, Kablex, a.s. Malacky, Slovak-M, s.r.o. Malacky, Weiss Pavol), voči spoločnosti Danube Commerce Trust za užívanie pozemku pod hotelom Átrium (od 12/93 do 3/99 spoločnosť neplatila nájomné) a exekučné konania najmä z titulu neplatenia nájomného.

b) Reforma verejnej správy

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta **vidí mesto pri preberaní kompetencií v oblasti školstva problémy** týkajúce sa hlavne neexistencie projektovej dokumentácie a revízných správ, ďalej problémy so zápisom vlastníctva škôl na listy vlastníctva a skutočnosti, že majetok – školy neboli doteraz poistené.

Mesto nepodpísalo delimitačné protokoly o preberanom majetku. V súčasnosti je mestom vykonávaná fyzická inventúra v materských školách, do 20. 9.2002 má byť uskutočnená fyzická inventúra základných škôl. Ďalším problémom mesta sú priestorové problémy, nakoľko na mesto prechádzajú 4 základné školy, z ktorých 2 školy majú vlastné priestory, 1 škola má výpoveď z nájmu do konca roka 2002 a ďalšia škola dostala výpoveď z nájmu, takže mesto muselo promptne riešiť vzniknutú situáciu tak, že došlo k zlúčeniu dvoch základných škôl. **Problémy a súčasný stav v školstve považujú zástupcovia mesta za dlhodobé.** Čo sa týka vedenia účtovníctva, 1 základná škola si robí kompletne účtovníctvo sama vo vlastnej réžii, ostatné základné školy požiadali okresný úrad o spracovanie miezd. V meste sa nachádza aj cirkevná základná škola, ktorá dostáva finančné transfery na 1 žiaka. Zvažuje sa dvojsmenné vyučovanie po dobu doriešenia jestvujúcich problémov.

V štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 2001 v kapitole Krajského úradu Bratislava sa uvažovalo s finančnými prostriedkami na výstavbu novej základnej školy v objeme 8 mil. Sk, predpoklad na rok 2002 predstavuje 40 mil. Sk a na rok 2003 72 mil. Sk, teda celkom finančné prostriedky v objeme 120 mil. Sk. Čiastku v objeme 8 mil. Sk sa nepodarilo

preinvestovať, ale finančné prostriedky v objeme 40 mil. Sk budú podľa vyjadrenia zástupcov mesta delimitované na mesto.

V oblasti materských škôl je snahou vedenia mesta združiť všetky materské školy do jednej právnickej osoby, ktorá ich bude zastupovať a zastrešovať, čím by sa z jednotlivých materských škôl stali strediská patriace pod jeden subjekt. V súvislosti s tým sa uskutočňujú rokovania na úrovni primátora mesta a riaditeľov príslušných materských škôl.

Podľa vyjadrenia zástupcov mesta sú na majetku škôl skryté dlhy, avšak mesto nemá v rozpočte na rok 2002 vyčlenenú finančnú rezervu na tieto účely. Tú bude vytvárať až v rozpočte na rok 2003. Obavy vyplývajú z neexistencie revízných správ a hlavne z iného prístupu hygienikov, zástupcov požiarnych zborov a iných štátnych inštitúcií, ktoré zlý stav týchto zariadení pod správou štátu tolerovali a ich presunom pod správu miest a obcí sa ich prístup podľa doterajších skúseností mení.

V oblasti prechodu kompetencií zdravotníckych zariadení je snahou mesta transformovať nemocnicu. Za týmto účelom mesto spoločne s Bratislavským samosprávnym krajom podalo privatizačný projekt, pričom mesto bude mať v nemocnici majoritný vplyv. Mesto poskytlo priestory rýchlejšej zdravotníckej služby.